

REPUBLIKA

Czy Hitler będzie kanclerzem?

Rozmowa w „cztery oczy“ z Hindenburgiem.--Gen. Schleicher za oddaniem władzy narodowym socjalistom.--Przed likwidacją przesilenia.

Demonstracje komunistów w Berlinie.

Berlin, 19 listopada. Dziś o godz. 11.30 prezydent Hindenburg przyjął na przeszło półtoragodzinną audiencję Hitlera.

Rozmowa miała początkowo charakter poufny i odbywała się w cztery oczy między Hindenburgiem a Hitlerem. Dopiero potem zaproszony został sekretarz stanu von Meisner.

Komunikat oficjalny podkreśla, że pertraktacje kontynuowane będą w ciągu dni najbliższych.

Z kół narodowo-socjalistycznych donoszą, że Hitler zażądał miał oddania mu teki kanclerza.

Wiadomość o wzięciu Hitlera zelektryzowała tłumy jego zwolenników, którzy od wczesnych godzin rannych gromadzili się przed kancelarią Rzeszy i urządzili Hitlerowi burzliwą owację.

Berlin, 19 listopada. Urzędowo zapowiedziana druga audiencja Hitlera u prezydenta Hindenburga wywołała w kółkach politycznych nastroj optymistyczny co do możliwości rychłej likwidacji kryzysu gabinetowego.

Jak zapewnia prasa, dzisiejsze rozmowy toczyły się w atmosferze zupełnej harmonii, przyczem udało się osiągnąć pewne zbliżenie między prezydentem Rzeszy a przywódcą narodowych socjalistów. Na uwagę zasługuje, że

wczoraj, w przeddzień przyjęcia Hitlera, odbył on dłuższą konferencję z ministrem Schleicherem. W związku z tem krążyły dziś pogłoski, że min. Schleicher interwenjować miał jakoby u prezydenta Hindenburga na rzecz powierzenia Hitlerowi urzędu kanclerskiego. W kółkach politycznych utrzymuje się pogląd, że misję tworzenia gabinetu otrzyma Hitler lub jeden z desygnowanych przez niego przywódców partji narodowo-socjalistycznej.

Jeżeliby kombinacje z narodowymi socjalistami zawiodły, wówczas — jak przewiduje „Deutsche Allgemeine Ztg.“ — nie jest wykluczone, że wyplynie znówu kandydatura ministra Schleichera.

Przerwa z rozmowach prezydenta Hindenburga z przywódcami stronnictw ma być wykorzystana dla porozumienia się partji co do przyszłej koncentracji narodowej, zarówno co do osoby kanclerza jak i co do zgodnej platformy programowej.

Wieczorem prezydent Hindenburg przyjął przedstawiciela bawarskiej partji ludowej Schoeffera.

Berlin, 19 listopada.

Nocy ubiegłej w różnych dzielnicach robotniczych doszło w Berlinie do licznych demonstracji komunistycznych.

Policja wielokrotnie interwenjowała, rozpraszając tłum. Demonstracje te łą-

czą się z grożącym zaostrzeniem kursu polityki, w razie dojścia do udziału w rządzie hitlerowców.

Partja komunistyczna ogłosiła w swoim organie „Rote Fahne“ odezwę, wzywającą do jednolitego frontu proletariackiego.

Równocześnie „Köllnische Zeitung“ ogłasza sensacyjne rewelacje o terrorystycznych planach komunistów niemieckich, jakie miały być rozważane na posiedzeniu moskiewskiego Politbiura w dniu 14 sierpnia r. b.

Przedstawiciel trzeciej międzynarodówki, Manuilski, w referacie o rozwoju sytuacji politycznej w Niemczech, wskazał wówczas na wielkie niebezpieczeństwo, jakie przedstawia dla komunistów dojście do skutku koalicji między narodowymi socjalistami a centrum.

Przywódcą międzynarodówki rewolucyjnych związków zawodowych Łosowski, porusza kwestję wykorzystania momentu osłabienia aparatu rządowego przez komunistów dla roboty wywołanej w Niemczech przez organizowanie strejków, aktów sabotażu i drogą terroru masowego i indywidualnego.

Pozatem ustalona ma być lista osób, wobec których stosowanoby terror w pierwszym okresie walk rewolucyjnych przyczem szczególną uwagę zwróconoby na przywódców centrum.

Atak na granice polskie.

B. min. Curtius mówi w Ameryce na temat korylarza

Waszyngton, 19 listopada.

Przemawiając na posiedzeniu American University Womens Association były niemiecki minister spraw zagranicznych Curtius oświadczył:

Dopóki sprawiedliwości nie stanie się zadość polski korylarz będzie stanowił najniebezpieczniejsze źródło kryzysu dla

Niemiec i dla reszty Europy.

Żaden rząd niemiecki nie może uznać wykreślenia wschodniej granicy, które sprzeciwia się proklamacjom pokojowym Ameryki i depcze uzasadnione żądania jedności kulturalnej i gospodarczej, zdobytej przez Niemcy pracą tyśiąca lat.

Wyplata zapomóg robotnikom Scheiblera i Grohmana.

Przez cały dzień dzisiejszy przygotowuje się listy płacy.— Fabryki będą nieczynne conajmniej 2 tygodnie.

(i) Wczoraj, o godzinie 2 po poł. zamaryły warszaty zakładów przemysłowych Scheiblera i Grohmana. Gdy dzienna zmiana ukończyła swą pracę, fabryki zostały unieruchomione.

Wbrew pierwotnym zamierzeniom, nie wyplacono jeszcze wczoraj robotnikom tygodniówek, ponieważ okazało się niemożliwą rzeczą przygotować tak szybko listy płac dla 6100 osób i dokonać wypłaty w ciągu jednego dnia. Jak wiadomo, w ostatnich dniach personel biurowy zajęty był przygotowywaniem t. zw. kart zapomogowych, co zajęło niemal cały tydzień.

Ze względu na to jednak, że przy unieruchomieniu fabryki nie można odwlekać wypłaty tygodniówek do przyszłego czwartku, który jest normalnym dniem wypłacania zarobków, dyrekcja opracowała specjalny plan wypłat. Wypłaty rozpoczną się w poniedziałek rano, grupami. Wszyscy robotnicy podzieleni zostali na partje i każda z tych partji otrzymała zawiadomienie, kiedy ma się zgłosić do odbioru pieniędzy — w poniedziałek, wtorek, środę i czwartek.

W związku z tem personel biurowy przystąpił wczoraj rano

DO SPORZĄDZANIA LIST PŁACY.

Praca ta trwała w ciągu całego wczorajszego dnia i przez noc dzisiejszą. Dzis również, mimo niedzieli, wykończąc się będzie listy płac, tak, by na jutro rano

wszystko było przygotowane.

Jak nam wyjaśnił p. dyr. Kokell, przedstawiciele dyrekcji odbyli konferencję z zarządem Funduszu Bezrobocia, celem zapewnienia robotnikom jaknajszyszej pomocy zasiłkowej. Na zapy-

Min. Beck wyjechał do Genewy.

W Berlinie minister spotkał się z wicemin. Szembekiem

Warszawa, 19 listopada.

Dziś o godz. 12.30 w południe p. minister Beck w towarzystwie szefa gabinetu ministra spraw zagranicznych, p. Dębickiego i sekretarza osobistego p. Frydrycha, wyjechał do Genewy na sesję rady Ligi Narodów, rozpoczynającą się w dniu 21 b. m.

Minister Beck przybędzie do Genewy w niedzielę wieczorem.

Na dworcu w Warszawie żegnali p. ministra: ambasador Francji, v. Laroche, oraz wyżsi urzędnicy ministerstwa spraw zagranicznych z naczelnikiem wydziału wschodniego, min. Schaezlem na czele.

W Berlinie minister Beck spotkał się z wiceministrem Szembekiem, z którym odbędzie dalszą podróż do Genewy.

Berlin, 19 listopada.

Dziś o godz. 9-ej wiecz. przybył tu z Warszawy minister spraw zagranicznych. Józef Beck.

Na dworcu powitał ministra członkowie poselstwa Rzplitej w Berlinie z pośtem Wssockim na czele.

Po jednogodzinnym pobycie minister Beck w towarzystwie podsekretarza stanu Szembeka odjechali do Genewy.

Wielkie manewry sowieckie

Paryż, 19 listopada.

Prasa francuska, donosząc o tajnych manewrach wojsk sowieckich na Kaukazie, w obecności dwóch misyj wojskowych: niemieckiej i włoskiej, zaznacza, że w manewrach tych brały udział szyb-

kie tanki nowego typu, samoloty bombardowe wielkiego kalibru i szybkie samoloty myśliwskie.

Pozatem armja czerwona demonstrowała karabin automatyczny kalibru 7,5 milim.

tanie nasze, czy dyrekcja w dalszym ciągu nie jest w możności wyjawic powodów zamknięcia fabryk oraz terminu ponownego ich uruchomienia — dyr. Kokeli odpowiedział przecząco. Jest tylko rzeczą pewną, że conajmniej dwa tygodnie fabryki będą nieczynne.

Pracownicy umysłowi firmy nie otrzymali obecnie wypowiedzeń. Ostatnie wypowiedzenia opiewały na okres do 31 października. Nowych przedłużeń okresu wypowiedzenia firma nie udzieliła. W związku z tem pracownicy umysłowi firmy obawiać się mogą ewentualnych wypowiedzeń z dniem 1 grudnia r. b. Jak dotąd w sprawie tej dyrekcja zakładów nie wypowiedziała się wogóle.

Zapomogi dla robotników, mających prawo do zasiłków, liczyć się będą za okres, rozpoczynający się w dziesięć dni po uwolnieniu robotników z pracy.

Firma Leonhardt redukuje.

Wymówiono pracę 650 robotnikom

W dniu wczorajszym w czasie wypłat robotnicy fabryki „Leonhardt, Woelker i Girbardt“, w liczbie 650, otrzymali wypowiedzenie pracy na dwa tygodnie.

Wymówienie to stoi w związku z zamierzeniami redukcijnymi, które firma zamierza w najbliższym czasie realizować. (a)

Zjazd peowiaaków w Warszawie

rozpoczął wczoraj swoje obrady. — Wśród uczestników zjazdu jest kilku ministrów, podsekretarzy stanu i generałów. — Przemówienia prez. Sławka, gen. Rydza-Smigłego i wojew. Kościółkowskiego. Owacja na cześć Marszałka Piłsudskiego.

Warszawa, 19 listopada.

Dzisiaj w klubie urzędników państwowych w Warszawie rozpoczął się walny zjazd peowiaaków przy udziale przeszło 400 delegatów ze wszystkich środowisk oraz licznych gości. Wśród uczestników z których każdy prawie nosił w klapie marynarki liczną znaką bojową widać było mundury wojskowe, szare mundury strzeleckie i t. d. i t. d.

Na podjum ustawiono popiersie Marszałka Piłsudskiego, u góry zawieszono portrety Prezydenta Rzplitej i Marszałka. Zjazd utworzył wójwoda białostocki, Zyndram - Kościółkowski.

— Sądę, żeśmy spełnili swój obowiązek — podkreślił mówca w swym przemówieniu — obowiązek dany nam przez Józefa Piłsudskiego. Idziemy dalej, naprzód, realizując hasła Marszałka, hasła wyścigu pracy. Na porządku obrad — mówił dalej wojwoda Kościółkowski — znajduje się punkt dotyczący połączenia związku peowiaaków z związkiem legionistów. Między POW a legionistami nigdy nie było różnicy. Różnicą była tylko kwestja walki na różnych odcinkach.

Przemówienie zakończył mówca okrzykiem na cześć Marszałka Piłsudskiego, który to okrzyk sala gorąco podjęła.

Zebrani przez powstanie oddali hołd pamięci ś. p. Tadeusza Hołówki. Następnie rozpoczęto przemówienia powitalne. Pierwszy zabrał głos podsekretarz stanu w przedyjum rady ministrów, Lechnicki, witając zjazd z polecenia prezesa rady ministrów Prystora, który, nie mogąc przybyć na zjazd osobiście, polecił złożyć najserdeczniejsze słowa powitania. Nie jest do pomysłienia praca rządu w Polsce bez oparcia na masie. Oparcie to w pierwszym rządzie spoczywa na peowiaakach, zahartowanych w bojach o niepodległość a tkwiących przy swych warsztatach wśród szarej masy.

Owacyjnie witano przemawiającego z kolei generała Edwarda Rydza-Smigłego, który podkreślił, że z rozmowy z delegacją peowiaaków, która zjawiła się dzisiaj rano u niego skarżąc się na kryzys i indyferentność tłumu, odniósł przekonanie, że POW, to stara gwardja, która zawsze umie walczyć o swoje ideały i

Studenci skazani

za ekscesy antyżydowskie

Warszawa, 19 listopada.

(St) Na ławie oskarżonych w sądzie grodzkim zasiadło dzisiaj pięciu studentów oskarżonych o stosowanie terroru i wybijanie szyb w antykwariach żydowskich na ul. Świętokrzyskiej.

Sąd skazał dwóch studentów a mianowicie Dobrzańskiego i Marchlewskiego, obydwu członków O. W. P. po 1 miesiącu więzienia. Pozostałych oskarżonych sąd uniewinnił.

Przed nową zniżką cen papieru

Warszawa, 19 listopada.

W dniu 29 b. m. odbędzie się posiedzenie rady Centropapieru, na którym między innymi omawiana będzie sprawa możliwości dalszej zniżki cen niektórych gatunków papieru, a zwłaszcza pakowego.

Sprawa ta stała się obecnie szczególnie aktualna ze względu na spodziewany na początku grudnia napływ z zagranicy pewnych ilości papieru, nabytego przez niektórych importerów na mocy uzyskanych w swoim czasie zezwoleń.

Wspólnika

z kapitałem 4—5000.— zł. do zakładu krawieckiego w śródmieściu Poznania na powiększenie i zaprowadzenie działu konfekcyj przylimo. Oferty do Republiki „J. P.”

utrzymać szacunek dla swych sztandarów bojowych.

Prezes pułkownik Sławek, witany również gorącymi oklaskami całego zgromadzenia zaznaczył, że dziwny mu jest trochę zjazd peowiaaków jako osobnej organizacji, gdyż jest to tak, jakgdyby witać samych siebie. Walczyliśmy o niepodległość Polski — mówił plk. Sławek, — a potem i dzisiaj i zawsze walczyć będziemy o potęgę Polski. Czyni to

z nas, małej gromady siłę tak dużą, że możemy brać odpowiedzialność za Polskę.

Z kolei generał Górecki powitał zjazd imieniem Federacji i Fidacu, następnie wygłosił przemówienie komendant legjonu młodych Stachurski, poczem odczytano depesze od pani Marszałkowej Piłsudskiej, ministra spraw wewnętrznych Pierackiego, min. Becka, podsekretarza stanu w ministerstwie skarbu

Stefana Starzyńskiego, prezesa PKO. Grubera, od POW ze Śląska cieszyńskiego i z Czechosłowacji.

Przyjęto następnie regulamin obrad, poczem min. Schaetzel wygłosił dłuższy referat o polityce zagranicznej a b. min. Matyszewski wygłosił referat o sytuacji gospodarczej.

Z kolei min. Hubicki — prezes POW, wygłosił sprawozdanie za okres ub. Dalszy ciąg obrad jutro.

Jutro sesja rady Ligi Narodów.

Na porządku dziennym konflikt japońsko-chiński i skarga niemiecka w sprawie reformy rolnej w Polsce.

Kto będzie następcą Wysokiego Kom. Rostinga?

Genewa, 19 listopada.

Rada Ligi Narodów wznawia w poniedziałek pod przewodnictwem de Valery prace swej 69 sesji, przerwanej w połowie października.

Głównym punktem obrad będzie sprawa mandżurska. Jak wiadomo, 3 października ogłoszony został raport Lyttona, przedstawiający historję całego konfliktu i m. inn. zalecający pewne zarzą-

dzenia. Japoni przyznano wówczas 6-tygodniowy termin dla przedstawienia uwag. Złożenie tych uwag nastąpiło wczoraj, są one obecnie tłumaczone i zostaną niebawem opublikowane. Dokumenty te będą podstawą do dyskusji w Radzie, a następnie w komitecie 19-tu.

W pewnych kołach sekretariatu istnieje tendencja powołania nowego organu doradczego, w którym uczestniczyły-

by mocarstwa, nie należące do Ligi, a mianowicie Stany Zjednoczone i Sowiety. Idea ta ma jednak niezbyt wielkie szanse realizacji ze względu na stanowisko samych zainteresowanych. Stany Zjednoczone, świadome, że mogą i tak wywierać silny wpływ na decyzje Ligi, nie są skłonne angażować się formalnie. Rosja zaś wogóle unika mieszania się do konfliktu japońsko-chińskiego.

Pozatem na porządku dziennym figurują również sprawy interesujące Polskę, mianowicie, kwestja kas kolejowych na terenie w. m. Gdańska, a ze spraw mniejszościowych, kwestja stosowania reformy rolnej. Sprawa ta swego czasu została wniesiona do Rady przez rząd niemiecki a następnie odesłana do komitetu, który dotąd nie przedstawił Radzie swych wniosków. Możliwe jest, że obecnie komitet trzech zakończy swe prace i złoży raport Radzie.

Ponadto 1 grudnia kończy się mandat prowizorycznego wysokiego komisarza Rostinga. Rada Ligi Narodów będzie musiała zająć się sprawą obsadzenia tego stanowiska. Nie jest wykluczone, że Rada odłoży sprawę do sesji styczniowej, przedłużając mandat Rostinga.

Wysokim Komisarzem w Gdańsku

winien być przedstawiciel neutralnego państwa

Gdańsk, 19 listopada.

W związku z projektem przedłużenia mandatu tymczasowego Wysokiego Komisarza Ligi Narodów Rostinga do styczniowej sesji Rady Ligi, „Danziger Neueste Nachrichten” donoszą, że podobno Anglicy nastają kategorycznie na to, aby Wysokim Komisarzem był Anglik, wzgl.

przedstawiciel wielkiego mocarstwa.

Ten punkt widzenia znajduje poparcie podobno u Włoch, a nawet u Francji, Polska natomiast sprzeciwia się kategorycznie, będąc zwolenniczką nominacji przedstawiciela państwa neutralnego.

B. pos. Dymowski skazany

za nadużycia bankowe na 1 i pół roku więzienia

Warszawa, 19 listopada.

(St) W sobotę rano nastąpiło wznowienie procesu przeciw byłemu posłowi, właścicielowi Banku Narodowego i twórcy tow. „Rozwój” Tadeuszowi Dymowskiemu.

Dymowski, jak wiadomo, oskarżony został o przywłaszczenie gotówki i weksli, działalność na szkodę klientów i sporządzenie fałszywego bilansu. Rozprawa była początkowo przerwana w celu przeprowadzenia ekspertyzy buchalteryjnej bilansu.

Ekspertyzy orzekli, że bilanse były niedokładne i że sumy przyręczone wpisanane były jako wypłacone. Ponadto

stwierdzono niedozwolone operacje wekslami depozytowymi.

Oskarżony Dymowski w czasie dodatkowych wyjaśnień padł nagle zemdlny na ziemi.

Sąd po naradzie ogłosił wyrok skazujący Dymowskiego po 1 roku więzienia za każde z trzech ujawnionych i stwierdzonych przez ekspertów przestępstw, a więc razem na trzy lata więzienia.

Sąd wymierzył skazanemu łączną karę w wysokości 1 i pół roku więzienia, darując mu jednak trzecią karę na mocy amnestji. Równocześnie sąd za sądził powództwo cywilne w wysokości 45 tys. złotych.

Trocki przybył do Neapolu

Neapol, 19 listopada.

Przybył tu na pokładzie okrętu włoskiego „Praga” Trocki z żoną i przyjaciółmi.

Paryż, 19 listopada.

Według otrzymanych tu wiadomości Trocki z małżonką odbył dzisiaj wycieczkę samochodową do Sorrento i Pompei.

O godzinie 18-ej Trocki odjechał ma do Marsylii skąd kolejną uda się do Kopenhagi.

Wyrok w procesie

przeciw „Koncernowi morskiemu”

Gdynia, 19 listopada.

Po trzydniowej rozprawie w sensacyjnym procesie przeciwko „Koncernowi Handlowemu” sąd ogłosił dziś wieczorem wyrok skazujący Blaszkiewiczza na 2 lata więzienia, Pawluka na 1 rok i 8 miesięcy, a Steckiego uniewinniono.

Obu skazanym zaliczono areszt preventywny.

MLEKO

pełnotłuste wprost od krowy

z dostawą do domu z folwarku Poznańskich w oddzielnych zapieczetowanych bankach w dowolnej ilości (od 1 litra). Zgłoszenia: Piotrkowska 40 do p. Hermana w dni powszednie od 10—12 w południe i od 4—6 popołudniu lub telefonicznie 172-90 w tychże godzinach.

HIGJENICZNY TAPCZAN METALOWY

cena od 100 zł. z materacem

ze skrytką na pościel, z siatką kanadyjską i sprzętami stożkowymi, zastępujący: łóżko, otomanę, kanapę, wygodny fotel. Pod ładną narzutą jest ozdoba w pokoju. Wzorki wymiary od 70 do 150 cm. szerokości. Ceny niskie. Warunki dogodne.

Stefan STRENGER Warszawa, Al. Jerozolimska 65, tel. 982-77, Nowy Świat 19, tel. 809-99.

Jak to się stało?

Jak to się stało — o tem jeszcze długo i obszernie będą mówić historycy gospodarstwa polskiego, a niejedna legenda nie swą opłaczę o niebotyczne łódzkie kominy. Faktem jest dziś, że potężne, jedne z najpotężniejszych w Europie fortuny nababów łódzkiego przemysłu przysły, jak bańki mydlane, że setki milionów złota uleciały gdzieś z dymem dziejowych pożarów, a setki tysięcy robotników pozostały bez nadziei i bez jutra..

Jak to się stało?..

My nie mamy ani tarcz herbowych, sławnych w bojach historii, ani wspominek historycznych o czynach chwalebnych, ani murów szacownych, paucatających wieki odległe, ani pysznych wykwitów sztuki. Łódź miała tylko kilka nazwisk — pionierów i twórców wielkiej pracy i olbrzymiego talentu organizacyjnego w dziedzinie gospodarce. Nic więcej.. To nazwiska — to był patrycjat przemysłowy, a zamiast palek i mirt w koronach miał smukłe kominy fabryczne, a miast piropuszków nad herbami, piropusze dymu, w dzień i w nocy unoszące się nad warsztatami ludzkiego wysiłku.

Jak amerykańskie z dumą mówią o milionach swych bankierów i o królach żelaza, nafty i szmalcu, tak myślał i mówił łódzianin o tych potentatach wręczon i księżetach krosien, których nazwiska świeciły jak słońca nad szarym tłumem plebsu niemieckiego.. W ich świetle kiedyś grzały się ciepłem odległym setki tysięcy zmęczonych, strawionych pracą robotników, o schylonych nad warszatem suchomiętych pierśiach, dla nich w dalekich polach Ameryki zbierali bawełnę śpiewający pieśni teskne murzyni, a mleczący turkmeni na niwach Buchary; ich płutnem okrywali nagość swą polscy chłopci i kupcy rosyjscy, tatarzy krymscy, baszkierowie i samojedzi, tunguzi i chińczycy, persowie i czeczeńcy, mongolowie i koreańczycy, kozacy i turcy, rumuni i czeremisi, fińowie i czuwasi, kamczadałowie i sarci, lotysze i mnisi tybetańscy.. Do nich płynęło złoto szerokim korytem, gromadziło się w kasach pekarych, syciło banki, rozplywało się strugą ożywcza po wszystkich dziedzinach ludzkiej pracy i produkcji.

Huragan wojny zniszczył moszczone drogi, przerwał prądy i postawił tamy. Rekwizycje niemieckie zrabowały bogactwa i splądrowały śpichrze, wyszczerbiły rany w potężnych fabrykach. Trzeba była wszystko znów nawłazywać i budować, leczyc i dostosowywać do odmiennych warunków. Jeszcze ostatni żołnierz okupacyjny nie opuścił polskiej ziemi, kiedy pootwierano zardzewiałe zamki potężnych zakładów przemysłowych i zabrano się do uprzątnięcia i przygotowania pod nową pracę. I znów, jak dawniej, na czele tych trudów i mozolów stanęli łódzcy patrycjusze, te same nazwiska..

Czy ci sami ludzie?

W roku 1918 jeden z nich, ze starszej generacji tłumaczył i sumitował: — Jesteśmy na fałszywej drodze.

Wysiłki w kierunku odbudowy indywidualnych zakładów przemysłowych, oddzielnych firm wielkiego przemysłu nie doprowadzą do niczego dobrego. Zmieniły się radykalnie warunki pracy, zmieniły się całkowicie rynek i charakter naszej konsumpcji. Jedyną drogą do celu jest zorganizowanie przemysłu, jako całości, związanie się w najściślejszy trust. Być może, że będzie to na początku rzec trochę naszą ambicją, że nie od razu oswoiimy się wszyscy ze sobą, że będą tarcia i kwasy. Ale zamiast czterech czy pięciu ogromnych firm przemysłu bawełnianego utworzymy jeden wielki koncern, który będzie prowadził jednolitą politykę, dostosowaną do warunków i potrzeb. Jeżeli uczynimy inaczej — los nasz jest przesadzony, i to los wszystkich..

Był to głos wołającego na puszczy. Jedni uważali, że są zbyt wysoko urodzeni, by siadać z innymi do stołów i narad. Inni myśleli, że mniejsze zobowiązania zagraniczne pozwolą im wyteść z ciężkiego położenia, podczas gdy tamci ugnę się pod brzemieniem wierzytelności. Jeszcze inni obawiali się o kontrolę swych pensji i zarobków; o to, aby nie byli oszukani i wywędzeni w pole przez członków trustu.

Z dobrej koncepcji pozostało wspomnienie, dziś już mocno przyszarżałe i zatarte.

Każdy na swoją rękę, każdy na swoje ryzyko i z wiarą we własny talent i dobrą gwiazdę zabrał się do dzieła. W gorączkowej atmosferze spadku waluty szybko warczały wręczona, krosna pracowały przez całą dobę, towar szeroka strugą płynął na nieograniczenie chłonne rynki, przez kasy przewalały się miliony i miliardy papierowej monety i błyskawicznie ginęły z powrotem w kasach banków państwowych, zamieniane na dolary i funty. Zdawało się, że wróciły znów czasy najlepszej świetności, kominy dymły bezustanku, masy ludzi ciągnęły ze wsi do miasta, by dać ręce do pracy, rosły fortuny każdego, kto parał się z lokalem i wekslem..

Wysoko, wysoko nad tym tłumem, żądnym zarobku i użycia, w fotelach prezesów i członków zarządów włókienniczych gigantów, królowali znów potentaci przemysłu włókienniczego, dziedzice wielkich nazwisk i wielkich fortun.

Alłści nazwiska dziańców nie były talentami dziańców, a te same sztydy firm nie oznaczały tych samych dalekowzrocznych koncepcji.. Ledwie minęła gorączka inflacji, kiedy już wprawne oko musiałoby ujrzeć początek końca tego, co się działo..

Działo się źle i codziennie gorzej. Na rynku zabrakło pieniądza i puszczone się na zdradliwą falę wekslową. Kredyty wydłużały się ponad miarę i rozsadek, handel ssal przemysł bezlitośnie i zdradliwie, by później zaniechać masowo płatności. Koła rozpedowe fabryk nie mogły się zatrzymać, bo tymczasem poczyniono inwestycje i zamówienia, bo w toku były pertraktacje z bankami

Reumatycy

cierpiący na bóle nerwowe

powinni we własnym interesie wypróbować tabletki Togal. Togal usmierza bóle. Nieszkodliwy dla serca, żołądka i innych organów. Spróbujcie i przekonacie się sami, lecz zadajcie we własnym interesie tylko oryginalnych tabletek Togal. Do nabycia we wszystkich aptekach.

które miały udzielić pożyczek na poratunek.

Jakoś to będzie.. Było coraz gorzej, znów gorzej. Ludzono się mirażami to eksportu, to pukano do kredytów rządowych, to pocieszano się konwersją długów, to zalegano z zapłatą podatków. Ale koszty eksploatacji były wciąż jeszcze niesłychanie wysokie, wysokie pensje i tanjemy, jak apanaże domów królewskich, kiedy już państwa ledwo dyszą pod naciskiem ciężarów publicznych.

I tutaj nagle wyszło na jaw wszystko, o czym ostrzegano w roku 1918. Kiedy okazało się, że niema dla wszystkich miejsca w Łodzi, zaczęto gryźć się z sobą na śmierć i życie. Aby zdobyć potrzebne zasoby, wyżyto się wszelkiej kalkulacji i wszelkiego rozsądku. Kiedy jeden ginął i w ostatecznym zwątpieniu rzucał na rynek towary po każdej cenie, pociągał za sobą innych w przepaść ruiny.

W Łodzi zapanował kompletna załama, jedna firma zakażała się chorobą twórcami bacykami od drugiej. Łódź stała się bagnem najdzikszej konkurencji, która musiała wreszcie położyć kres wszystkiemu i doostatka spaść to, co miało jeszcze jakieś oznaki zdrowia i organizacji wytrzymalszej.

Kryzys światowy przyspieszył ten proces, ale gdyby kryzysu nie było, proces byłby tylko odwleczony, agonja przedłużałaby się chronicznie.

Na tronach siedzieli jeszcze prezesi i członkowie rad i zarządów, ale wszyscy wiedzieli, że trony mają giniące nogi..

Teraz już wszystko idzie bardzo szybko, albowiem dopełniła się miarka. Teraz wszyscy wiedzą, że to kwestja przesadzona. Albowiem brak był i jest brak niesłychany w tem państwie włókna i krosna nowej twórczej myśli, zapładniającej energji, nowego, młodzieńczego zapалу, zrozumienia nowych czasów i nowych wymogów, brak geniuszu, który potrafi w najtrudniejszych warunkach przystosować się pręźnie i szybko, nie obawia się ofiar, a myśli kategorjami dalekiej przyszłości. I właśnie dlatego u progu niepodległej Polski przemysł łódzki nie umiał zorganizować się, nie umiał obliczyć ani swych finansowych możliwości, ani chłonności rynku, ani możliwości eksportowych, nie potrafił sam nałożyć wędzidel organizacyjnych swej własnej produkcji. Dziś płaci za każdy błąd, za każde prze-

oczenie i niedokładność. Płaci wszystkim — całą swą egzystencją.

Byłoby jednostronne, niestusne i nieprawdliwe, gdybyśmy cały ciężar klęski chcieli złożyć tylko na barki samego przemysłu i jego kierowników. Nie. Ci kapitanowie produkcji, którzy dziś pałtrzyć muszą na awarie, nie grzeszyli ani lenistwem, ani brakiem zapobiegliwości, ani tępotą.

Jeśli jednak mówić o winie, to najmniejszą winę w tem, co się stało, ponoszą kierownicy całej naszej polityki przemysłowej, ogólniej nawet mówiąc — gospodarczej.

Z wysokości stołków warszawskich od roku 1919 spłynęło na Łódź niejedno nieszczęście, niejedna katastrofalna decyzja. Przecież doskonale pamiętamy te czasy, kiedy tak popularna stała się w Polsce oficjalnie nieomal głoszona teoria, że przemysł włókienniczy w Polsce nie tylko jest niepotrzebny, ale nawet.. szkodliwy. P. Grabskiemu zdawało się chwila, że Łódź jest głównym czynnikiem biernego bilansu handlowego ponieważ sprówdza z Ameryki bawełnę. Jakgdyby wystarczało wydać zarządzenie ministerjalne, aby bawełna sowicie obrodziła w Polsce, może na płaskach nadwiślańskich!

Przemysł włókienniczy traktowany był jako czynnik jeśli nie wrogi, to przynajmniej objętny. Do produkcji i obrotu włókienniczego odnoszono się nieprzyjaźnie, bez cienia tej opieki, jakiej ta gałęź produkcji doznaje we wszystkich krajach świata, bez cienia staranności i troskliwości. To, że może nawet ten czy inny przemysłowiec dzięki swym stosunkom i talentom towarzyskim mógł uzyskać jakieś ulgi, czy ułatwienia nie tylko nie rozwiązało problemów, ale odwrotnie — komplikowało je i wywoływało groźne skutki w postaci uprzywilejowania nie jednostek najzdolniejszych gospodarczo i najbardziej przystosowanych do życia ekonomicznego, ale właśnie jednostek z punktu widzenia gospodarczego najmniej nadających się do życia.

W tym okresie w całej polityce polskiej wyraźnie antygospodarczym, Łódź szła w najbardziej szarym i zapomnianym końcu, wlokła się w ogonie, niezrozumiana, niedoceniona, krzywdzona, postępowana. Zmieniające się szybko jeden z drugim rządy, mogły jeszcze wtedy przy pomocy swej polityki gospodarczej wyrzucić kołosalny

(Ciąg dalszy na str. 4-cj).

MYDŁO LYRA tanie i dobre

B-cia Z. i A. Rappeport

Piotrkowska 15

Od jutra WIELKA TANIA WYPRZEDAŻ

35-4

Dokończenie — patrz str. 3-cia).
wpływ na ukształtowanie się sytuacji w Łodzi, lekkim naciskiem organizować, modelować produkcję, urabiać ją na modłę prawdziwych potrzeb, innymi słowy czynić to, czego nie umiał uczynić sam skłócony ze sobą przemysł. Nie tylko się to nie stało, ale nie było nawet w tym kierunku usiłowań.

Kiedy ostatnie lata upływały już pod znakiem polityki gospodarczej — było trochę zbyt późno. Stosunki w Łodzi zepsuły się tak, że nie było co naprawiać. Te wielkie kominy były już często luzją twórczości, a pęd warsztatów — zamaskowaniem wyroków śmierci gospodarczej. A po zakamarkach rządowych snuły się jeszcze opary ostatnich przedzeń do przemysłu włókienniczego, pokutowały resztki lekceważenia.

W ostatnich latach próbowano nawet silniejszych środków zaradczych — kartelizacji, mówiono o monopolu importu bawełny. Było już zbyt późno. Kryzys światowy zastał przemysł łódzki w tak katastrofalnym stanie, choć może nawet katastrofa była ukryta, — że próżno było mówić o rychłej naprawie. Łódź znajduje się w sytuacji złej, jakiej nie było jeszcze nigdy i nikt dziś nie może przewidzieć, do czego to doprowadzi.

Zycie jest bezlitosne i ma swe prawa niezależne od kolei, które chcą mu narzucić ludzie. Jeśli wielkie koncerny

Towarzystwo służby społecznej zajmie się propagandą higieny seksualnej.

(i) Przed pół rokiem w Łodzi otwarto pierwszą poradnię świadomego macierzyństwa. W ciągu krótkiego okresu istnienia poradnia zdobyła taką popularność, że zaszła konieczność uruchomienia drugiej takiej instytucji, a jednocześnie przeprowadzenia szerokiej akcji uświadamiającej wśród ludności, by zapoznać ją z istotnym celem i zadaniami poradni.

W związku z tem onegdaj w sali rady miejskiej odbyło się pierwsze organizacyjne posiedzenie oddziału łódzkiego towarzystwa służby społecznej, które zamierza na terenie naszego miasta poprowadzić tę akcję społeczną. Centrala towarzystwa mieści się w Warszawie. Na czele jej stoi dr. Budzińska-Tylińska, która wspólnie z Boy'em-Zeleńskim założyła pierwszą poradnię w Warszawie.

Na zebranie przybyli licznie lekarze, adwokaci, inteligencja pracująca i robotnicy. Zebranie zagała p. Grodzicka, która powołała na przewodniczącą adw. Lewicką, zaś do prezydium ławnika dr.

przemysłowe same zawczasu nie pomyślały o tem, jak się należy zorganizować i urządzić to dziś pomyślał za nich inni, uzyskujący przemożny wpływ na produkcję. Proces musiał doprowadzić do rezultatu naturalnego, a stracił tylko ci, którzy nie chcieli tego naturalnego porządku widzieć i którym się zdawało, że uciekną przed żelazną konsekwencją praw gospodarczych i społecznych.

CZESŁAW OLTASZEWSKI.

Margolis, dr. Z. Pinczewska, S. Birencwajgowa i R. Nowierska.

Po szczegółowym omówieniu zadań towarzystwa służby społecznej i przyjęciu statutu, dokonano wyborów zarządu, do którego weszli: przewodniczący — dyrektorka teatru miejskiego St. Wysocka, wiceprzewodniczący — ławnik dr. Margolis i S. Birencwajgowa, członkowie — K. Grodzicka, M. Lewicka, dr. Pinczewska i A. Smolikowa.

Pierwszym zadaniem nowopowstałego towarzystwa będzie otwarcie własnej poradni świadomego macierzyństwa oraz szeroka propaganda higieny seksualnej i ogólnej wśród szerokich rzesz ludności Łodzi. Towarzystwo mieścić się będzie przy ul. Piotrkowskiej 83. W lokalu tym odbywać się będą zapisy członków.

Dr. Dralego Woda brzo-
wa do niegnośnienia włośno.
Woda kolonijna pobryna, Calibri,
Woda kwiatowa „Ponny”,
Miodo, toaletowe, Elixir i pasta
do zębów „Menta” Dra. Dralego
w Warszawie.

ul. Herman Lande 11-12

TRUCIELE z BUDAPESZTU.

Prasa węgierska donosi, że w Budapeszcie grasuje osobliwy maniak trucielei. Manja jego polega na tem, że upatruje on dzieci bez opieki na podwórzach i w parkach publicznych, by upoić je znaczną dozą alkoholu. Oczywiście, organizm kilkuletniego dziecka nie może znieść bezkarnie mocnego trunku, co pociąga za sobą nader ciężkie zachorzenia. Pojawienie się tego truciciela wywołało w mieście zrozumięcia i popłoch wśród rodziców. Ale na marginesie tej wiadomości nie od rzeczy będzie wspomnieć, że duże miasta u nas w kraju również obfitują w trucicieli, co prawda nie obłąkańców a działających z wyrafinowaną świadomością. Akcja ich zresztą nie dotyczy bezkrytycznych dzieci, ale dorosłych. Mówimy tutaj o handlarzach i palaczach papierosów zwanych „szwarcówkami”. Wszyscy wiemy, że papierosy te ze względu na niechlujność ręcznej produkcji są roznośicielami bakterij chorobotwórczych, znajdujących się w porcie i płwocinach przypadkowych producentów, jakoteż w brudzie, zalegającym stół, izzby, w których papierosy te są fabrykowane. Najlepszą gwarancją higieny jest oczywiście papieros bezustnikowy, gdyż ten typ papierosa w żadnym wypadku nie może być zafalszowany, ponieważ ręczne maszyny pozwalają jedynie na wyrób papierosów ustnikowych. Wiadomość o trucicielu z Budapesztu przeczyła niejedna matka i niejeden ojciec ze zgrozą w sercu. Ale zapytać należy, czy przypadkiem, które z nich samych nie jest ofiarą trucicieli, nie oglądających się na żadne względy dla zarobku.

A. D. M.

Dwużeniec?

Romans LEO BELMONTA.

20)

ROZDZIAŁ XIX. Nedokończona spowiedź.

Pod datą 15 grudnia 1874 roku w pamiętniku Radwana znajduje się na ostatniej kartce następująca notatka, zatytułowana: „Moja spowiedź” Brzmi:

„Przeżyłem noc okropną — najstraszliwszą noc mego życia.

Nie wierzyłem dotąd, że można osiwieć z rozpaczem w ciągu kilku godzin. Wydawało mi się to bajką. Dziś rano spojrzalem w zwierciadło — jestem siwowłosym starcem, licząc lat zaledwie trzydzieści. Nie jest więc bajką!

Barwnik przestaje się wydzielać — pęcherzyki powietrzne tworzą się pod wpływem wzruszenia błyskawicznie szybko. Stąd osiwienie nagłe. Tak! tu jest tajemnica. Wszystko skończyło się dla mnie, odkąd ich nie stało... Opowiem, jak zdarzenia poszły fatalną koleją.

Jerzy przestał przychodzić do mnie. To było złe, bardzo złe.

Nie wchodziłem w to, że mógł być zajęty, lub zatrzymywany przez chorą żonę przy jej łożu. Sądziłem raczej, że ona położyła zakaz pomiędzy mną, a nim, dowiedziawszy się o jego wizytach u mnie.

Służba jego mogła widywać go, jak wchodził do mnie przez sień frontową od podwórza — i wygadała się niepotrzebnie.

To mnie oburzało i bolało — jak bar dzo, nie wypowiem. Wierzyłem jednakże wciąż jeszcze, że Jerzy nie mógł zapomnieć o danem mi słowie. Wiedziałem że Halina — podług jego słów — jest w ostatnim miesiącu ciąży. Widocznie ciąży przedłużała się ponad miarę przeciętną... do miesiąca dziesiątego. Czekałem...

Aż wczoraj o zmierzchu — była godzina siódma — powracałem, jak zwykle w tym wypadku, kiedy nie chciałem narażać się na gadulstwo Walentowej, zasypującej mnie niepotrzebnymi pytaniami z obowiązku troskliwej służbistki — schodami tylnymi, t. j. wprost przez laboratorium, od którego klucz stale noszę przy sobie. Kuchenne drzwi od mieszkania Czerskich wychodzą na tę samą klatkę schodową w oficynie, w której o pół piętra wyżej mieszczą się drzwi do mego laboratorium.

Tamże drzwi były otwarte — to nie zwróciło zbytnio mojej uwagi; nierzadko otwiera je nacościech ich służąca, kiedy chce wiewietrzyć czad z komina. Ale w tem na wysokość piętra usłyszałem krzyk... jakoby krzyk dziecka. Przysłanałem w oczekiwaniu — krzyk nie powtórzył się.

Powiedziałem sobie: „nie! to niemożliwe”... Czerski uprzedziłby mnie... Nie mógł złamać słowa.

Wszedłem tedy do mego laboratorium... Chciałem zająć się moją pracą. Wtem — usłyszałem wyraźne kwilenie dziecka... Dochoodziło przez ściany która — jak wiedziałem — musiała dzielić ich pomieszczenie od mego. Ściana

była w tem miejscu cienka — nigdy bowiem oba mieszkania tworzyły jedno: czy też Czerski do arfilady swoich pokoiów zawczasu, przyłączył przy odnajmie dodatkowy pokój w przedwywanu urodzin dziecka. Wspominał mi jakoś, że zarabia tyle, iż stworzył dla żony prawdziwe apartamenty, o jakich w Paryżu ludzie prywatni marzyć nie mogą — mówiliśmy o szerokiej stopie życia w Łodzi i o ciasnocie pokoiów paryskich... Wdaje się zresztą w szczególności niepotrzebne — jakgdym chciał odciągnąć własną uwagę od przeżyć tego wieczora i następczej nocy...

Przyłożyłem ucho do ściany. Kwilenie stało się wyraźniejszym. Nie było wątpliwości: Halina urodziła dziecko. Czerki nie dotrzymał mi słowa a ja...

W tem miejscu spowiedź się urwała. Ostatnie wiersze były zamazane — może lzy spadły na świeży atrament... Płaczący nie znalazł siły wówczas do ukończenia spowiedzi swoich mac... Nie znał i długo potem...

Na ostatniej stronie mieściło się jeszcze jedno — ostatnie zdanie — przed dalszemi pustemi kartkami:

„Całe życie poświęcę jej dziecku!”

ROZDZIAŁ XX.

Zagadkowy poród

Doktor Radwan nie miał słusznosci, podejrzewając Czerskiego o niestowność.

W dniu 13-ym grudnia o godzinie 6 wieczorem bóle porodowe nastąpiły tak nagle, a poród zdrowego dziecka odbył się tak błyskawicznie predko i normalnie — w ciągu dziesięciu minut przy pomocy sprawnej położnej, zawczasu od dni kilku zajmującej alkowe przy sypialni położnicy, że nie było ani czasu ani istotnej potrzeby wzywania do łoża Haliny doktora. Wszelako trudniej szło z koniecznemi aktami fizjologicznemi w następstwie porodu — z usunięciem łożyska.

Czerskiego nie było w owej chwili

w domu. Tego miesiąca posuwały się prace układania nowego toru na linii kolei Warszawsko-Łódzkiej. Młody inżynier zaledwo miał tyle czasu, aby wpaść niekiedy na chwilę w ciągu dnia roboczego, poczynającego się w świcie, aby zapytać o zdrowie żony; wieczorem wracał między szóstą i siódmą tak zmordowany nieustanną pracą, że zamieniwszy z żoną ledwo słów kilka przy obiedzie, kładł się i zasypiał snem kamiennym. Stąd nie miał czasu wzytować Radwana, choć ten mieszkał w oficynie tegoż domu.

W mieszkaniu położnicy, oprócz akuszerki, w czasie porodu znajdowały się jeszcze trzy kobiety: stara kucharka Franciszkowa, pokojówka Józia i karmicielka — tę ostatnią również przyjęto zawczasu, podobnie jak od wielu dni oczekiwała noworodka piękna kolebka pod metalowym łukiem z całym stosem bielizny, którą przygotuje szczęśliwa zamożność rodzicielska dla przychodzących na świat inaulczkich wybrańców losu.

Pokojówka napotkała wchodzącego Czerskiego okrzykiem triumfu, jakby w zdarzeniu radosnem i ona brała czynny udział:

— Mamy chłopca... zdrowego, ślicznego chłopca!

Rzucił kabełusz i laske na podłogę. Chwył Józję za ręce — wołał:

— Prawda?... prawda?!

Nie dowierzał swemu szczęściu.

Uwolniła ręce z jego uścisku — radość ojcowska wvraziła się nieco za mocno w stosunku do życzeń delikatnej dziewczyny:

— Ależ prawda, proszę pana!... A ścisnął Pan, aż zabolalo!..

— Gdzie dziecko?! — zatupał niecierpliwie szczęśliwiec.

W radości i dumie ojcowskiej zapomniat na chwilę o tej, która dała mu dziedzica.

(Dalszy ciąg jutro).

<p>Listopada</p> <p>20</p> <p>NIEDZIELA</p>	<p>Dziś Feliksa</p> <p>Jutro Ołtarowanie NMP.</p> <p>Wschód słońca 7.03</p> <p>Zachód słońca 15.41</p> <p>Wschód księżyca 22.33</p> <p>Zachód księżyca 13.03</p> <p>Długość dnia 8.11</p> <p>Ubyło dnia 7.59</p>
--	--

Ograniczenie zasiłków dla pracowników umysłowych do 6 miesięcy.

Warszawa, 19 listopada.

(F) Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie zarząd ZUPU w Warszawie rozpocząć ma projektowane ograniczenie terminu udzielania zasiłków pracownikom umysłowym z 9 do 6 miesięcy. Jak wiadomo, dekret Prezydenta przewiduje, że zasiłki mogą trwać 6 miesięcy, jednak ZUPU ma prawo przedłużać je do 9 miesięcy. Wobec ciężkiej sytuacji finansowej, ZUPU będzie wypłacać zasiłki tylko przez 6 miesięcy.

Spis rocznika 1909.

W poniedziałek, dnia 21-go i we wtorek, dnia 22-go listopada, powinni się zgłosić do spisu w lokalu Biura Wojskowego przy ul. Zawadzkiej nr. 11, w godz. od 8-ej do 15-jej, mężczyźni ze wszystkich komisariatów policji państwowej, rocznika 1909 i starszych, którzy dotychczas nigdzie do spisów poborowych jeszcze nie zgłosili się i nie zostali wpisani do list poborowych; mianowicie:

1) mieszkający stale na obszarze m. Łodzi (bez względu na przynależność gminną i miejsce urodzenia);

2) czasowo przebywający w m. Łodzi podczas trwania zgłoszeń spisu, tj. od dnia 1 października do 30 listopada r. b., a nie mają stałego miejsca zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej;

3) czasowo przebywający w m. Łodzi podczas trwania zgłoszeń do spisu, tj. od dnia 1 października do 30 listopada r. b., a nie mogą z jakichkolwiek powodów przesłać Urzędowi Gminnemu stałego miejsca zamieszkania, pisemnego zgłoszenia do spisu.

Każdy mężczyzna, zgłaszający się do spisu, powinien być zameldowany w m. Łodzi i posiadać: dowód osobisty, w braku dowodu osobistego — wyciąg z ksiąg stałej ludności wraz z innym dokumentem, stwierdzającym tożsamość osoby.

Paszporty zagraniczne na lat 3, względnie 5.

Najnowsze rozporządzenie o dokumentach upoważniających do przekroczenia granicy z dn. 14 kwietnia r. b. ogłoszone w dn. 9 bm. uwzględnia postulat sfer gospodarczych co do zniesienia świadectw kwalifikacyjnych, oraz przewiduje wystawianie paszportów wielokrotnych na lat 3, zamiast jak poprzednio na rok, oraz przedłużenie obowiązujących paszportów do lat 5. Obecnie min. skarbu wyjaśniło za pomocą okólnika rozesłanego do władz administracyjnych, że opłaty za paszporty obowiązujące na dłużej, niż na rok, wynoszą odpowiednią wielokrotność opłaty jednorocznej i że te same zasady należy stosować przy przedłużeniu paszportów. Żadnych wskazówek co do ograniczenia czasu przy wystawianiu paszportów min. spraw wewn. podległym władzom nie udzielono.

Dużury aptek.

Nocy dzisiejszej dyżurują apteki: M. Kacperkiewicz (Zgierska 54), Suke J. Sitkiewicza (Kopernika 26), J. Zundelewicz (Piotrkowska 25), W. Sokolewicz i W. Szata (Przejazd 19), M. Lipca (Piotrkowska 193), A. Rychtera i B. Łoboda (11 Listopada 85).

Dr. Schweig
Zawadzka 6 telef. 215-01
powrócił.

Nie można nic przewidzieć.

Sytuacja finansowa miasta zmienia się z miesiąca na miesiąc. — Wszelkie rachuby zawodzą już po kilku tygodniach.

Prezydent Ziemięcki o budżecie m. Łodzi.

(s) Wczoraj przed południem odbyło się nadzwyczajne posiedzenie plenarne magistratu, poświęcone omówieniu preliminarza budżetowego na rok 1933/34. Preliminarz ten opracowany został przez poszczególne wydziały samorządu łódzkiego i obecnie zarząd miasta ma uzgodnić wszystkie pozycje, przed odesłaniem preliminarza do rady miejskiej.

Obszerny referat o sytuacji finansowej miasta wygłosił prezydent Ziemięcki. Z referatu wynikało, iż sytuacja Łodzi jest fatalna.

Wpływy podatkowe maleją w zastraszający sposób, a mimo wszelkich zabiegów oszczędnościowych i zaniechania jakichkolwiek inwestycji jest rzeczą bardzo trudną obciążyć wydatki poszczególnych działów. Prezydent Ziemięcki poruszył następnie sprawę, która już była omawiana przez nas, mianowicie, że układanie budżetu na rok jest wręcz niemożliwe, gdyż budżet, który jest realny w 100 procentach w styczniu, przestaje być realny już po upływie dwóch miesięcy.

Prezydent Ziemięcki przytoczył sze-

MYDŁO REWOLWER MAJDE

Odżywianie młodzieży szkolnej

Dokładne badania wykazały, że prawie 70 proc. dzieci szkolnych nie ma rano czasu na spożycie w spokoju śniadania. Przytem nikogo, jak dzieci, nie dotyczy w takim stopniu zasada, że śniadanie stanowi podstawę dla ich samopoczucia przez cały dzień. Posiłek wieczorny natomiast nie powinien być zbyt obfity, zwłaszcza, jeśli dzieci spożywają go tuż przed pójściem spać. Tymczasem po największej części dostają dzieci wieczorem bardzo obfite kolacje, a rano idą prawie naczczo do szkoły. Stąd powstaje później konieczność drugiego śniadania, które znów niszczy apetyt do obiadu. Czy można się więc dziwić, że większość dzieci jest drażliwa i nerwowa. Z kół rodzicielskich otrzymujemy cały szereg listów, że poczyniono dobre doświadczenia przy po-

mocy Ovomaltyny. Ovomaltyna jest to odżywka witaminowa, zawierająca wszystkie podstawowe składniki odżywcze: słoju, mleka i jaj, sporządzona specjalnym sposobem, przy niskiej temperaturze dla utrzymania witamin, diastazy i lecytyny. Ovomaltyna szybko się przyrzadza i szybko spożywa, przechodzi łatwo w krew i w rzeczywistości odżywia, co poznać najłatwiej po tym, że znika potrzeba drugiego śniadania, zaś do obiadu zasiadała dzieci z do skonałem apetytem. — Do mleka dodać 2 — 3 pełnych łyżeczek Ovomaltyny, a otrzymamy ten tak wartościowy napój. Ovomaltyna można nabyć we wszystkich aptekach i drogeriach. Próbkę i broszurę wysła bezpłatnie Fabryka Chemiczno-Farmaceutyczna Dr. A. Wander Sp. Akc. Kraków.

Włamanie do składu manufaktury.

Niepożądani „klijenci” opróżnili skład.

(gr) Przy ul. Nowomiejskiej 18, w najruchliwszym punkcie tej niezwykle ruchliwej ulicy, dokonano nocy wczorajszej śmiałego włamania do składu manufaktury Dawida Torończyka.

Kradzież została ujawniona dopiero nazajutrz rano, gdy jeden z pracowników firmy otworzył sklep. Już na progu rzucił się w oczy pracownikowi niezwykle nieład w całym sklepie i puste półki. Na podłodze wśród ogólnego nieładu spostrzeżono ślady tynku. Wielka dziura w suficie wyjaśniała pochodzenie tynku na podłodze i świadczyła dobitnie o drodze, jaką przebyli włamywacze. Zaalarmowane władze śledcze usta-

liły, iż złodzieje dostali się poprzedniej nocy do sklepu przez mieszkanie chwilowo niezajęte, znajdujące się nad magazynem. Niepokojeni przez nikogo złodzieje po pracowitej nocy zdolali wybić dziurę w podłodze mieszkania na pierwszym piętrze, przebili następnie sufit i przedostali się do wnętrza sklepu. O sprycie i doświadczeniu złodziei świadczy fakt, iż aby nie obudzić niczyjej czujności łomotem spadających cegieł i tynku — otworzyli pod otworem spory parasol, który zbierał spadający gruz.

Łupem włamywaczy padł transport jedwabiu, wartości około 10 tys. złotych. Dochodzenie w toku.

Konie wyścigowe, porzucone przez właścicieli, giną z głodu w Rudzie Pabjanickiej. — Zwierzęta, pozostawione pod opieką Towarzystwa Hodowli Koni, nie były karmione.

Rasowe konie zeżarły drewniane przegrody w stajniach.

Wobec obiegających miejsc prasę wiadomości, dotyczących ujawnienia na placu wyścigowym bezdomnych koni, łódzkie towarzystwo opieki nad zwierzętami, jako instytucja bezpośrednio w tej sprawie zainteresowana, uważa za obowiązek podać do wiadomości zainteresowanego ogółu przebieg tej sprawy.

W ostatnim czasie oddział łódzkiego towarzystwa opieki nad zwierzętami w Rudzie Pabjanickiej zwrócił uwagę na kilka straszliwie wynędzniałych koni rasowych waleśających się po placu wyścigowym, będących własnością Tow. Zachęty Hodowli Koni i w obrębie stajen wyścigowych. Gdy prze prowadzono wywiad, celem ujawnienia właściciela koni i przyczyny, jaka spowodowała tragiczny stan zwierząt, zdołano ustalić, że sześć koni, w tem troje zrebriał stanowią własność posiadaczy majątku Rozenek w pow. Opoczyńskim Rogowskiego i Sztromera, którzy, porzuciwszy majątek, udali się w świat i adres ich nikomu nie jest wiadomy.

Zarząd Towarzystwa, widząc potrzebę szybkiego zlikwidowania kry-

tycznego położenia koni, wydelegował swego inspektora do administracji placu wyścigowego, polecając mu zebrać szczegóły. Inspektor oświadczył, że zwrócił się do administratora placu p. Nowikowa, legitymując się i oświadczając cel swego przybycia.

P. Nowikow jednakże na wszystkie pytania udzielił naszym inspektorowi odpowiedzi wymijających, nie podał nazwisk ani adresów właścicieli koni, a w stosunku do Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami wyraził wielkie zdziwienie, zaznaczając, że o istnieniu w Łodzi takiego Towarzystwa nie wie i wogóle pierwszy raz o niem słyszy. P. Nowikow prosił o pozostawienie adresu Towarzystwa, co inspektor chętnie uczynił, prosząc, aby na przyszłość miał w pamięci tę instytucję w razie, gdyby nadarzyła się jakaś potrzeba interwencji.

P. Nowikow w toku rozmowy z inspektorem oświadczył mu, że nie posiadając ze strony swego Zarządu upoważnień odnośnie do żywienia i przetrzymywania koni, nie stanowiących składu taboru lokalnego, nie mógł się

reg cyfr, które obrazują stan finansowy miasta a następnie zaznaczył, że przy ostatecznym uchwaleniu budżetu trzeba będzie zastosować się do wszystkich oszczędnościowych zarządzeń ministerstwa spraw wewnętrznych, w pierwszym zaś rzędzie do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, które nakazuje

redukcję wydatków, w porównaniu z rokiem 1931 o 25 proc.

Po referacie wywiązała się dyskusja, w trakcie której omówiono ogólnie budżet w tej formie, jak go sobie nakreśliły poszczególne wydziały. Okazało się przytem, że preliminarz już jest deficytowy, wobec czego trzeba będzie w pierwszym rzędzie okroić wydatki, aby zrównoważyć je z wpływami, a dopiero później zredukować całość, by uniknąć katastrofy.

Na tem posiedzenie zakończono. W przyszłym tygodniu odbędzie się następne posiedzenie budżetowe zarządu miasta, na którym rozpoczną się debaty nad poszczególnymi działami.

ISCHIAS PODACRA, REUMATYZM?
Termofor marki Wimpasing-Semperit odda Wam zapewne najlepsze usługi. Do nabycia we wszystkich właściwych sklepach. Zwracajcie uwagę na markę Wimpasing-Semperit.

niemi zająć, ani dać wyżywienia, jedynie zezwolił na czasowe pomieszczenie w stajniach i wypuszczenie na plac wyścigowy, aby samodzielnie szukały pożywienia.

Odbito się to fatalnie na koniach, gdyż dwie rasowe angielskie klacze, będące na ożrebieniu, z głodu i zimna przedwcześnie porzuciły źrebięta, a w stajniach zjedzone zostały nawet drewniane przegrody.

Aby położyć kres takiemu niebywałemu znecaniu się nad zwierzętami, Rudzki Oddział Łódzkiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, zaopiekował się koniami, biorąc doraźne ich wyżywienie na swój koszt. Ponieważ jednak Towarzystwo nie posiada odpowiednich pomieszczeń ani środków na dalsze utrzymanie koni, Zarząd Łódzki zwrócił się do Urzędu Wojewódzkiego z prośbą o interwencję i dzięki poparciu naczelnika wydziału rolnictwa i weterynarii p. inż. Szostaka, oraz p. starosty Rzewskiego, konie zostały przez Towarzystwo odstawione i ulokowane w majątku państwowym w Czarnocinie.

Pełna tabela wygranych. 3-go dnia ciągnięcia I klasy 26-ej loterii państwowej.

Dzisiaj, w trzecim dniu ciągnięcia 1-ej klasy 26 ej polskiej loterii państwowej wygrane padły na numery następujące:

10.000 zł. — Nr. 8779 ! Po 5.000 zł. na N-ry 71165 118016 Po 1.000 zł. — na N-ry 59478 75947 85480 97927 141967 147278

Po 500 zł. na N-ry: 76021 76930 95080 115548 130392 136815

Po 400 zł. na N-ry: 5038 6029 14363 23471 32375 54932 59818 74260 103837 112368 116049 127042 135525 146976

Po 200 zł. na N-ry: 6701 16506 21722 23487 25087 37494 45162 55658 61690 61926 62290 62371 63834 64116 80586 83440 85155 102597 114881 122514 129842 139270

Po 150 zł. na N-ry: 5074 9255 11477 26148 34066 44046 46728 46887 47656 54283 57289 60506 64471 75817 76303 77047 100177 103182 108201 111544 112939 117629 111156 124347 125074 126248 127619 128156 129418 132576 138391 139769 141160 143225 146129 147899

Po 100 zł.: 249 311 33 493 757 815 47 1078 531 677 765 87 816 2150 318 70 426 642 703 3080 124 416 809 922 4043 139 63 377 511 18 938 5018 359 407 523 41 59 783 825 6008 526 760 832 7076 136

WSZYSCY MUSZA WIEDZIEĆ!!! że już w 3-im dniu ciągnięcia

I-ej kl. 26 loterii padły największe wygrane dnia

zł. 10,000 na Nr. 8779

i zł. 5,000 na Nr. 118016

w najszczęśliwszej kolekturze

A. D. Międzyrzeczekiego, Piotrkowska 61 tel. 168-28

P. T. Graczom, którzy nie zdążyli nabyć losów do I-ej klasy polecamy nasze tradycyjnie szczęśliwe losy do II-ej klasy.

Table with multiple columns of lottery numbers and their corresponding prizes.

Table with multiple columns of lottery numbers and their corresponding prizes.

RADJOPROGRAM

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ „POLSKIEGO RADJA”

NIEDZIELA, dnia 20-go listopada.

10.30—11.55: Transmisja Nabożeństwa ze Lwowa. 11.58—12.05: Sygnał czasu z Warszawy. Hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie.

12.05—12.10: Odczytanie programu na dzień bieżący.

12.10—12.15: Komunikat meteorologiczny.

12.15—14.00: Poranek symfoniczny z Filharmonii Warsz., poświęcony twórczości Piotra Czajkowskiego. Wykonawcy: orkiestra filharmoniczna pod dyr. K. Wilkomińskiego i Zygmunta Schatz (skrz.). W przerwie: „Społeczna walka z gruźlicą” — wygłosi dr. Stefan Rudzki.

14.00—15.00: Przerwa.

15.00—16.00: Muzyka ze Lwowa.

16.00—16.25: Program dla młodzieży: a) Radjotygodnik „Co się dzieje na świecie”; b) Transmisja ze Lwowa. Opowiadanie p. t. „Pierwsza wyprawa Samby” K. Giżyckiego.

16.25—16.45: Płyty gramofonowe.

16.45—17.00: „Kącik językowy” — prelegent prof. Stanisław Słonecki.

17.00—17.55: Koncert solistów z Krakowa.

17.55—18.00: Odczytanie programu na dzień następnny

18.00—19.00: Muzyka z kawiarni Ziemiańskiej. Orkiestra Karasińskiego i Katuszka.

19.00—19.20: Rozmaitości.

19.20—19.25: Wiadomości sportowe z Łodzi.

19.25—19.55: Sluchowisko p. t. „Marcowy kawaler” Józefa Bliżńskiego.

19.55—20.40: Recital śpiewaczy Liny Prokofiejff.

20.40—22.45: Transmisja z Wiednia: „Mistrzowie operetki Wiedeńskiej”. W przerwie o godz. 21.28—21.40: Wiadomości sportowe z prowincji i Warszawy.

22.45—22.55: Muzyka taneczna.

22.55—23.00: Urzędowy Komun. Państw. Inst. Meteorolog. i komunikat policyjny.

23.00—24.00: Muzyka taneczna

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

15.00. PRAGA. „Sprzedana narzeczona”, op. Smetany. Tr. z Teatru Narod.

15.10. HILVERSUM. Koncert symfoniczny z udz. Grzegorza Piatigorskiego. Tr. z Concertgebouw w Amsterdamie.

18.35. HELSINGFORS. „Demon”, op. Rubinsteina. Tr. z Opery Finlandzkiej.

19.05. KRÓLEWIEC. „Palestrina”, op. Pfitznera (akt I-szy) pod dyr. kompozytora.

20.00. SZTOKHOLM. „Madame Butterfly”, op. Pucciniego. Tr. z Opery Królewskiej.

20.05. WIEDEN. Mistrzowie operetki wiedeńskiej.

20.30. RZYM. „Madonna Imperia”, op. Franca Alfano i „Le preziose ridicole” op. Lattuada.

22.05. LONDYN REG. Koncert symfon.

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarł dnia 19 listopada 1932 mój ukochany mąż, nasz drogi ojciec, teść i dziadek

B. P.

MARKUS LIBRACH

przeżywszy lat 79

Wyrowadzenie drogiej nam zwłok nastąpi dziś w niedzielę 20 listopada b. r., o godz 12-ej w pol. z domu żałoby przy ul. Pomorskiej 6, o czym zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych, pozostała w nieutulonym żalu

60—2 STROSKANA RODZINA.

Uprasza się o nieskładanie kondolencji.

Prokurentowi Stanisławowi Librachowi z powodu zgonu

Ojca Jego

wyrazy szczerego współczucia składają

koleżanki i koledzy

z Banku Handlowo-Przemysłowego w Łodzi.

Ku czci Stanisława Wyspiańskiego. 25-lecie zgonu wielkiego pisarza.

W dniu 28 listopada przypada 25-ta rocznica śmierci jednego z najznakomitszych pisarzy polskich, wielkiego poety i świetnego malarza, wspaniałego dramaturga — twórcy artystycznego teatru narodowego, Stanisława Wyspiańskiego.

Był on sumieniem narodu, zwalczał marazm, gromił małość i podłość.

Wpatrzony w wizję „Nadchodzącej”, nowej Polski, budził miłość Ojczyzny, propagował idee czynu. Był wychowawcą pokolenia tych, którzy poczęli bój o rękę o Polskę, o Wolność.

W dniu 28 listopada oddawać będzie cała Rzeczypospolita hold zasługom twórcy „Wyzwolenia”.

Nad wszelkimi uroczystościami ku czci Wyspiańskiego w Łodzi objął protektorat wojewoda łódzki, Władysław Jaszczolt.

Tworzy się Komitet, w skład którego wchodzi przedstawiciele wszystkich organizacji kulturalno - oświatowych, prasy, teatru i t. d.

W dniu 27 listopada odbędzie się uroczyste nabożeństwo w Katedrze łódzkiej, odprawione przez J. E. ks. biskupa dr. W. Tymienieckiego.

Tegoż dnia w południe w Teatrze Miejskim odbędzie się Akademia reprezentacyjna, na którą złoży się prelekcja twórcy świetnego dzieła o Żeromskim, p. prof. Adamczewskiego z Warszawy oraz produkcje chórow śpiewaczych i recytacje urywków z dzieł Wyspiańskiego w wykonaniu artystów sceny łódzkiej.

W dniach od 28 listopada do 3 grudnia włącznie odbędzie się 6 akademii międzyszkolnych z bogatym programem.

Na programy tych akademii złożą się produkcje uczniów i uczenie szkół średnich.

W dniu 8 grudnia zorganizowana zostanie Akademia wyłącznie dla młodzieży szkół powszechnych.

Kulturalna Łódź weźmie niewątpliwie najczynniejszy udział w uczczeniu tego, którego słowa niejednokrotnie poprzez scenę teatru łódzkiego budziły wśród przepelnionej widowni żar ogólnoludzkich i patriotycznych uczuć.

Ulgowe bilety robotnicze na kolejkach dojazdowych.

Polskie związki zawodowe „Praca” podjęły niedawno starania o uzyskanie dla robotników, zamieszkałych poza Łodzią, a pracujących w mieście, ulgowych biletów na kolejkach dojazdowych łódzkich.

Robotnicy ci, pracując w Łodzi, zmuszeni są codziennie wydawać duże kwoty na przejazdy tramwajami dojazdowymi, a wobec nikłych zarobków znaczny procent robotników zmuszony jest obywać się bez komunikacji dojazdowej, spiesząc ze Zgierza, Aleksandrowa i Pabjanic do Łodzi pieszo, na czym traci zarówno robotnik, marnując czas i zdrowie, jak i dyrekcja kolejek dojazdowych.

Kolejki dojazdowe są skłonne udzielić ulg robotnikom, jednakowoż dla uniknięcia ewentualnych nadużyć, proponują, aby każdy robotnik, który chce korzystać z ulgowych przejazdów na dojazdówkach, zwracał się do dyrekcji po specjalne legitymacje, które będą poświadczane przez administrację zakładu, zatrudniającego robotnika w Łodzi.

Ulgowe opłaty za przejazdy dla robotników, na wszystkich liniach dojazdówek, wprowadzone będą najprawdopodobniej od Nowego Roku. (p)

Używajcie noży-ków do golenia „ECLIPSE”

Jen. Rept. Eclipse — Warszawa, Wilcza 31.

„TYDZIEŃ PROPAGANDY ZAGADNIENIEN POLSKO-NIEMIECKICH”.

Jutro, t. j. dnia 21-go rozpoczyna się „Tydzień propagandy zagadnień polsko-niemieckich”, organizowany przez Związek obrony kresów zachodnich na terenie m. Łodzi, oraz tych powiatów, które dotychczas nie przeprowadziły tej akcji na swoim terenie.

W Łodzi program „Tygodnia” będzie następujący: przez cały tydzień w prasie będą poruszane zagadnienia stosunków polsko-niemieckich, rozgłosnie „Polskiego Radja” w Łodzi codziennie będą podawały komunikaty z akcji tygodnia, kina będą wyświetlały napisy propagandowe.

W niedzielę, dnia 27-go b. m. odbędzie się kwesta uliczna, oraz kwesta w lokalach zamkniętych na fundusz propagandowy polskich praw na Zachodzie. Tegoż dnia o godz. 12-ej w pol., na Placu Wolności odbędzie się manifestacja uliczna, w czasie której przemawiać będą wybitni przedstawiciele społeczeństwa.

Bezpłatne śniadania w wagonach restauracyjnych Łódź — Warszawa.

Celem spopularyzowania wśród podróżnych oddział Wagons-Lits-Cook wprowadza następującą nową dla wygody swych klientów:

Podróżny, wykupujący bilet kolejowy do Warszawy po cenie nominalnej złotych 9.50 gr. (na dzień czwartkowy każdego tygodnia (odjazd rano 7.28 z dworca kaliskiego) — otrzymuje w wagonie restauracyjnym dodatkowo zupełnie bezpłatnie śniadanie (herbata, bułeczki, masło, ser lub szynka).

Nadmieniamy, iż powyższa nowacja zostaje wprowadzona tytułem próby raz w tygodniu, t. j. co czwartek, z tem, że o ile spotka się z uznaniem publiczności, zostanie ewentualnie rozszerzona i na inne dni, jak również na drogi powrotne z Warszawy (podwleczorki) do Łodzi.

Pierwszy raz bezpłatne śniadania zostaną wydane w czwartek, dnia 24 listopada r. b.

Pobór podatku lokalowego

pozostanie przy magistracie.

(f) W ubiegłym tygodniu donieśliśmy, iż wielkie zaniepokojenie wśród sfer magistrackich wywołała wiadomość, iż wymiar i pobór podatku lokalowego odebrany ma być miastu i przekazany władzom skarbowym. W związku z tem interwenjowała nawet specjalna delegacja magistratu w zarządzie związku miast.

Jak się obecnie dowiadujemy, projekt przeniesienia podatku lokalowego z podkompetencji władz miejskich do skarbowych został zaniechany. Natomiast w najbliższych dniach ma być zdecydowana sprawa przejęcia akcji wymiarowej podatku od nieruchomości przez władze skarbowe.

PETROLE HAIN

najlepszy środek przeciw łupieżowi i wypadaniu włosów.
Flakon duży 11 zł., mały 7.60
Do nabycia wszędzie.
Skład Główny PERFECTION Warszawa 30-1

500 milionów złotych

schowano w Polsce do pończoch

W okresie od stycznia do września b. r. Polska sprowadziła samych monet złotych za sumę 129,335 tys. zł. Wywóz monet złotych w tym czasie wynosił 15 tys. zł., złota nieobrobionego 219,576 tys. zł. Ponieważ zaś zapas złota w skarbcu Banku Polskiego zmniejszył się o 206,000 tys. zł. wtem 92 milj. zł. wywiezionego na przechowywanie, wynika z tego jasno, że co najmniej 115 milj. zł. złota w okresie od stycznia do września poszło na tezauryzację.

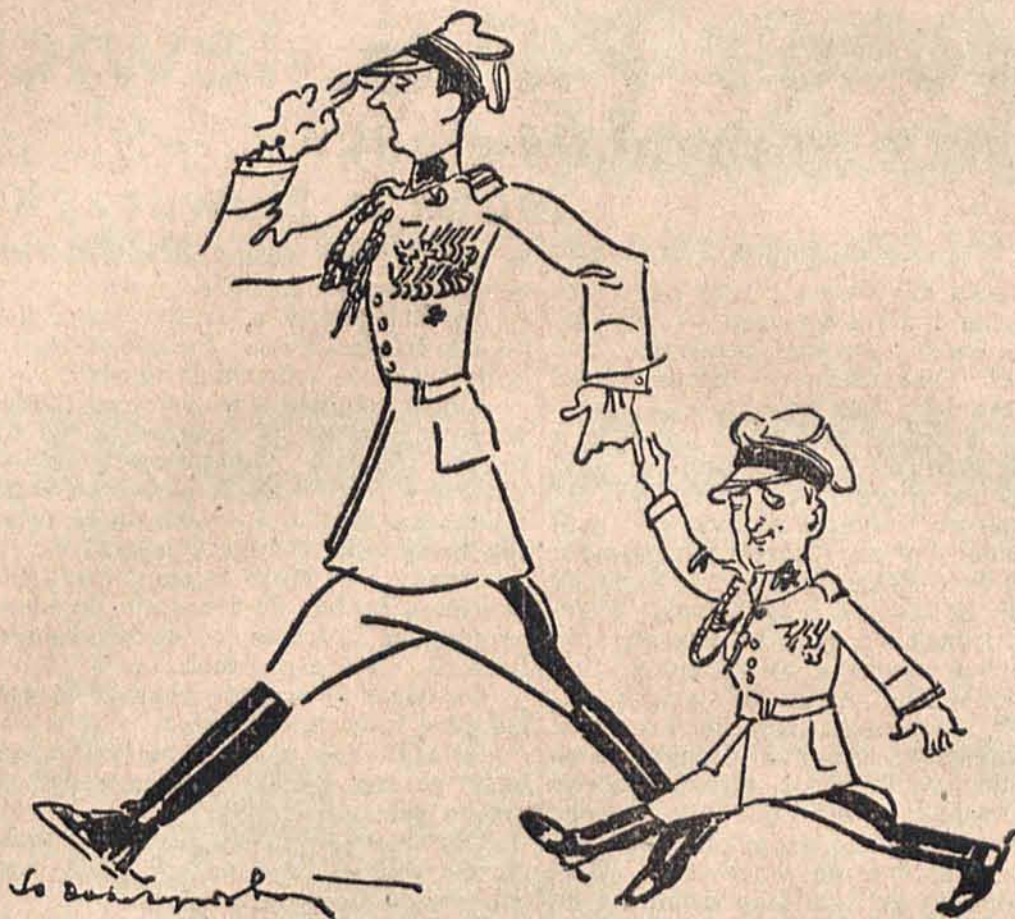
A przecież do pończoch i safesów nie idzie samo złoto, ale także waluty obce. Polska jest krajem wyraźnie dwuwalutowym. W ostatnich latach wielki procent transakcyj nietylko opiewał w dolarach, ale był uskuteczniany w banknotach dolarowych. Wedle obliczeń biura ekonomicznego Banku Polskiego obieg banknotów dolarowych w Polsce w styczniu b. r. wynosił 50 milj. dolarów. Jeżeli zestawimy uchwytne cyfry złota i dolarów (nie mówiąc już o kapitałach polskich złożonych w bankach zagranicznych) okaże się, przy najbardziej ostrożnym rachunku, że suma stezauryzowanych środków pieniężnych w Polsce w każdym razie nie jest mniejsza od 500 milj. złotych.

Obowiązki

(złotej) gospodyni.

Dziśtejsza gospodyni nie może poświęcić się całkowicie gospodarstwu. Zależy zawodowe, zainteresowania kulturalne i obowiązki towarzyskie, a niekiedy działalność społeczna, zajmująca sporo czasu. Z tego względu wielkie namiętnie musi odwyć się przedk, a przystem h'elline należy oszczędzać, a ręce chronić przed zniszczeniem. Tym wszystkim wymaganiom czyni zadość Radion, nowoczesny środek samopielęgnacji.

Radion sam pierze i chroni bieliznę.

Dwaj popularni na gruncie łódzkim oficerowie, pp. mjr. Stefan Szlaskowski i mjr. Karol Krzewski (znakomity literat i publicysta, autor znanej powieści „Kapral Szczapa”), opuszczają Łódź, przeniesieni rozkazem M. S. Wojsk. na inne stanowiska. Obaj oficerowie podczas pobytu swego w naszym mieście zdołali zakorbić sobie wiele sympatii w szerokich kręgach towarzyskich i dziś żegnani są z żalem przez licznych przyjaciół i kolegów.

Żegna się z nimi i nas kolega redakcyjny, art.-mal. Stanisław Dobrzyński, ofiarując im na odjeździe reprodukcję powyższej karykatury...

W SZPITALU STRASZY!..

Chorzy żądają przewiezienia ich do innego lokalu. — Co się dzieło w pałacyku na ul. Piotrkowskiej. — Żołnierze boją się czarnego psa. Zbiorowe halucynacje zdarzają się często.

(s) W jednym ze szpitali łwowskich zdarzył się w tych dniach niezwykle wypadek. Obsługa szpitalna zbudzona została nagle w nocy jakimiś krzykami i tupaniem wielu nóg na korytarzach. Okazało się że na korytarzach kręcili się chorzy w najwyższym stanie podniecenia i zdenerwowania. Ci, którzy, wskutek obłożnej choroby, nie mogli o własnych siłach opuścić łóżek, byli wynoszeni przez innych pacjentów. Pozostali głośno wołali,

aby ich zabrać czempredzej z sali.

W szpitalu panował nieopisany gwar i halas. Długo nie można było zrozumieć z potoku bezładnych słów, co się właściwie stało. Dopiero z chaotycznych opowiadań zaczęła się wyłaniać przyczyna tak powszechnego podniecenia.

W szpitalu „straszy”.

Wszyscy widzieli jakiegoś „ducha” w czarnym płaszczu, który spacerował po sali, spoglądając na chorych złym wzrokiem.

Chorzy pod żadnym pozorem nie chcieli wrócić na salę. Gdy przybyli lekarze, okazało się, że w nocy wszyscy pacjenci, przebywający na tej sali, zbudzeni zostali okrzykiem jakiegoś chorego. Wyciągał przed siebie rękę i wskazywał na coś wołając, że widzi „ducha”. A gdy wszyscy spojrzeli w kierunku jego wyciągniętej dłoni,

ujrzeli tego ducha.

Chodził po pokoju...

Dla lekarzy nie ulegało wątpliwości, że chorych ogarnęła jakaś psychoza. Rozpytywali kolejno każdego z nich. I wszyscy powtarzali to samo. Nie dziwiłoby to nikogo, gdyby zdarzyło się na sali dla nerwowo chorych. Ale tu przecież leżeli ludzie, cierpiący na wszelkie choroby wewnętrzne, jednak o zdrowych nerwach, zupełnie normalni.

Tej nocy już nikt z nich nie chciał powrócić do swego łóżka. Umieszczono ich jak się dało. Lekarze usiłowali bezsilnie. Ale gdy następnego dnia usunięto z ogólnej sali owego chorego, który pierwszy ujrział ducha — następna noc upłynęła już zupełnie spokojnie.

Był to wybitny przykład

zbiorowej halucynacji.

Ogarnięty nią został ów pacjent, który pierwszy ujrział jakąś nieistniejącą zjawę. A jego stan podniecenia i podekscytowania udzielił się wszystkim, przebywającym z nim na wspólnej sali.

Fakt niezwykle, ale naukowo zupełnie uzasadniony. Było to zbiorowisko ludzi chorych, nie nerwowo wprawdzie, ale niemniej chorych, nic dziwnego więc, że fantazja ich pod wpływem cierpienia i podwyższonej temperatury łatwo uswajała sobie jakieś niewidzialne obrazy.

Nauka zna podobne wypadki zbiorowych halucynacji, gdy w grę wchodzi ludzkie zdrowie. W czasie wojny polsko-bolszewickiej, w jednym z pałacyków łódzkich na ulicy Piotrkowskiej, były urządzone kwatery dla oficerów. I głośny był wówczas fakt zbiorowej psychozy wszystkich mieszkańców tego pałacyku.

Jeden z pokoi zajmowany był przez oficera — krakowianina. Pewnej nocy obudził się on nagle pod wrażeniem, że nie jest sam w pokoju. Dookoła panowały ciemności. I nagle usłyszał czyjś kroki, rozlegające się wyraźnie w pokoju. Zauważył nawet jakiś cień. Zapalił szybko lampę, lecz nic nie spostrzegł — w pokoju nikogo nie było. Gdy jednak lampę zgasił, znów powtórzyło się to samo zjawisko.

Zdenerwowany tem, położył na nocnym stoliku naładowany rewolwer, ale już całą noc nie mógł usnąć. Następnego dnia zwierzył się ze swych nocnych widziadeł kolegom, mieszkającym w tym samym domu. Oczywiście, śmiali się wszyscy. Ale opisywał on swą nocną przygodę tak przekonująco, że kole-dzy zaproponowali mu, iż

iz spędzą noc w jego pokoju.

Do późnej godziny śmiano się i żartowano. Wreszcie ułożono się do snu. Na łóżku, na kanapie, na podłodze. W nocy obudził ich lokator pokoju.

— Słyszycie?

I istotnie wszyscy usłyszeli wyraźne kroki. Gdy zapalili lampę, nie widziano nikogo. I w tym pokoju nikt już nie chciał mieszkać, do czasu, póki kwatrowali tam oficerowie.

Znany jest również fakt, że batalion francuski, który zajmował koszarę w pobliżu klasztoru, zażądał zmiany kwatery, gdyż

wszyscy wartownicy widzieli w nocy jakiegoś czarnego psa, który szczyrzył zęby i warczał groźnie.

Nikt z oficerów nie mógł tego psa dojrzeć, ale żołnierze tak panicznie obawiali się pełnienia warty, że zdarzały

Kawę Meinla Herbatę Meinla

sprzedajemy TYLKO

we własnych sklepach:

Piotrkowska 52, tel. 242-39

Piotrkowska 95, „ 184-77

Piotrkowska 160, „ 136-04

PRZESTRZEGAMY przed AGENTAMI, starszymi się sprze-awac po domach rzekomo towary MEINLA.

Wszystkie zamówienia telefoniczne u-skuteczniamy z bezpłatną dostawą do domu.

JULIUSZ MEINL

Specjalny skład kawy i herbaty

Nowa ustawa samorządowa.

Warszawa, 19 listopada.

(F) Jak się dowiadujemy, w grudniu ma wpłynąć do sejmu projekt ustawy samorządowej, upoważniającej ministra spraw wewnętrznych do wprowadzania nowej ustawy samorządowej na odpowiednich terenach państwa w odpowiednim czasie. Chodzi o to, aby wskutek wprowadzenia nowej ustawy, rady miejskie nie były rozwiązane jednocześnie na terenie całego państwa.

OFIARY.

Dla uczczenia b. pamięci Filipa Frydendera składa personel firmy Herman Kalisz na rzecz bezrobotnych zł. 20.

się wypadki dezercji wśród tych, którzy na warty byli przeznaczeni.

Wypadki masowych halucynacji są zjawiskiem w medycynie znanym. A wszystkie mają jedną wspólną cechę. Halucynacja rozpoczyna się u jednego osobnika, niewątpliwie chorego i od niego przechodzi na pozostałych, zdrowych ludzi. Czy zjawisko to daje się wytłumaczyć?

Jeden z wybitnych psychiatrów wiedeńskich, prof. Wagner Jauregg twierdzi, że halucynacje mogą wywołać bardzo różne przyczyny. Może to być jakiś koszmarny sen, może nastąpić wskutek nadużycia alkoholu, wskutek rozstroju nerwowego, wskutek jakichkolwiek ciężkich przeżyć.

Mózg człowieka jest tak bardzo skomplikowany i zdolny do przyjmowania bezpośrednich wrażeń, że siła woli jednego człowieka może narzucić drugiemu tę samą myśl. Na tem polega hipnoza, sugestja. Najbardziej fantastyczne historie mogą być opowiedziane tonem tak przekonującym, że mimo woli u największych sceptyków budzić się zaczynają wątpliwości. A gdy jednostka, wyjątkowo chora, podniecona lub podekscytowana czemkolwiek owładnięta zostaje halucynacją, sceptycyzm o-taczających ją osób zaczyna tonieć. W mózgu rodzi się pytanie: „A może do-prawdy?”. Z chwilą zaś, gdy takie pytanie się zrodziło, już działa sugestja i człowiek słyszy i widzi to, co wydaje się tylko pierwszemu osobnikowi, że widzi i słyszy.

Jako uzasadnienie prof. Wagner-Jauregg podaje ogólny rozstrój nerwowy całej ludzkości. Wiele przyczyn wpłynęło na to, iż nerwy ludzi powojennych są naprężone, że czynią oni niekiedy wrażenie ludzi psychicznie chorych. A ten właśnie stan nerwowy sprzyja jaknajbardziej powstawaniu tak dziwnych i napozór niewytłumaczalnych zjawisk, jak zbiorowe halucynacje.

Mieszkanie

7-10 POKOJOWE KOMFORTOWE NA PIERWSZYM PIĘTRZE w domu przy ul. Przejazd 36 DO WYNAJĘCIA wprost od gospodarza. Złogoszenia: Piotrkowska 40 do p. Hermana w dni powszednie od 10-12 i od 4 do 6 p. po

TEATR MIĘSKI

Dziś, w niedzielę, o godzinie 4 po poł. jeszcz...

WYSTĘPY MARIJ MODZELEWSKIEJ

Występy Marij Modzelewskiej w przepięknej...

TEATR KAMERALNY

Dziś w niedzielę dwukrotnie: o godz. 5-ej...

TEATR POPULARNY W SALI GEYERA

Dziś o godzinie 4.15 i o 8.15 wieczorem...

BAJKA DLA DZIECI

Dziś o godzinie 12.30 w południe „Król Kry...

OPERETKA W TEATRZE POPULARNYM

Dziś dwa przedstawienia: o godz. 4.15 po...

PRZEDSTAWIENIE DLA DZIECI

Dziś o godz. 12-ej w południe w Teatrze...

TEATR „SCALA”

Gościnne występy Teatru Artystycznego „Di...

Z INSTYTUTU PROPAGANDY SZTUKI

Otwarta w niedzielę ubiegłą wystawa prac...

OTWARCIE PRAC JAKOBA ROTBAUMA

Dziś o godzinie 12-ej w południe odbędzie...

J. Rotbaum znany jest sferom kulturalnym...

Niezwydnie cała kulturalna Łódź popęszy...

Wystawa otwarta codziennie od godziny 3-ej...

Advertisement for the Philharmonic Orchestra, including dates and ticket information.

Advertisement for the theater 'SCALA' with showtimes and ticket prices.

Proces P.P.S.-lewicy w Łodzi
Dalsze zeznania świadków. — St. przodownik Kopec mówi o Nowaczyku.

(g) Z dalszych świadków oskarżenia...

Dalej zeznawał Ludwik Nerling z...

Z kolei miał zeznawać świadek Ra...

Zeznania nieobecnego świadka, obec...

Po krótkiej przerwie przed obliczem...

Kopec podaje dość szczegółowo wyg...

Św. Kopec prowadził przesłuchanie...

Przesłuchany przez świadka, areszt...

Ostatecznie uchwalono, że szkoła...

Jednocześnie postanowiono wybrać...

ZNOW ZATRUCIE TRYCHNINA.

Wdział zdrowia publicznego przy...

że owszem, jest członkiem komórki ko...

Świadek podaje w dalszym ciągu da...

Kopec wyjaśnia następnie, że zbadal...

Obrońca zapytuje: — Jak długo świa...

Świadek: — Może osiem godzin. Kil...

Obrońca: — Czy p. aspirant Brylak...

Świadek odpowiada, że przeważnie...

Obrońca: — Jak może świadek tech...

Świadek odpowiada, że jest to zupeł...

Obrońca: — Czy próbowano wkroc...

Z zeznań świadka wynika, że prób...

Obrońca: — Czy stosowano presję...

Świadek: — Presja nie była stosowa...

Obrońca: — Czy świadek rozmawiał...

Świadek: — Presja nie była stosowa...

Obrońca: — Czy świadek rozmawiał...

Obrońca: — Nie pamiętam.

Prokurator: — Kto pisał podanie o...

Świadek: — Nie pamiętam. Zdaje się...

Przewodniczący: — Kiedy Nowaczyk...

Tomaszów - Mazowiecki

SPRAWY SZKOLNE.

Onegdaj odbyło się posiedzenie rady...

Ostatecznie uchwalono, że szkoła...

Jednocześnie postanowiono wybrać...

ZNOW ZATRUCIE TRYCHNINA.

Wdział zdrowia publicznego przy...

O ZASIŁKU DLA ROBOTNIKÓW SEZONOWYCH.

Na początku przyszłego tygodnia...

Onegdaj objął urządowanie nowy...

Zródło stałej piękności

Renomowany Zakład fryzjerski damski...

Zakład „Hygiena”, którego właścicielem...

Zakład ten urządzony jest według...

Wkrótce zostaje też sprowadzony...

Zamówienia zakład również przyjmuje...

Świadek: — To było tak dawno, że...

Przewodniczący: — Jak długo po...

Świadek: — Od czasu, kiedy mu gro...

Przewodniczący: — Jak odbierano...

Świadek: — Nigdy w urzędzie. Albo...

Prokurator: — Czy świadek zna Gł...

Świadek: — Dowiedziałem się dopie...

Sąd przystępuje do zapoznania się...

Przewodniczący zapytuje oskarżone...

Co do kartek z notatkami, znalezi...

Przewodniczący zapytuje świadka...

Świadek: — Wyjaśniał co do telefo...

Obrońca: — Co kierowało Nowaczy...

Świadek: — Owszem

Obrońca zapytuje, czy w dniu 14 li...

Świadek twierdzi, że spotkał Nowa...

Olinger zapytuje, do czego świadek...

Świadek twierdzi, że do wysuszania...

Olinger zadaje pytanie, czy wywie...

Świadek opowiada, że ani on sam...

Olinger: — Czy świadek mówił o...

Kopec: — Nie.

Świadek wogóle nie wie, co to jest...

Olinger: — Czy świadek zapisał...

Świadek potwierdza.

Olinger: — Dlaczego powiedziałem...

Świadek: — Dziwiło mnie to począt...

Olinger: — Dlaczego początkowo mó...

Świadek nie umie tego wyjaśnić

Następnie Olinger oświadcza, że pier...

Po zwolnieniu świadka z dalszych...

Obrońca stawia wniosek o powołanie...

Przewodniczący zapytuje, czy byli...

JESZCZE JEDEN „BEZROBOTNY”

Często, gdy szczęścia ktoś dosięgnął szczytu,
Fatam nań kładzie swą łapę:
Wczoraj — premierem w pełni był zaszczytów.
Dzisiaj — „bezrobotnym” jest Papen.

Mimo stosunków, sympatji i wzięcia
U swych przyjaciół i wrogów,
Nigdzie nie może otrzymać zajęcia.
Więc — stanął biedak na rogu...

W. Drozdowski.

Louis Fischer.

TYDZIEŃ W FABRYCE SOWIECKIEJ

(lu). Na przestrzeni ostatnich 10-ciu lat zwiedziłem bardzo wiele sowieckich zakładów przemysłowych.

Poznałem się z dyrektorem. Przez całą godzinę zadaje mi się różne pytania. Dyrektor oprowadza mnie przez trzy, cztery godziny po całym zakładzie. Na zakończenie maleńki wywiad, potem — „dziękuję bardzo” i — „dowiedzenia”!

Nawet te pobieżne wizyty mogą dać pewne pojęcie o stanie sowieckiego przemysłu. Ale nie będą to w każdym razie poważne badania naukowe. Tem chętniej więc przyjąłem zaproszenie spędzenia całego tygodnia w czerwonych zakładach przemysłowych Putłowa w Leningradzie, jednym z największych zakładów na terenie całego kraju. Pracuje tam armia robotników, składająca się z 34.000 osób. Człowiek spotyka się tam „en miniature” ze wszystkimi zagadnieniami przemysłu sowieckiego, ze wszystkimi wadami i zaletami fabryki rosyjskiej.

Zakłady Putłowa posiadają skarb bardzo rzadki w Rosji: — sztab wyszkolonych mechaników.

Nie mamy ludzi.

— Dlaczego Leningrad ma zostać miastem przemysłowym? — zwróciłem się do dyrektora Otza, głównego kierownika zakładów Putłowa.

Leningrad nie posiada ani metalu, ani węgla, ani ropy. Dlatego traktory montuje się w putłowskich zakładach, skoro żelazo trzeba na ten cel sprowadzać z gór Uralskich i Ukrainy, materiały opalowe z miejscowości, odległych o tysiące mil, a gdy traktory te są gotowe, wysyła się je znowu do miejscowości, odległych od Leningradu o tysiące mil, nad Wołgę, na Syberję, na Ukrainę?..

Odpowiedź na to pytanie brzmiała jak następuje:

— Leningrad ma wykwalifikowanych robotników.

Przemysł sowiecki będzie cierpiał jeszcze długie lata z powodu braku wyszkolonych mechaników. W obecnej chwili nad montażem drogiej i skomplikowanych maszyn pracują miliony chłopców, kobiet i młodocianych robotników, nie mających pojęcia o maszynie i dlatego pracują źle. Cudzoziemcy nieraz zapytują, dlaczego sowieckie traktory psują się tak szybko i zadawają się odpowiedziami, jakoby winien był temu nieodpowiedni gatunek materiału. Jest to jednak przyczyna podrzędna. Głównie zło polega na tym, że traktory te wykonywane są przez niedoświadczonych, szybko i byle jak wyszkolonych robotników. Przeszkody te wyłaniają się również w innych dziedzinach sowieckiego przemysłu.

— Nie mamy ludzi! — oto skarga wszystkich fabryk i zakładów.

Dlatego też ośrodki przemysłowe powstają tam, gdzie są odpowiednie rezerwy do pracy, a nie gdzie znajduje się metal i węgiel.

Ponieważ zakłady putłowskie posiadają rzadki w Rosji sztab wykwalifikowanych robotników, przeto stanowią one swego rodzaju laboratorium sowieckiego przemysłu metalurgicznego. Pierwsze traktory zbudowane zostały w zakładach putłowskich. Dopiero później wykonanie tych maszyn, dla odciążenia Putłowa powierzono innym zakładom — Stalingradowi, Charkowowi i Czeliabińskowi. „Putłow” pierwszy wykonał wielkie turbiny parowe, a teraz zamierza wypuścić nową maszynę ośmiocylinową.

Poco Rosji potrzebne są takie maszyny, jest dla mnie zagadką i nikt w Leningradzie nie mógł mi udzielić zadowalającej odpowiedzi na to pytanie. Fordy zupełnie dla Rosji wystarczą jeszcze na okres kilku lat. Co innego na wypadek wojny. Ale przecie Rosji nie grozi żadna wojna!..

Obawa wojenna Stalina w marcu 1930 roku podczas dezorganizacji powstałej w Rosji wskutek wprowadzenia kolektywizacji, jeszcze raz wykazała bezpodstawność tego rodzaju urojeń. Dlatego też Rosja uczyniłaby lepiej

gdyby wyrzucane miliony dolarów na budowę ośmiocylinowych maszyn, inwestowała w przemysł, produkujący artykuły pierwszej potrzeby. Budowa ośmiocylinowców wstrzyma ponadto produkcję nowego typu wozów transportowych, więcej pożytku przynoszących niż auta ciężarowe. Ponieważ w Rosji daje się dostrzec we znaki brak środków transportowych, przeto wozy te mogłyby posiadać ogromne znaczenie. Cóż zrobić jednak, skoro strzeliło komuś do głowy, że kraj potrzebuje silniejszych maszyn?!.. Trzeba więc będzie wstrzymać fabrykację traktorów i conajmniej na osiem miesięcy i zamienić ją na zakłady automobilowe.

Kto rządzi fabryką.

W tym słyszącym ze swych planów kraju „Putłow” jest więc najbardziej bezplanową fabryką. Większa część maszyn stoi bezczynnie i akordowi robotnicy nie mają pracy. Skarżą się więc z tego powodu. Brak środków żywności powiększa ich niezadowolenie. Kto twierdzi, że robotnik rosyjski przyjmuje wszystko bez szemrania, niechaj zwiedzi zakłady putłowskie.

Mimo to, nigdzie nie spotkałem bardziej oddanych swej pracy robotników. Nie bacząc na niedostateczność środków żywności, odzieży i mieszkań (liczba domów robotniczych jest stanowczo za mała) robotnicy putłowscy stanowią zdeklarowaną podporę rządu. Ich duch, jak zresztą większości obywateli rosyjskich, jest — że się tak wyrażę — „dialektyczny”, składa się bowiem z tezy i antytezy. Z jednej strony robotnicy putłowscy przeklinają swój los. Niema się czemu dziwić, skoro muszą oni w upalny dzień pracować przez siedem godzin w dusznej odlewni, a potem stać godzinami w ogonku po paczkę papierosów. Z drugiej strony jednak robotnicy troszczą się o fabrykę, starają się ulepszyć metody pracy. Na 34.000 robotników w zakładach putłowskich jest 14.000 komunistów.

W dawnym kościele, zamienionym obecnie na salę konferencyjną, wisi zbiorowy portret putłowskiego komitetu partyjnego z 1927 roku. Żaden z tych 40 członków komitetu nie pozostał w fabryce. Ich przeciętny wiek wynosił 38 lat, obecnie prawdopodobnie jest poniżej 30-tu. Większość z nich wzniosła się o jeden lub dwa szczeble w hierarchii partyjnej.

Człowiek zdolny i doświadczony szybko zyskuje w Rosji wysokie stanowisko. Młodzież wypełnia wówczas powstałe luki. Na tej młodzieży spoczywa właśnie wielka odpowiedzialność, gdyż ona właśnie, podobnie jak w „Putłowie”, kieruje wszystkimi zakładami przemysłowymi. Ów komitet partyjny, składający się z młodzieńców, stanowi centralną organizację dla wszystkich komunistów, pracujących w zakładach putłowskich. Jest to jednocześnie najwyższy autorytet w fabryce. Podobnie jak rząd sowiecki otrzymuje od partii rozkazy i wskazówki, tak samo dyrektor Otz musi słuchać rozkazów partyjnego komitetu fabrycznego.

Oficjalne rozkazy otrzymuje dyr. Otz od „komisarjatu ciężkiego przemysłu”, który mianował go kierownikiem fabryki, lecz jako komunistą, dyr. Otz podlega rozkazom fabrycznego komite-

tu partyjnego. Między rządem a partią rządową rzadko dochodzi do różnicy zdań, ale między dyrektorem a komitetem partyjnym w fabryce łatwo może dojść do scysji.

W razie zatargu w zakładach putłowskich dyr. Otz szuka poparcia w komisarjacie, którego przewodniczącym jest Ordżonikidze, członek partyjnego „Politbiuro”. Ordżonikidze jest więc jednocześnie osobistością rządową i partyjną. W każdym razie w zakładach putłowskich istnieje „kontrola od dołu”, polegająca na tym, że dyrekcją rządu niedoświadczeni robotnicy.

Zakłady putłowskie posiadają ogromną ilość cudownych, z Ameryki sprowadzonych, maszyn. Na każdej maszynie wisi napis ostrzegawczy:

— Maszyna ta kosztuje 17.400 rubli w złocie!.. Uważaj, żeby się nie zepsuła!

— Dobrze — mógłby sobie pomyśleć robotnik — cóż mnie to obchodzi, że rząd wydał na tę maszynę tyle pieniędzy?..

Ale on tak nie myśli. Jeśli on psuje maszyny, to nie ze złej woli, lecz prosto dlatego, że nie umie się z nią obchodzić. Robotnik przeklina porządku, panujące w fabryce i w kraju, lecz jednocześnie zastanawia się nad sposobami usprawnienia pracy.

Robotnicy — wynalazcy.

Czwartego dnia mego pobytu w zakładach putłowskich wypadło „święto”. Prawie wszystkie instytucje w Rosji czynne są obecnie przez pięć dni, a szóste odpoczywają.

Pojechaliśmy autem do Strjelny. Jest to miejscowość nad zatoką Fińska, gdzie mieszczą się domy mieszkalne robotników putłowskich. Klub wynalazców oddziału transportowego urządził zabawę na którą zostałem również zaproszony. Większość robotników przyjechała autami ciężarowymi „Made in Soviet”. Mezczyźni nosili źle skrojone ubrania, kobiety wozyste suknie.

Gdy przybyłem na miejsce zabawy, odbywało się właśnie zebranie.

— Zebranie? — zwróciłem się zdziwiony do mego przewodnika — Nawet w czasie świąt odbywacie zebrania?..

Przewodnik zapewnił mnie, że zebranie to nie potrwa dłużej ponad 40 minut. Trwało jednak półtorej godziny. Zajął miejsce na jednej z ławek. Rozdawano nagrody. Każdy oddział fabryczny ma swój klub wynalazców, do którego nie należą inżynierowie, posiadający własną organizację, lecz zwykli robotnicy, zajmujący się wynalezieniem nowych metod podniesienia produkcji. Jeden z nich wynalazł naprzykład nowy, prosty sposób wyładowania wagonów węglowych. Otrzymał za to 100 rubli nagrody. Był to 50-letni robotnik i jestem przekonany, że nigdy w życiu nie był tak dumny i zadowolony ze siebie.

Pewna analfabетка od 13 lat pracuje przy tej samej maszynie w zakładach putłowskich. Pewnego dnia wpadło jej do głowy, że można tę pracę zrationalizować i ulepszyć. Zwierzyla się z tem inżynierowi. Projekt jej został przyjęty. Otrzymała ona 60 rubli nagrody. Uszczęśliwiona robotnica wygłosiła przy tej okazji przemówienie.

— Chciałabym się teraz nauczyć

czytać i pisać — rzekła — może mogłabym zostać inżynierem...

Rosjanie bardzo często zachowują się, jak naiwne dzieci. Naiwność tej robotnicy miała w sobie jednak coś wzruszającego. Nie należy zapominać, że wiek jej przekraczał już 50-tkę...

Przewodniczący zebrania podał do wiadomości, że wynalazki robotników dały już 120.000 rubli oszczędności. Wywołało to burzę oklasków. Ale przewodniczący dodał, że spodziewano się lepszych wyników. W przyszłym roku należy poczynić większe postępy. Na tem zebranie zakończono.

Walka o chleb.

Ale nie zawsze jest święto... Dzień powszedni jest dla robotnika rosyjskiego bardzo ciężki. Samo zdobywanie środków żywności zużywa ogromną ilość czasu i energii. Ale nawet wtedy nie może być mowy o dostatecznym zaspokojeniu głodu. Przy fabryce istnieje kooperatywa, która dostarcza robotnikom środków żywnościowych i innych artykułów.

Od 1-go lutego 1931-go roku do 1-go stycznia 1932-go roku kooperatywa wydała robotnikom putłowskim różnych towarów na sumę 13.178.193 rubli, a zarobki robotników putłowskich w tym samym czasie wynosiły 60.580.000 rubli przy przeciętnym zarobku miesięcznym wynoszący 162 rubli. Wynika z tego, że robotnik nie może wydać wszystkich pieniędzy, jakkolwiek sposób jego bytowania daleko odbiega jeszcze od dostatku. Brak towarów i środków żywności daje się dostrzec we znaki. W ostatnich miesiącach braku te występują ze szczególną jaskrawością.

Próbuje się obecnie zrużarzyć w ten sposób, że zmienia się sposób zaopatrywania kooperatywy w towary.

Dotychczas, to w a r y, do kooperatywy nadchodziły z centralnej rozdzielni państwowej, a działalność kooperatywy polegała tylko na rozdzielaniu tych towarów między robotnikami. Obecnie ma być wprowadzona zasada decentralizacji. Każda fabryka musi sama troszczyć się o siebie. Zakłady putłowskie poczyniły już pewne kroki w tym kierunku. Zastępca głównego dyrektora, Jefremof, został upoważniony do zajęcia się tą sprawą.

Zawarł on już szereg umów z okolicznymi kolektywami rolnymi, w celu dostarczenia środków żywności w zamian za podkowy, karki i t. p. Przed kilku dniami Jefremof otrzymał od jednego z „kolechozów” następującą propozycję: „Jeżeli fabryka dostarczy odpowiednich części do traktorów, putłowcy otrzymają w zamian dostateczną ilość środków żywnościowych”.

Jakkolwiek brane są pod uwagę również inne środki, mimo to plany te nie mogą dać jeszcze pozytywnego wyniku w najbliższej przyszłości. Rosja stoi w obliczu ciężkiej zimy. Kto jednak chce obiektywnie ocenić sytuację, winien pamiętać o dwóch rzeczach: robotnik skarży się, ale jednocześnie rozumie swą sytuację. Po drugie stwierdzić należy, że stopa życiowa jest bardzo niska. Nikt nie jest zadowolony z monotonnego i niedźnego życia, ale rosjanie łatwiej godzi się z losem, niż kto inny.

Odwiedziłem kilku putłowców w ich mieszkaniach. Jeden z nich otrzymał ładne trzypokojowe mieszkanie. Mógł je zatrzymać wyłącznie dla siebie. Komorne było niskie. Ale on odnalazł jeden pokój jednemu bratu, a drugi — drugiemu. Drugi brat mieszkający w jednym pokoju z żoną, dobrał sobie jeszcze jako sub-sub-lokatora, 18-letniego kuzyna. Obecnie mieszkanie to jest oczywiście przeludnione, ale to nikogo nie przeraża, gdyż oni uważają za rzecz zupełnie normalną, że śpi się w tym samym pokoju, w którym w dzień się pracuje i je. Zadaniem rządu rosyjskiego będzie więc podniesienie aspiracji ludności w dziedzinie mieszkaniowej, kulturalnej, rozrywkowej i kulturalnej.

Ale przedtem należy się jeszcze postarać o to, aby potrzeby te mogły być zaspokojone.

Louis Fischer.

Co się dzieje w Rosji.

TELEWIZYJNA STACJA NADAWCZA. — Na Placu Czerwonym (Krasnaja Ploszczad) w Moskwie ustawiony został aparat telewizyjny, który nadawał przez radio obraz demonstracji 7 listopada.

KONCERT A. RUBINSZTAJNA W MOSKWI. — W Wielkiej sali Konserwatorium przeznaczony wyłącznie na koncerty Filharmonji Moskiewskiej, odbył się dnia 21 października r. b. koncert polskiego pianisty Artura Rubinsztajna, jako pierwszy z serii występów muzyków zagranicznych. Mistrz techniki muzycznej wykonał szereg utworów muzyki klasycznej oraz kilka nowych dzieł kompozytorów hiszpańskich.

POLSKI TEATR W KIJOWIE — wystawia w

sezonie tegorocznym szereg sztuk klasycznych, m. in. „Nieboską Komedję” Krasińskiego i „Zemstę” Fredry.

SPORT I TURYSTYKA. — W 1927 r. było w ZSRR 13.803 zespołów sportowców, liczących 911.000 członków. W roku bieżącym liczba zespołów wzrosła do 28.570, liczba sportowców zaś do 6 milionów (300 razy więcej niż w 1913 roku). Liczba kół turystycznych w ZSRR wzrosła z 2000 w 1930 r. do 9917 w roku bieżącym. Liczba turystów zorganizowanych w tych kołach wzrosła odpowiednio z 50 tys. do 300 tys., zaś ilość uczestników wycieczek, organizowanych przez centralę kół turystycznych, wzrosła w tym samym czasie z 561 tys. do 10.430 tys.

CZY PACYFIZM JEST UTOPJĄ?

Spór dwóch profesorów w sprawie możliwości zapewnienia światu trwałego pokoju. — Prawo międzynarodowe jest fikcją. — Zaden Trybunał nie będzie mógł przeciwstawić się interesom wielkiego mocarstwa.

P. Herman wierzy w możliwość porozumienia między narodami

(tu) W Hamburgu wychodził czasopiśmo niemieckie p. t. „Głos rozsądku”. W numerze czerwcowym tego czasopiśma ukazał się artykuł dr. Oskara Probst, który wyraża poważne wątpliwości, czy możliwe jest utrzymanie pokoju na świecie.

W wrześniowym numerze tego samego czasopiśma ukazał się artykuł prof. Immanuela Hermanna, polemizującego z pesymistycznymi wywodami dr. Probst i dowodzącego, że pokój wieczysty nie jest bynajmniej mrzonką i że zbliżamy się właśnie do lepszych czasów, gdy wojny znikną raz na zawsze.

W okresie intensywnych zbrojeń, ciągłych zaburzeń wewnętrznych w różnych państwach europejskich, gdy cała Europa czyni wrażenie „kofa bałkańskiego”, gotowego w każdej chwili wybuchnąć nową rzezią narodów, ten dwugłos profesorów niemieckich nabiera szczególnego znaczenia.

Zajmijmy się więc przedewszystkiem pesymistycznymi wywodami dr. Oskara Probst:

Dr. Probst zaznacza na wstępie, że piękna idea zniesienia raz na zawsze wojen i zatargów zbrojnych przesłoniła pacyfistom widok na trudności, związane z realizacją tej idei. Dr. Probst uważa, iż idea ta będzie mogła być urzeczywistniona tylko wówczas, gdy znajdzie się pewna autorytatywna władza, powołana do likwidowania zatargów i sporów między państwami. Taką instytucją oczywiście wcale nie jest ani Liga Narodów w jej obecnym, bezpłciowym stanie, ani Sąd Rozjemczy w Hadze. Powstanie takiej instytucji, wyrokującej w sprawach między państwowych, jest możliwe tylko wówczas, gdyby istniało prawo międzynarodowe. Ale stworzenie reguł współżycia między poszczególnymi jednostkami nastąpiło wielu trudności, coż więc dopiero mówić o regulach współżycia między państwami!... Jest to niemal niemożliwe!... Każde państwo w dodatku inaczej zapatruje się na kwestję — co wolno, a czego nie wolno. Innego kodeksu między państwami domagać się będzie kraj z dostępem do morza i kraj lądowy, kraj silnie zaludniony i słabo zaludniony, kraj posiadający granice naturalne i taki, który granice te wytworzył sztucznie!...

W najlepszym wypadku kodeks taki mógłby się składać z praw, zakazujących czegoś, co jednakową szkodę przynosi wszystkim państwom. Takim

prawem jest na przykład obecnie nakaz nietykalności dyplomatów i odpowiedniego traktowania jeńców, szczególnie rannych. Ale jeśli chodzi o zakaz zbrojeń, fabrykacji gazów trujących, to trudno sobie wyobrazić jedynomyślność. Otóż, prawa takie są niemożliwe i dlatego nikt dotychczas nie zajął się ich opracowaniem.

Ale nawet gdyby prawa takie istniały, to fakt ten nie byłby jeszcze wystarczający do utrzymania pokoju, gdyż zarządzania wtedy dopiero posiadają wartość, gdy są należycie respektowane. A gdzie się znajdzie bezstronny międzynarodowy sąd?... Nie należy zapominać o tem, że w polityce bardzo rzadko zdarza się, aby zatarg, dotyczący rzekomo dwóch państw, faktycznie nie wciągał nikogo innego. W rzeczywistości każde zagadnienie zahacza niemal o wszystkie państwa europejskie, gdyż cała polityka jest nieskończonym łańcuchem wzajemnych zależności. Wszak nawet tocząca się na Dalekim Wschodzie wojna między Chinami a Japonią interesowała żywo Amerykę i Rosję, a wskutek tego również Anglię, Francję i Niemcy!...

Zaden kraj nie zgodzi się na członka sądu międzynarodowego, do którego nie będzie miał zaufania i co do którego nie będzie pewien że stanie on po stronie tego właśnie państwa, broniąc jego najżywościjszych interesów. Trudno byłoby się domagać od takich sędziów bezstronności i całkowitej lojalności. Ba! — nawet w wyrokach Ligi Narodów i Sądu Rozjemczego w Hadze dopatrzeć się można pewnych zakulisowych konszachtów i intryg, niezbyt pochiebnie świadczących o ich sprawiedliwości i bezstronności!...

Jaki jednak może być sposób zmuszenia państwa do przyjęcia wydanego wyroku?...

W niektórych wypadkach byłoby to możliwe przez wywarcie odpowiedniej presji jak np. blokady gospodarczej, wstrzymanie kredytów i t. p. W wielu wypadkach jednak środki te mogą okazać zawodne i trzeba będzie siłą zmusić opornych do przyjęcia wyroku.

W stosunku do słabszych i mniejszych państw byłoby to ostatecznie możliwe i łatwe, ale jak sobie poradzą sędziowie z wielkimi mocarstwami?... Co uczyniła Liga Narodów w ostatniej wojnie chińsko-japońskiej?... Czy mogła zmusić obie strony do zawarcia pokoju?... Oczywiście, że nie, bo takie

narażenie się wielkiemu mocarstwu jest niewygodne i niebezpieczne... Należałoby powołać „międzynarodową policję”, która czuwałaby nad poszanowaniem wyroków sądu międzynarodowego, ale obawiam się — pisze dr. Probst — że policja ta zginełaby szybko w walkach bratobójczych!...

Ale abstrahując nawet o wszelkich wyżej wyluszczonych przeszkodach na drodze utrwalenia pokoju, wyliczyć można jeszcze niezliczoną ilość innych powodów zbrojnych zatargów.

Proszę sobie wyobrazić, że ludność gęsto zaludnionego kraju, nie mogąc znaleźć na własnej ziemi chleba, sama przekracza granice i przechodzi do obcego państwa, gdzie stosunkowo ludności jest mniej. Jakże stanowisko zajmie wówczas „policja międzynarodowa”?...

Tak oto przedstawiają się w krótkim zarysie wątpliwości dr. Probst, niewierzącego w panowanie pokoju na ziemi.

Jak już zaznaczyliśmy, na zarzuty te odpowiedział w tem samym piśmie prof. Immanuel Hermann, który rozpoczął swą polemikę od następujących słów:

Odpowiedź pacyfisty.

— „Dr. Probst uważa, że wieczny pokój nie nastąpi wcześniej, dopóki nie zostaną zrealizowane trzy rzeczy, a mianowicie: — prawo międzynarodowe, międzynarodowy, bezpartyjny i sprawiedliwy sąd oraz międzynarodowa policja.

Ponieważ jednak wszystkie te trzy rzeczy w obecnej chwili są niemożliwe do zrealizowania, przeto dr. Probst, podobnie jak generał Moltke, uważa pacyfizm za utopję, lecz jako cywil, w przeciwieństwie do Moltkego, traktuje on ideę pacyfistyczną jako „marzenie piękne, lecz nieziszczalne”!...

Jak jednak w rzeczywistości przedstawia się sprawa realizacji tych trzech podstawowych czynników, na których ma się oprzeć pacyfizm dzisiejszy?...

Dr. Probst powiada, że stworzenie międzynarodowego prawa jest dziś niemożliwością. Może dr. Probst ma rację... nie chcę się o to sprzeczać!... Ale czy taki międzynarodowy kodeks jest naprawdę niezbędny?... Czy dla nas, w Europie, nie wystarczy narazie, że odpowiednio czynnik niemiecki i francuski dojdą do porozumienia co do jednego punktu, a mianowicie, że armja nie-

miecka i francuska nigdy nie dadzą się wciągnąć do wojny?...

Dr. Probst twierdzi, że kodeks taki w najlepszym wypadku mógłby się składać z praw, „zakazujących czegoś, co jednakową szkodę przynosi wszystkim państwom”. Czy takim „czymś” nie jest właśnie wojna?... Szczególnie ostatnia wojna europejska wykazała dość wyraźnie, że przynosi ona szkodę wszystkim państwom — zarówno zwyciężonym jak i zwycięzcom. Jak dziś wygląda zwycięska koalicja?... Czy bezrobocie jest mniejsze w Anglii, niż w Niemczech!...

Co się tyczy drugiej obawy dr. Probst, w sprawie bezstronności sądu międzynarodowego, to należy sobie uświadomić, że nie ma wogóle w sprawach politycznych lub gospodarczych takiego wyroku, który mógłby być uważany za sprawiedliwy przez wszystkich. Tylko w dziedzinie czystej nauki wyrok taki jest możliwy. Nie chodzi zresztą o to, aby wszystkie pretensje były natychmiast załatwiane, drogą zaspokojenia egoistycznych dążeń jakiegoś państwa. Współżycie między jednostkami i narodami możliwe jest tylko wówczas, gdy wszyscy zgodzą się na pewien kompromis, polegający na tem, że nie wszystkie roszczenia uwzględnione zostaną ze stu procentową dokładnością. W obchodzącej nas sprawie wystarczy, jeśli dojdziemy wszyscy do jednego porozumienia, a mianowicie, że wszelkie zatargi dadzą się likwidować w inny sposób, nie konieczne przy pomocy gazów trujących i bomb.

Skąd wogóle wynikają zatargi między narodami?... 99 proc. ludności jednego kraju nie ma właściwie nic do zarzucenia ludności kraju sąsiedniego!... Nieporozumienia mogą wynikać między przemysłowcami, dyplomatami i generałami!... Dr. Probst powiada, że wyrok sądu międzynarodowego winno być uznane za sprawiedliwe przez naród, gdyż tylko wtedy zagwarantowane jest ich poszanowanie!... Ale kto ów naród reprezentuje?...

Pokój na ziemi nie zależy od pisanych praw i paragrafów, lecz od rozsądku danego społeczeństwa.

Ostatnia wojna wykazała niezbicie, do czego może doprowadzić brak rozsądku i wzajemne judzenie narodów przeciwko sobie.

Bicze z piasku.

Anna na szyję.

Dawno już instykt szeptał mi, że urodziłem się o kilkanaście lat zapóźno — teraz zaś nabrałem absolutnej pewno ści.

Nie każdemu danem było urodzić się w roku dajmy na to 1865 i większość życia spędzić w warunkach przedwojennego błędnego spokoju i dobrobytu.

Ja, urodzony o 30 lat później, tych dobrych czasów ledwo liżnąłem w najwcześniejszej młodości, a mój wiek męski przypadł istotnie na wiek klęski.

Gdybym był o te 30 lat starszy — ho, ho! ile zdążyłbym użyć życia i rozkoszy, zanim wojna położyła kres możliwości użycia czegokolwiek, prócz strachu na froncie i niedostatku w cywilu.

Przedewszystkiem zaś, żyjąc pod łagodnymi rządami Mikołaja II, byłbym zdążył uzyskać order Anny na szyję.

Już bym ja się był postarał o to, aby mnie nim odznaczone. I nie żadnym innym, tylko właśnie Anną na szyję!

Gwiżdżę na order podwiązki, w pięcie mam Złote Runo — ja chcę Anny na szyję i tylko Anny.

Ale nietylko dlatego, że to order wy-

sokiej klasy, że posiadać go było honorem i zaszczytem, że ludzie kłaniali się wtedy znacznie niżej i ubiegali o względy takiego kawalera.

Pragnąłbym tego orderu dlatego, że przywiązany doń był pewien przywilej. Przywilej wyjątkowy, jedyny, taki jakiego nikt inny po za kawalerem orderu św. Anny, uzyskać nie mógł.

Ach! oczy mi łzami zachodzą, ilekroć sobie uprzytomnie, że to już dla mnie stracone, że nigdy, przenigdy orderu tego już nie zdobędę i nigdy z przywileju nie będę mógł skorzystać.

Coż to za przywilej taki?

Tu — lekka dygresja.

Wiadomo powszechnie, że do łaźni żeńskiej wstęp przedstawicielom płci brzydkiej jest wzbroniony. Niewolno i już, żadne protekcje tu nie pomogą. Mężczyznę, któryby się wybrał „pod Messalkę” w dzień przeznaczony na kąpiele dla dam, sromotnieby stamtąd wyrzucano, a gdyby cichaczem powrócił i próbował bodaj przez dziurkę od klucza coś ciekawego zobaczyć, toby go za kołnierz zaprowadzono do ula, a w gazo-

tach napisano o nim, że jest sprośny rozpustnik — i chłop byłby skompromitowany na wielki wieków w oczach całego świata, prócz dam. Tak postąpiono z każdym zwykłym śmiertelnikiem.

Ale gdyby ten śmiertelnik miał order Anny na szyję — to co innego. Przedewszystkiem wówczas nie byłby zwykłym śmiertelnikiem, a powtóre korzystałby wówczas z prawa — i tu właśnie powracamy do przywileju — odwiedzania damskich zakładów kąpielowych. Tak jest. Do orderu św. Anny na szyję przywiązany był ten doniosły przywilej, że kawaler tego orderu mógł bezkarnie wtargnąć do łaźni między kąpiące się dziewczęce.

Zastrzeżony był tylko jeden, ale bezwzględny warunek: kawaler orderu św. Anny mógł znaleźć się w łaźni żeńskiej, ale musiał wjechać do niej konno!

Teraz więc rozumiecie już, czemu gwiżdżę na Złote Runo, a pragnę Anny na szyję, czemu ubolewam, że tak późno na świat przyszedłem!

Bo gdyby tak dotąd trwał ten przywilej!...

— Hej, miły Boże!

Na błękitnej wstędze zawiesiłbym na szyi moją Annę, pozłociłbym rzedem osiodłałbym mego wronego konika, do palonych butów przypiąłbym srebrne

ostrogi — i dalej że w drogę!

Jadę sobie, jadę, przez Krakowskie Przedmieście, konik podkówkami o asfalt dzwoni, dziewczynki z chodników miłem ku mnie spoglądają okiem — a ja nic! Nie patrzę ani w prawo, ani w lewo i pewny siebie walę wprost „pod Messalkę”!

— Stop! zatrzymuje mnie portjer — Dziś panom wstęp wzbroniony, dziś kąpią się panie!

A ja na niego z góry: — Ach ty, taki owaki! Nie widzisz, że jedzie kawaler orderu św. Anny. Gdzie masz oczy? Otwieraj mi zaraz drzwi, taki synu!

Portjer we dwoje się zgina, kamienną podłogę czapa zamiata, wierzeje na oścież otwiera, a łydki pod nim dyg — dyg — dyg ze strachu przedemną dygocą.

Drzwi otwarte — po marmurowych schodach wjeżdżam do łaźni na cisawym moim koniku (zdaje się, że powyżej wyjechałem na wronym? Nie bądźmy małostkowi!), wspinam go srebrzystą ostrogą i — buch w sam środek basenu między kąpiące się panienki.

A to ci byłaby zabawa!

I wszystko na nic! Niema żadnych szans, bym jeszcze dostał Annę na szyję!

Padalec.

Elektryfikujmy się!

Nowe oblicze gospodarstwa domowego, wobec zapowiedzianej niższej ceny prądu

Jeszcze do niedawna, chęć „puszczenia w ruch” gospodarstwa domowego, zapomocą prądu elektrycznego, była pokusą, której tylko nieliczne jednostki mogły ulegać. Składała się na to wysoka cena nie tylko prądu, ale i wszelkich aparatów i urządzeń z tem związanych. Dopiero ostatnie lata przyniosły w tej dziedzinie ogromne zmiany. Zagranicą, a specjalnie w Ameryce, nie buduje się już prawie nowych mieszkań, których wewnętrzne urządzenia nie zostałyby pomyślane z jak najszerzym uwzględnieniem możliwości, zawartych w użyciu energii elektrycznej.

A te możliwości są naprawdę wielkie i naprawdę kuszące.

Nie brudząc rąk węglem ogrzewamy mieszkanie, gotujemy, prasujemy, pierzemy bieliznę i suszymy ją natychmiast, nie wchodząc w żaden kontakt ze strychem. Stwarzamy sztuczny lód; zamiatamy podłogi, „trzepiemy” dywany i meble; szyjemy na maszynie; kapiemy się, myjemy głowę, suszymy ją, używamy elektrycznego masażu, fryzujemy włosy i t. d. i t. d.

Cóż jeszcze? Choćby to, że aby się nie znudzić temi czynnościami, puszczaemy w ruch radjoodbiornik... A wszystkie

te efekty osiąga się

niemal jednym ruchem ręki: włożenie wtyczki do odpowiedniego kontaktu elektrycznego...

Jeżeli idzie o opalanie mieszkań, to bardzo praktyczne są piece przenośne, bowiem można je zastosować zależnie od potrzeb chwili. Istnieją

trzy rodzaje pieców elektrycznych.

Pierwsza kategoria — to małe piecyki o projektorze parabolicznym, t. zw. świeca, w których opornica rozgrzewa się do czerwonego żaru. Ten model jest u nas najbardziej rozpowszechniony, choć bynajmniej nie najlepszy. Służy tylko do ogrzania jednego kąta pokoju, względnie jednej, lub kilku osób, pozostających bez ruchu.

Drugi typ,

to piece t. zw. ciemne. Ciepło rozchodzi się z nich na większą przestrzeń zapomocą dyfuzji, znacznie wolniej, to też nadają się do ogrzewania całych pokoi.

Ale najpraktyczniejszy jest

trzeci typ

piecyków elektrycznych. Posiada on również ciemny radiator, ale tak jest zbudowany, że czerpie wtedy tylko prąd, kiedy jest on tańszy, to znaczy nocą. Nachwytałszy prądu i zamieniwszy go zapomocą opornicy na ciepło, bardzo wolno to ciepło potem oddaje i znakomicie wskutek tego nadaje się do ogrzewania mieszkań.

A trzeba zaznaczyć, że ogrzewanie mieszkań zapomocą elektryczności jest nie tylko najdogodniejsze, ale i najzdrowsze dla mieszkańców.

Woda ciepła

potrzebna jest prawie w każdej porze dnia. To też pomyślano o urządzeniach, któreby pozwalały na ogrzewanie jej w porze, w której prąd jest najtańszy. Umieszczona w szczelnych rezerwarach, pod wpływem ciepła, jakie oddaje w ciągu dnia piecyk nocą nagrzewany, przez cały dzień jest do użycia. Podobnie można otrzymywać wodę o temperaturze bardzo niskiej, w klimacie gorącym. Specjalne urządzenia pozwalają na fabrykację lodu, lecz te lodownie elektryczne są narazie jeszcze zbyt drogie i dlatego nie dla wszystkich praktyczne.

Prawdziwym przyjacielem pani domu jest

kuchnia elektryczna,

ostatni wyraz postępu. Przewyższa ona nieskończenie kuchnię gazową, bowiem nie daje dymu ani brudu, nie się tu nie ulatnia, niema obawy zatrucia gazem, a co najważniejsze nie zabiera tlenu z powietrza, przez co powietrze tego nie zużywa, bowiem przemiana energii elektrycznej na ciepłą odbywa się bez udziału tlenu.

Jeżeli rzeczywiście będziemy mogli już w najbliższej przyszłości korzystać z tań-

szego prądu — to bez wątpienia w szybkim tempie zelektryfikują się nasze domy,

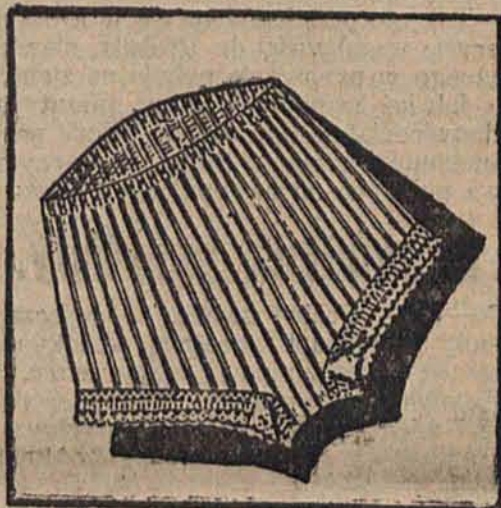
nasze gospodarstwa domowe.

Czynności pani domu będą wówczas polegać tylko na wkładaniu i wyjmowaniu wtyczek elektrycznych, a cały dom będzie wysprzątany i ogrzany bez hałasu i zamieszania. Całą zaś wygodę i komfort zawdzięczać wówczas będziemy nie staraniom służących i praczek — ale jednemu tylko drutowi elektrycznemu. (m. g.)

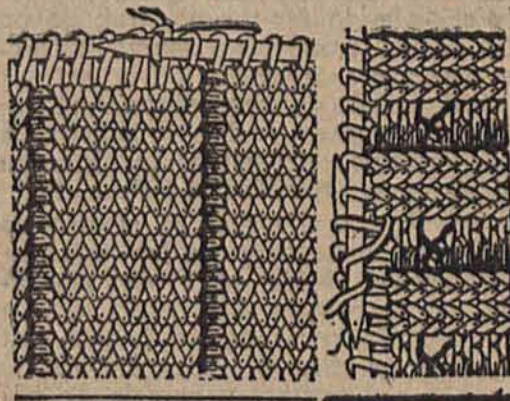
ROBOTKI PRAKTYCZNE

Trykotowa bielizna na zimę

Poniżej podajemy szereg rycin, które dają historię powstania ciepłej bielizny, wykonanej re-

Ryc. 1 przedstawia model bielizny po wykonaniu koronki. U góry zakończona jest ona brzeżkiem dziurkowanym, w który nawlekamy gumę. U dołu koronka.

Ryc. 2 przedstawia wzór ściegu drutowego. Ryc. 3 podaje sposób wykonania brzegu dziurkowanego do zawleczenia gumy.

TŁUSZCZE JADALNE

Masło, margaryna, tłuszcze roślinne

Tłuszcze, stosowane u nas do celów pokarmowych, są przeważnie pochodzenia zwierzęcego. Na południu, np. we Włoszech, masło jest luksusem. Kuchnię tamtejszą prowadzi się niemal wyłącznie na oliwie. Na północy natomiast, np. w Grenlandji tłuszczem, a zarazem najważniejszym pokarmem jest tłuszcz wielorybi tran. W Rosji konsumowano ogromne ilości słoniny.

Przyzwyczajenia powyższe są wynikiem warunków klimatycznych. Mieszkaniec zimniejszych okolic potrzebuje więcej tłuszczu,

aby się weni chronić przed zimą. Poza tem klimat tamtejszy nie pozwala na uprawę roli, człowiek zatem nie ma możliwości zdobywania pokarmów roślinnych jak mąka, cukier i t. d. i całkowite zapotrzebowanie pożywienia bezazotowego zaspakaja przez tłuszcz.

W naszej szerokości geograficznej spożywamy znaczną ilość tłuszczu w postaci masła, wyrabianego z mleka. Jednakże tłuszcz ten, choć bezwzględnie najwartościwszy pod względem odżywczym, nie dla wszystkich jest dostępny. Obok tedy nieco tańszej słoniny, czy wytapianego z niej szmalcu, weszły w użycie inne tłuszcze sztuczne, znacznie tańsze.

Wyrób masła sztucznego został urzeczywistniony w r. 1870 przez Francuza nazwiskiem Mege-Mouries, w zamiarze dostarczenia warstwowi niezamożnym dobrej i znacznie tańszej namiastki masła naturalnego. I do r. 1904 wyrabiano je wyłącznie z łoju wołowego. Niebawem stworzono jednak nowy produkt, t. zw. „oleo-margarynę”, w której jako nowy składnik występuje olej bawełniany, olej łogowy, mleko krowie i barwik żółty. Przyczem do droższych gatunków margaryny dodaje się mleko pełne, do tańszych chude. Aby tłuszcz taki nie wydzielal wodnistego płynu, dodaje się ponadto trochę kwasu benzoosowego.

Niebawem do tej mieszaniny poczęto dodawać tłuszczu podczas smażenia.

Dalszym etapem było zastąpienie mleka krowiego przez mleko migdałowe, otrzymywane podczas ucierania migdałów z wodą. Zamiana ta, pozwoliła osiągnąć margarynę zupełnie trwałą, uchyliła bowiem zanieczyszczenie bakteriami, wprowadzonemi wraz z mlekiem krowim.

Rosnąca wciąż cena tłuszczów doprowadziła niebawem do wyrobu masła sztucznego z tłuszczów roślinnych, czyli margaryny roślinnej.

Podstawą jest tu tłuszcz z orzechów palmy kokosowej, który wskutek przerabiania z mlekiem migdałowym daje masło sztuczne. Dużym popytem cieszy się również szmalec wieprzowy, w wielkiej ilości dostarczany Europie przez Amerykę północną, oraz tłuszcze jadalne sztuczne, które składają się przeważnie z oleo-margaryny lub oleju kokosowego, doskonale oczyszczonego, z dodatkiem oleju bawełnianego, nadającego mieszaninie konsystencję szmalcu.

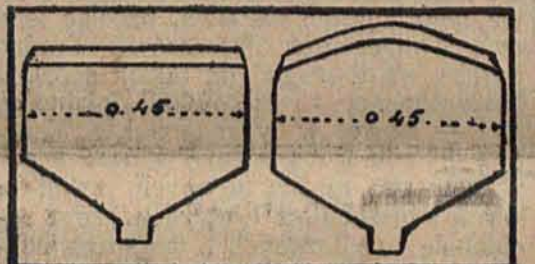
Jeżeli idzie o pożywność tych wszystkich tłuszczów — to teoretycznie wszystkie dobrze przyrządzone rodzaje margaryny są niezbyt gorszą namiastką masła naturalnego. W praktyce jednak pomijając możliwość fałszowania tych produktów — nie zastąpi prawdziwego, prawidłowo sporządzonego masła, tak pod względem wartości witaminów, jak i strawności.

(m)

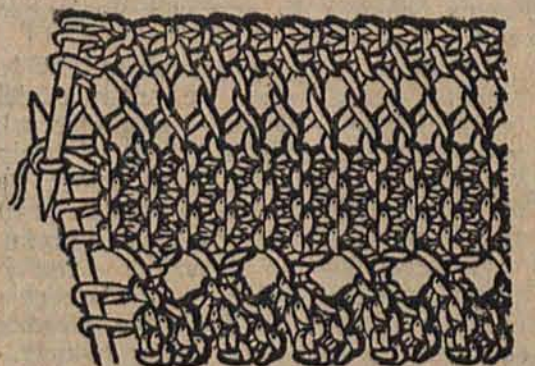
nie na drutach. Praca nie przedstawia, jak widzimy, żadnych specjalnych trudności dla osób władających już drutami. Można to samo wykonać również haczkami, jednakże trykotaż drutowy jest zawsze cieplejszy i równiejszy.

Włóczkę należy dobrać w jak najlepszym gatunku i jak najdelikatniejszą, cienką. Można ją również przerobić z jedwabiem. Jeżeli wykonamy w rozmiarach podanych na rycinie — to wystarczy nam 100 gr. włóczki.

Kolory najstosowniejsze będą: różowy, jasno lilijowy, mocno kremowy, „beige”, lub jasno gołębkiwy.

Ryc. 4 podaje wymiary i krój bielizny.

Ryc. 5 podaje sposób, w jaki należy wykonać koronkę. Można ją wrabiać od razu po zeszytciu obu części, a można też wykonać osobno i przyzyć.

O hodowli roślin pokojowych

25 przykazań dla amatorów - hodowców

1. Dobierać do hodowli tylko te gatunki roślin, którym potrafimy zapewnić odpowiednie warunki.
2. Unikać suchego powietrza.
3. Stosować odpowiednią ziemię.
4. Drenować doniczki, kubły i skrzynki.
5. Szanować o ile możliwości korzenie roślin przy przesadzaniu ich.
6. Nigdy nie zostawiać pustych miejsc pomiędzy korzeniami podczas przesadzania.
7. Przed przesadzaniem rośliny ziemię w doniczce lekko zmoczyć aby lżej było roślinę wyjąć. Przesadzać ją jednak do ziemi niezbyt wilgotnej.
8. Podczas przesadzania umieszczać rośliny w należytych poziomach, nie za wysoko i niezbyt nisko.
9. Nie zawiązać nigdy korzeni u roślin podczas przesadzania.
10. Nie ugniatać zbyt mocno ziemi w doniczkach, zwłaszcza mniejszym roślinkom.
11. Nie kępować i nie wiązać zbyt mocno roślin do palików.
12. Nie obcinać zbyt krótko gałązek u roślin.
13. Nie podlewać roślin nigdy zbyt zimną wodą.
14. Podlewać rośliny tylko wtedy, kiedy one tego wymagają.
15. Nie podlewać zbyt często roślin, nie znoszących nadmiaru wilgoci.
16. Rośliny pozostające w wysokiej i suchej temperaturze spryskiwać jak najczęściej wodą.
17. Dostarczać jak najwięcej słońca roślinom, które tego potrzebują. Podobnie zastosowywać cieniowanie.
18. Wszelkie nawozy stosować do roślin nadzwyczaj ostrożnie.
19. Utrzymywać rośliny w czystości i ciepć pasorzyty.
20. Nie posypywać zbyt grubo piaskiem lub ziemią posianych nasion, bo nie powstają.
21. Nie dopuszczać do zwiędnięcia sadzonki, czyli t. zw. ablegrów, bo się nie przyjmą.
22. Posiane nasiona i posadzone sadzonki utrzymywać zawsze jak najcieplej.
23. Przy wietrzeniu mieszkań unikać przeciągu dla roślin, oraz gwałtownego

Aktualności kulinarne

Znakomita „pasta” śledziowa

Śledzie (w najlepszym gatunku) oczyszczamy i moczymy w mleku, jak zazwyczaj, następnie siekamy drobno.

Bierzemy obrane jabłka (1 jabłko średniej wielkości, na 1 śledzia) i ucieramy na tarku, do tego dodajemy cebulę (1 mała cebula na 1 śledzia) również utartą na tarku. Wszystko razem dokładnie mieszamy, jeszcze dobrze razem usiekamy, a następnie dodajemy kwaśnej śmietany do smaku.

Pasta taka znakomicie nadaje się do „szybkich” przekąsek i kanapek. Trzynać ją można parę dni w chłodzie, dobrze przykrytą.

Penelopa.

przyplwy zimnego powietrza jesienią i zimą.

24. Podczas lata, w czasie chłodniejszych dni i nocy, rośliny stojące na powietrzu, a wymagające ciepła zabierać do mieszkań.

25. Rośliny chore, uszkodzone, złamane, traktować ze specjalną pieczołowitością.

FUTRA A. BROMBERG

Poleca po cenach niższych wszelkiego rodzaju futra, skórki futrzane oraz wielki wybór gotowych damskich futer i modeli. Przyjmuje się wszelkie obstalunki. **PIOTKOWSKA 31, Tel. 105-84 fr. I. p.**

I W. DANZIGER

dawniej

Teatr rewji

JAR

Kilińskiego Nr. 124
Telefon 215-15.

Dojazd tramwajami:
4, 10, 16 i 17.

75-10

Dziś poraz ostatni! Wspaniała rewja w 2 częściach i 16 obrazach.

KTO ŁODZI DOGODZI?...

z udziałem **Bronisława Bronowskiego** oraz całego zespołu.

Dziś w niedzielę pocz. o 4, 6, 8 i 10 w. Ceny miejsc najniższe od 75 gr. do 3 zł.

JUTRO wielka wspa-
niała premjera p. t.

„WYŚCIG GWIAZD”

z nowozaangażo-
wanymi siłami.

Laboratorium Analityczne
dla przemysłu chemicznego, włókienniczego i metalurgicznego

D-ra Eug. Ritta
PIOTKOWSKA 126, tel. 223-88.
30-2

Istniejąca od roku 1909, przy ulicy Piotrkowskiej № 86.

CENTRALNA LECZNICA ZĘBÓW i gabinet
LEKARZA DENTYSTY dentystryczny 30-4

A. ZADZIEWICZA
przeniesione do własnego domu przy ulicy **PIOTRKOWSKIEJ** № 164, parter, Telefon № 127-83.

**mydło do zębów
pasta na eliksirze**

CHERYS
ŁADNE WŁOSY

Pielęgniarka
rutynowana przyjmuje dyżury i robi zastrzyki umiejętnie. Ceny przystępne.
Telefon 230-79 20-2

INSTITUT DE BEAUTE
ANNA RYDEL, założ. w 1924 r.
Łódź, Piotrkowska 111, telefon 163-77, godz. przyjęć 10-2, 3-5, Śródmiejska Nr. 16, tel. 169-92, godz. przyjęć 10-8.

I. NAJNOWSZE metody racjonalnej kosmetyki, leczniczej i toaletowej: usuwanie wszelkich defektów skóry i włosów. Zabiegi odmładzające, maski i preparaty hormonalne, etc. Bezpowrotne usuwanie szpecącego owłosienia elektrolizą.

II. PORADNIA, Pielęgnacji, Urody, dla Pań i Panów.

III. „IBAR” preparaty kosmetycz. indywidualnie stosowane w zależności od wieku i rodzaju cery.

SZKOŁA KOSMETYCZNA zatw. przez władze państwowe.

Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych i Instalacji Technicznych

Rawicki i Winter
Inżynierowie
Łódź, ul. Kilińskiego 41, tel. 172-96

Wykonują wszelkie roboty w zakresie budownictwa wchodzące. **SPECJALNOŚĆ:** Kanalizacja, wodociągi i centralne ogrzewanie.

Przyłączanie domów do sieci kanałów miejskich 4x75

DOKTOR 30-2

W. Łagunowski
Piotrkowska 70, tel. 181-83.
CHOROBY SKÓRNE, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE.
Gabinet Roentgeno - leczniczy.
Przyjmuje od 8.30-10 r., 1 do 2 i pół i od 6 do 8 i pół wiecz. W niedziele i święta od 10-1.

Do akt Nr. E. 222 1931 r. **OGŁOSZENIE.**
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 13-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Pustej 13, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 2 grudnia 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Aleja 1-go Maja 16, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Izaaka Goldberga i składających się z fortepianu i mebli, oszacowanych na sumę zł. 550.
Łódź, dnia 16 listopada 1932 r.
Komornik: **L. NABOROWSKI**

DR. MED.

B. Windzberg
choroby chirurgiczne i kobiece
Al. i Maja № 16
tel. 123-48
Przyjmuje od 1-2 i od 5-8-ej.

Do akt Nr. 346 1932 r. **OGŁOSZENIE.**
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 13-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Pustej 13, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 5 grudnia 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Al. 1-go Maja Nr. 11, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Berka Hamburgera i składających się z mebli, oszacowanych na sumę złotych 2380.
Łódź, dnia 2 listopada 1932 r.
Komornik: **L. NABOROWSKI**

Konieczność z tym znakiem!

KOWALSKINA
USUWA NAJUPORCZYWSZE BOLE GŁOWY
FABRYKA CHEM-FARMACEUTYCZNA (AP. KOWALSKI) WARSZAWA

Kancelaria Tow. „ORT” Wólczańska 27
Tel. 111-23

przyjmuje zapisy na następujące wydziały

DO NAUKI RÓŻNYCH ZAWODÓW:

Dr. med. L. NITECKI
SPEC. CHOROBY SKÓRNYCH WENERYCZNYCH I MOCZOPŁCIOWYCH
NAWROT 32, Tel. 213-18
przyjmuje od 8-10 rano i od 4-8 wieczór. w niedz. i święta od 9-12

GABINET FIZYKALNEJ TERAPII
przy Tow. „Linax Hacedek” Ceg. 17.
NASWIETLANIA:
Lampa kwarcowa . . . . . Zł. 1.-
Diatermia . . . . . Zł. 2.50
Solux . . . . . Zł. 2.-
Minimax . . . . . Zł. 2.-
Gabinet jest czynny od 1 listopada r. b. codziennie prócz sobót od godz. 11-1 i od 4-6 wiecz. 30-2

ORDYNACJA LEKARSKO - DENTYSTYCZNA

MIECZ. KALISZA
przeniesiona
na EWANGELICKA 7, tel. 108-26.
20-2

Do akt Nr. 1711 1932 r. **OGŁOSZENIE.**
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 1-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Al. Kościuszki Nr. 17, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 29 listopada 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Grabowej 27 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Cezarego Nagla i składających się z mebli i urządzenia sklepowego, oszacowanych na sumę zł. 907.
Łódź, dnia 15 listopada 1932 r.
Komornik: **St. DOBROWOLSKI**

Gabinet kosmetyki i toaletowej

Z. SZWALBE
dyplom uniwersytecki
MONIUSZKI 1, Tel. 127-99.
Usuwanie wszelkich defektów cery. Usuwanie bezpowrotnie i bez śladów szpeczących włosów.
Przyjmuje 10-12 i 4-8 wiecz. 30-2

LECZNICA chorób oczu
ze stałymi łózkami
D-ra Donehina
ul. Piotrkowska 90, tel. 221-72.
Przyjmuje się chorych wymagających przebywania w lecznicy (operacje etc.), a także chorych przychodzących od 9-1 i od 4-7 1/2 50-2

LEKARZ - DENTYSTA

Markus-Nusbaum
przyjmuje od 3-7 po poł.
Piotrkowska 51
30-2

Do akt Nr. 1617 1932 r. **OGŁOSZENIE.**
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 1-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Al. Kościuszki Nr. 17, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 1 grudnia 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Kilińskiego 202, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „B-cia Samet” i składających się z maszyn, mebli, przedzwy, wozów konia oraz części maszyn, oszacowanych na sumę zł. 23824.
Łódź, dnia 16 listopada 1932 r.
Komornik: **St. DOBROWOLSKI**

Dr. med. SOMMER POWRÓCIE
Ul. 6-go Sierpnia 1, telefon 220-26.
choroby skórne, weneryczne i kobiece.
Od 9-1 i 5-9. Niedz. od 10-1.

OSŁABIE NIE BLEDNICE
leczymy **HEMOGEN**
oryginalny wytwór z firmą **KLAWE**

LEKARZ - DENTYSTA

F. Horowicz-Kopciowska
wznowiła przyjęcia w lecznicy przy Górnym Rynku
Piotrkowska 294
tel. 122-89
przyjmuje od 4-7 p. p.

Do akt Nr. E. 490 1932 r. **OGŁOSZENIE.**
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 9, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Gdańskiej Nr. 57, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 2 grudnia 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Matejki 9 i Śródmiejskiej 9, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „Przemysł Pończosznicy Setam” i składających się z 6 maszyn do wyrobu skarpetek, 70 klg. przedzwy, 90 tuzin. skarpet, 10 tuz. pończoch dams., 100 tuzinów skarpet w stanie surowym, wagi, oszacowanych na sumę zł. 2050+500.
Łódź, dnia 17 listopada 1932 r.
Komornik: **St. PRZYBORA**.

Dr. 30-2

W. BALICKA
ul. Piotrkowska 200
róg Pustel Nr. tel. 194-03.
Choroby skórne i weneryczne przyjmuje wyłącznie kobiety i dzieci od 1 do 3 i od 7 do 8-ej

PORADNIA WENEROLOGICZNA
Lekarzy - specjalistów **ZAWADZKA 1.**
tel. 205-38.
czynna od 8 rano do 9 wieczór. 11-1) przyjmuje 2-3) kobieta-lekarz w niedziele i święta od 9-2 pp. leczenie chorób WENERYCZNYCH I SKÓRNYCH. **Porada 3 zł.**

Do akt Nr. E. 490 1932 r. **OGŁOSZENIE.**
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 1-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Al. Kościuszki Nr. 17, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 2 grudnia 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 4 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Żeliga Kleina i składających się z mebli, oszacowanych na sumę zł. 4320.
Łódź, dnia 7 listopada 1932 r.
Komornik: **St. DOBROWOLSKI**

Doktor 30-2

KLINGER
Specjalista chorób wenerycznych skórnych i włosów (Porady seksualne)
ANDRZEJA 2, TEL. 132-28.
Przyjmuje od 9-11 i 5-8. w niedziele i święta od 10-12.

Do akt Nr. 1717-21 1932 r. **OGŁOSZENIE.**
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 1-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Al. Kościuszki Nr. 17, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 30 listopada 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 7 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Izraela Kupera i inn. i składających się z maki, kaszy oraz mydła, oszacowanych na sumę zł. 615.
Łódź, dnia 14 listopada 1932 r.
Komornik: **St. DOBROWOLSKI**

Biuralistka
polska i niemiecka korespondentka **POSZUKIWANA.**
Oferty sub „M. A. N.” 20-2

LEK-DENT.

Z. BIELAKOWSKA
POWRÓCIŁA
KILIŃSKIEGO 113 (róg Nawrot) tel. 149-27.
Przyjmuje od godz. 10-1 i 4-7-ej. 20-2

Oszczędzacie bieliznę i skórę ręk, używając doskonałego mydła „Trójka”

Dźwiękowy Kino teatr

„SZTUKA”

Kopernika 16. Tel. 184-66

Dziś i dni następnych!

Dźwiękowy Kino-Teatr „Przedwiośnie”

Żeromskiego 71-76 róg Kopernika

Ostanie 2 dni!

Wielki film egzotyczny

MARADU

W rolach głównych: CHARLES BICKFORD i ROSE HOBART.

NADPROGRAM: Dodatek dźwiękowy i aktualności krajowe

W sobotę i w niedzielę o godz. 12-ej P O R A N K I.

Następny program: „Rozwódka” z Normą Shearer.

Początek seansów w dni powszednie o g. 4 pp. w soboty, niedziele i święta o g. 2. Dojazd tramwajami 5, 6, 8, 9, 16

LILJANA HARVAY stwarza swą najnowszą kreację w filmie

Precz z Miłością

Nadprogram: Aktualności filmowe i tygodnik dźwiękowy.

Początek seansów w dni powsz. o godz. 4 po poł. w niedziele i święta o 2 po poł. Ostatni seans o 10 wiecz. — Ceny miejsc: I m. 1.20, II m. 90 gr., III m. 45 gr. Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 45 gr.

Następny program: „LEGJON ULICY”. W roli tytułowej Stefan Roguński.

Kupony ulgowe po 70 gr. ważne na wszystkie miejsca, we wszystkie dni, w niedziele i święta do godz. 6 wiecz.

Poranki dla dzieci: w sobotę dnia 19 listopada o godz. 12, w niedziele dnia 20 listopada o godz. 11 rano. Ceny biletów dla dzieci po 20 gr., dla dorosłych po 45 gr.

Passé - partout i bilety wolnego wejścia w niedziele i święta bezwzględnie nieważne.

Tysiące naszych uczenic mają już zapewniony byt!

Znana w Polsce nauczycielka kroju i szycia Grynblatowa, naucza już od 1902 r. sprowadziła nowe sily z Paryża. Teraz nauka odbywa się według systemu najwyższej Akademii Paryskiej „Daydon”, największej szkoły w Paryżu „Ecole Moderne de coupe de Paris”, szkoły subwencjonowanej przez magistrat Paryża.

Oprócz nauki kroju odbywa się nauka modelowania na materiałach według patronów, sprowadzonych z najświetniejszych domów modelowych w Paryżu, jak: Patou, Potin.

Nauka trwa 3 miesiące i kosztuje TYLKO 75 ZŁ. Każda uczennica ma prawo uszyć kilka sukni. Za gruntowne nauczanie gwarancja. Kończącym świadectwa.

Nauczam również bielizniarstwa.

F. GRYNBLAT.
Żeromskiego 9 m. 35, fr. ofic. i piętro, tel. 231-03.

DR. MED. St. Praport

GINEKOLOG - UROLOG
choroby kobiece i dróg moczowych
przeprowadził się na ul.
GDAŃSKĄ 93, tel. 208-95
przyjmuje od 4-7 popoł.

Dr. HELLER

choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe
przeprowadził się na ul.
Traugutta 8 Telefon 179-89
przyjmuje do 10 rano i od 4-8 popoł.
niedz. i święta od 11 do 2 po poł.

Dr. med. H. Lubicz

Spec. chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych
Cegielniana № 7
telefon 141-32
Przyjmuje od 8-10 12-2, 5-8 w
niedziele i święta od 9-11

Doktor BERMAN

choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe
CEGIELNIANA № 15
tel. 149-07
Przyjmuje od 8-11 i od 4-8
w niedziele i święta od 9-1.

DOKTOR Ziomkowski

chor. skórne, weneryczne i moczopłciowe
6-go Sierpnia 2
przyjmuje do 8.30 rano, od 2-4 po poł.
i od 8-9 w. w niedz. i święta od 10-11-ej.

DOKTOR REICHER

Choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe.
POLUJNIOWA 28. tel. 201-93
Przyjmuje od 8-11 rano i od 5-8 w.
w niedziele i święta od 9-1.

DOKTOR H. Wołkowyski

Cegielniana № 4
telefon 216-90.
Specjalista chorób wenerycznych
moczopłciowych i skórnych
PRZYJMUJE OD GODZ. 8-2, 5-9
W NIEDZIELE I ŚWIĘTA OD 6-10
DZINY 9-1.

DR. MED. Arthur Kühnel

Choroby kobiece i akuszeria
przeprowadził się
NA UL. WÓLCZAŃSKA 135
(róg Anny). Tel. 178-02 30-2

DR. MED. Z. Turynowa

Choroby dzieci
ul. PRZEJAZD 19 (Kilińskiego 93)
Tel. 133-05. 30-2

DR. MED. F. TURYN

CHOROBY WEWNĘTRZNE.
Spec. narządów trawienia
ul. PRZEJAZD 19 (Kilińskiego 93)
Tel. 133-05. 30-2

Dr. MED. Z. Datyner

UROLOG
Piramowicza 2. Telefon 148-95.
przyjmuje od 8.30-9.30 i od 6-8 wiecz.

DR. MED. M. Jakubowicz

Narutowicza 9
Telef. 226-98
przyjmuje od 9-11 i od 4-8 wiecz.
30-2

DR. MED. D. Wajskopf

POWRÓCIŁ
Choroby wewnętrzne Spec. żołądka,
kiszki i watroby. ROENTGEN.
PIOTRKOWSKA 104b. Tel. 114-82
przyjmuje od 4-7 popoł. 30-2

DR. MED. Al. Kopciowski

CHOROBY WEWNĘTRZNE
mieszka obecnie
Gdańska 37
Tel. 232-55, przyjmuje 7-8 wieczór

WESZKANIA do wynajęcia

w nowym domu naprzeciwko parku
Staszica. Nowoczesne sypialnie i
kuchnia z kuchnią i wszelkimi wy-
godami. Sklepy. Wiadomość: Cegiel-
niana 80 u gospodarza. 20-2

OLLA GUM.

NIE PRZERWATYWY! —
lecz wyraźnie PRZERWATYWY „OLLA”
winien Pan żądać, rzekomo tak samo d-bie
NAŚLADOWNICTWA iak na ener icznej odrzucać.
Prawdziwe, jedyne z nazwą „OLLA”

z tą marką na każdej kopercie

ODCISKI KLAWIOL

zgrubiałą skórę i brodawki
usuwa bez bólu i bez
powrotnie znany od 1/2 wieku

FABRYKA CHEM. FARMACEUTYCZNA
„A. P. KOWALSKI”, WARSZAWA

BLEDNICĘ

niedokrwistość nawet długo trwała, która odbiera cho-
remu wszelką energię i radość życia, leczą nad wy-
czaj skutecznie ZIOŁA D-ra BREYERA Nr. 6, rozp w-
szereżnione w kraju i zagranicą, polecane przez niezli-
czone rzesze wyeczonych.

NERKI I PECHERZ

moczowy schorzaże z powodu przeziebienia, nadużycia
miesa, alkoholu, ostrych środków, zatrzymywania mocz
i t. p. — leczą z nadzwyczajnym skutkiem ZIOŁA D-ra
BREYERA. Nr. 7, usuwając dreszcze, gorączkę, bole
krzżów i t. p.
Zadać w oryginalnym opakowaniu w aptekach i — skła-
dach aptecznych, lub w wtywni „POLHERBA”.
Kraków — Podgórze, Skr. 48.
Zainteresowani otrzymają na żądanie darmo z wtywni
brozurkę „Jak odzyskać zdrowie”.

Mydło Robotnik
perfumowane

dla WSZYSTKICH

UWAGA! 35-3 **UWAGA!**
Tyko do n edzieli 27 listopada r. b.
Ostatni tydzień w łodzi
Światowej sławy
Gratolog Prof. Foody
Fakir z Libji Afr i
Przyjmuje codziennie
od godz. 12-2 po poł. i 4 do 7 w.
PIOTRKOWSKA 121, m. 7 front.

Dnia 8, 9, 10 i 11 grudnia r. b.
odbedzie się w salach klubu
„ZJEDNOCZENIE” przy ulicy
Przedzalanianej Nr. 68 (dawnej
Brauna)

IX POWSZCZONI DOBROZ (wystawa)
drobiu i zwierząt domowych,
urządz. przez Łódzkie Stowarzy-
szenie Hodowców Drobiu i zwi-
erząt domowych. 50-3

Wystawa obejmuje:
Drobia, gołębie, ptaki,
króliki, zwierzęta futer-
kowe i psy rasowe.

Weście 1 zł., uczniowie i wojsko 50 gr. W piątek
dn. 9 i sobotę dn. 10 grudnia do południa dla szkół w gru-
pach 20 gr. Zgłoszenia i informacje w biurze Stowarzy-
szenia przy ul. Piotrkowskiej 243 do dn. 1 grudnia r. b.
od g. 6-8.
Komitet Wystawy.

DYPLOMOWANA KOSMETYCZKA
wykonu'e
ODTLUSZCZAJĄCE MASAŻE.
Perfumerja. Piotrkowska 59.
Ceny najniższe. 20-3 Ceny najniższe.

Czytelnia „OSWIATA”
6-go Sierpnia 34. 15-3
polecą nowości be trystyczne ostatniej doby w języku
polskim i niemieckim. Specjalny dział dla młodzieży i
dzieci. Abonament miesięczny tylko 1 złoty. Bez zastawu

Kurjer Handlowo-Przemysłowy Łódzkiego okręgu włókienniczego.

Orzecznictwo podatkowe.

1. PODATEK OBROTOWY, A WYDATKI POTRACANE Z PROWIZJI.

Bank zeznał do podatku obrotowego m. in. kwotę pobranych prowizji, za potrąceniem jednak kwot otrzymanych za porto, koszty manipulacyjne, prowizje domicylowe, koszty inkasa, danina, podatek giełdowy, książeczki czekowe itd. Ministerstwo skarbu, podzieliwszy poglądy izby skarbowej, doliczyło do kwoty ulegającej opodatkowaniu całą sumę z tego tytułu potrąconą. Bank wniósł skargę do NTA. — Najwyższy Trybunał uznał, że sposób w jaki bank pokrywa wspomniane tu wydatki, czy mianowicie z własnych funduszy bez szczególnego obciążenia danego klienta, czy też przerzuca je w całości lub części na klienta — jest bez znaczenia, wobec czego skargę banku oddalił.

2. USTALENIE CYFRY OBROTU.

Protokół listacji przedsiębiorstwa określił przynależny obrót na zł 37.000. — Rzecznicy - informatorzy określili obrót na 60.000 złotych ustalili jednak, iż remanent wynosi 60.000 z zaznaczeniem, iż obrót towarowy jest wolny wobec trudności zbytu. Komisja opierając się na wysokim remanencie określiła obrót na 90.000 zł. Naskutek skargi płatnika Najwyższy Trybunał Administracyjny uchylił orzeczenie wymiarowe, a to z tej zasady, iż cyfra obrotu 90.000 zł. jest całkiem dowolna, nie znajduje bowiem oparcia w jakimkolwiek ustaleniu akt wymiarowych.

3. KWOTY, USTAPIONE NABYWCOM Z PROWIZJĄ KOMISYJ.

We wniesionym odwołaniu spółka żądała ustalenia obrotu zgodnie z zeznaniem a m. in. niezależnie do jej obrotu bonifikaty udzielonej przez nią jako komisanta odbiorcom. Odwołanie zostało odrzucone i firma wniosła skargę do Najwyższego Trybunału. Najwyższy Trybunał w tej sprawie zważył co następuje. Z ustawy wynika, że prawodawca wyłączył z podstaw opodatkowania koszty przewozu, ubezpieczenia, zwroty towarów, bonifikacje i skonta t. j. sumy powstałe z transakcji towarowych następnie unieważnionych przez zwrot towarów, sumy wynikłe z obniżki cen z powodu zapłaty gotówką, wreszcie bonifikacje t. j. zmniejszenia z jakiegokolwiek powodu ceny już ustalonej i pobranej. W danym wypadku bonifikata, udzielona przez komisanta, ma inny charakter gospodarczy: oznacza ona, iż komisant z tych czy innych powodów dzieli się swą prowizją z osobami trzecimi. Tego rodzaju bonifikaty nie są objęte wyłączeniem z opodatkowania dlatego Najwyższy Trybunał skargę oddalił.

Nominacje nowych członków komisji szacunkowych.

W związku ze zmianami wprowadzonymi w składzie komisji szacunkowych podatku dochodowego i podatku przemysłowego od obrotu izba skarbową w Łodzi przystąpiła do ukonstytuowania nowych komisji szacunkowych. W początkiem przyszłego roku mogły one rozpocząć normalną pracę i by nie nastąpiła przerwa w urzędowaniu.

Nowe komisje szacunkowe podatku dochodowego składać się będą, jak to podaliśmy, z 12-tu członków. Magistrat wyznaczył już 6 członków do każdej komisji szacunkowej urzędującej przy poszczególnych urzędach skarbowych na terenie Łodzi, pozostałych zaś 6 członków do każdej komisji zamianuje izba skarbową w ciągu nadchodzącego tygodnia, tak iż komisje szacunkowe podatku dochodowego ukonstytuują się ostatecznie w tygodniu przyszłym. (a)

Składy Łódzkiej konfekcji w Marokku. Dobre widoki eksportowe do Afryki Północnej.

Powrócił do Łodzi z podróży po Afryce północnej p. radca Rozen, jeden z największych w kraju eksporterów gotowej konfekcji.

Zdaniem p. Rozena, w ostatnim czasie powstały bardzo realne widoki eksportowe dla łódzkiej konfekcji do afrykańskiej kolonii francuskiej. Łódzcy eksporterzy od dłuższego już czasu badali możliwości eksportowe do tych krajów, obecnie zaś po podróży w Afryce polskiej misji handlowej możliwości nabrały znacznie realniejszych form.

Prace przedsięwzięte przez polską misję wydały korzystne rezultaty, gdyż dzięki temu wszelkie placówki handlowe w Afryce

są już doskonale poinformowane o możliwościach eksportowych polskiego przemysłu włókienniczego. Zapotrzebowanie na łódzką konfekcję jest w Afryce niewątpliwie wielkie, pomimo iż naogół tamtejsza ludność arabska stroni od ubiorów europejskich. Firma reprezentowana przez radcę Rozena, uwzględniając możliwości eksportowe do Afryki, uruchamia w Casablance własny skład konsygnacyjny, który będzie zaopatrzony we wszelkiego rodzaju konfekcję. Zdobyte w zaraniu rynków afrykańskich przedstawia dla naszych eksporterów kolosalne znaczenie, gdyż w koloniach, pomimo protektorału francuskiego, o systemie kontyngentów wwozowych, które udaremniły

Łodzi dostęp na rynki francuskie w ostatnich miesiącach, nie ma mowy. Obowiązujące w koloniach afrykańskich cło wynosi 12 i pół proc. ad valorem i jest równe w stosunku do wszystkich państw. Jeśli łódzcy eksporterzy wykażą odpowiedni rozmach, nie potrzebują się obawiać specjalnie uprzywilejowanej konkurencji ze stron innych krajów. (c)

Organizacja eksportu łódzkiego.

Wczoraj odbyło się posiedzenie dla opracowania statutu instytucji eksportowej, która ma powstać w Łodzi po konferencjach łódzkich ster gospodarczych z dyrektorem Kandlem z ministerstwa przemysłu i handlu i dyrektorem Turkiem z P.I.E. Komitet statutowy składa się z przewodniczącego inż. Krasuskiego, dr. Doma i dr. Berkowicza. Komitet postanowił nadać przyszłej instytucji eksportowej nazwę: Kasa Eksportowa Zrzeszeń Przemysłu Włókienniczego. Statut został już opracowany i zostanie podany pod dyskusję na walnym zebraniu komisji organizacyjnej, wyznaczonym na 24 b. m. Po ostatecznym opracowaniu statutu zostanie on odesłany do zatwierdzenia ministerstwu przemysłu i handlu. Liczyć się należy z rychłym powstaniem instytucji eksportowej. (c)

Spokojna tendencja dla bawełny.

W ciągu całego ubiegłego tygodnia na światowych giełdach bawełnianych utrzymywała się wyjątkowo spokojna tendencja dla bawełny. Zarówno więc w Nowym Yorku, jak i w Liverpoolu i Bremie wahania były minimalne równoważyły się identycznymi odchyleniami zniżkowymi, dzięki czemu notowania bawełny zachowały mocną stabilizacyjną tendencję. (c)

TRUDNOŚCI W TWORZENIU KARTELU WYKONCZALN.

Rokowania w sprawie utworzenia kartelu farb i wykończalni w Bielsku nie zostały jeszcze sfinalizowane. Poważną trudność stanowi dokładne ustalenie od jakich odbiorców powinny być przyjmowane towary do farbowania i wykończania. W sprawie tej wysuwana jest konieczność wyeliminowania drobnych przedsiębiorstw, produkujących towary zarobkowe. Ta właśnie kwestia nasuwa największe trudności, gdyż obecnie cały szereg nawet dużych fabryk zmuszony jest produkować swą odzież innym fabrykom do pracy zarobkowej, aby zmniejszyć koszty własnej produkcji. Z drugiej strony drobni producenci placą farbarniom i wykończalniom gotówką, co dla znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej przedsiębiorstw przedstawia pierwszorzędne znaczenie.

NOTOWANIA BAWELNY.

Nowy Jork, 18 listopada.	Listopad 6.18, grudzień 6.22, marzec 6.38, kwiecień 6.43, maj 6.49, czerwiec 6.51, lipiec 6.59, sierpień 6.64, wrzesień 6.68, październik 6.74.
Nowy Orlean, 18 listopada.	Loco 6.25, grudzień 6.21, styczeń 6.26, marzec 6.37, maj 6.47, lipiec 6.57, październik 6.73.
Liverpool, 18 listopada.	Loco 5.61, listopad 5.34, grudzień 5.32, styczeń 5.31, luty 5.32, marzec 5.33, kwiecień 5.34, maj 5.35, czerwiec 5.35, lipiec 5.35, sierpień 5.37, wrzesień 5.37, październik 5.38, listopad 5.39.
Bawelna egipska.	Loco 7.70, listopad 7.41, grudzień 7.37, styczeń 7.45, marzec 7.55, maj 7.63, lipiec 7.71, październik 7.81.
Upper, 18 listopada.	Loco 7.21, listopad 6.99, grudzień 6.93, styczeń 6.89, marzec 6.87, maj 6.87, lipiec 6.85, październik 6.79.
Brema, 18 listopada.	Loco 7.53, grudzień 7.18, styczeń 7.24, marzec 7.33, maj 7.42, lipiec 7.51, październik 7.65.
Aleksandria, 18 listopada.	Listopad 14.07, styczeń 14.23, marzec 14.46, Ashmouni: grudzień 12.45, luty 12.39, kwiecień 12.37, czerwiec 12.32, październik 12.06.

Giełda pieniężna.

Na wczorajszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz przeważała słabsza, przy obrotach znacznie zmniejszonych. Notowano: Belgia 123.69 (+4), Gdańsk 173.35, Londyn 29.34 - 29.30 (+5), Nowy Jork kabeł 8.923 (+1), Paryż 34.95 (-1), Praga 26.40 (-1), Szwajcaria - 171.60 (-10), Włochy 45.70. W obrotach międzybankowych dewiz na Berlin 211.90 (-5). Transakcje dokonane a nie notowane: Holandia 358.30 (+10), Nowy Jork 8.919 (+4), Sztokholm - 156.20 (-30). W obrotach prywatnych marka niemiecka 211.40.35, dolar gotówkowy 8.903 (+5), dolar złoty - 8.93.75, rubel złoty 4.69.50 (-25), rubel srebrny 1.42, bilon 0.60 (-2).

AKCJE. Na rynku akcyjnym obroty były ograniczone przy tendencji słabszej. Notowano: Bank Polski 89 - 88.25 (-125). Transakcje dokonane a nie notowane: Starochowce 8 za Lilpopyche ano płacić 12.75, za Modrzejów 2.75.

PAPIERY PROCENTOWE. W grupie pożyczek państwowych przeważała tendencja słabsza natomiast kursy papierów prywatnych miały tendencję mocniejszą. Większych obrotów dokonano 7 proc. stabilizacyjną 5 proc. konwersyjną i 8 proc. listami m. Warszawy.

Upadłości i układy.

Jak już donosiliśmy swego czasu, sąd okręgowy w Łodzi, wydział III handlowy, cofnął datę otwarcia upadłości firmy „Otto Radke”, mechaniczna stolarnia, właśc. Bracia Radke, na dzień 5 maja 1932 r., opierając się na tem, że upadli dopuścili do protestu weksel z własnego wystawienia już 5 maja 1932 r.

Od powyższego wyroku pełn. upadłych założył apelację, powołując się na to, że nie zostało ustalone, czy protestowany weksel, płatny 5 lub 6 maja 1931 r. był wypadkiem sporadycznym, czy też datą, od której zaczęły się pojawiać protesty.

Sąd Apelacyjny, wychodząc z założenia, że przeciwko upadłej firmie zostały wszczęte egzekucje z klauzul w czerwcu 1931 r., a następnie jeszcze z 8 innych w ciągu 1931 r. i że powyższe protesty zostały zgłoszone do masy upadłości, przyczem upadli Radke do żadnego z protestów nie wnieśli zastrzeżenia bezwalutowości, o którym wspomnieli w skardze incydentalnej, przyszedł do wniosku, że protest weksla z dnia 6 maja 1931 nie był sporadycznym wypadkiem, mówiącym o trudnościach płatniczych, lecz wydarzeniem, poprzedzającym szereg innych protestów i egzekucji, świadczących o stałej niewypłacalności firmy i postanowił skargę incydentalną upadłych oddalić.

Rynek pieniężny w Łodzi.
W dniu wczorajszym na łódzkim rynku walutowym przy wyjątkowo apatycznym nastroju obracano dolarami po niezmiennym kursie 8.89 w placeniu i 8.50 w żądaniu. Funt ponownie się obniżył do 29.20 w placeniu i 29.30 w żądaniu. Frank francuski bez zmiany 35 w placeniu i 35.10 w żądaniu; szwajcarski złuzka się obniżył do 170.60 w placeniu i 171.75 w żądaniu, marka nadal mocno przy kursie 211 i pół do 212, szyling 107 i pół do 108. Ruble złote nieco mocniej 4.61 do 4.63, dolary złote 8.95 do 8.96. Popyt zarówno na złoto, jak i dolary minimalny. Tendencje z wyjątkiem funta utrzymywane.
Za łódzkie listy zastawne płacono wczoraj 53 i pół, żądano 53 i trzy czwarte. Tendencja słaba, obroty małe. Akcje tramwajowe mocno przy kursie 38 w plac. i 38 i pół w żądaniu. (c)

**złóż grosz na propagandę polskich
praw i interesów na Zachodzie**

I Dźwiękowy kino-teatr
„SPLENDID”
 NARUTOWICZA 20.
 Dzisiaj i dni następnych!

JAN KIEPURA

„PIEŚŃ NOCY” w gł. roli Magda Schneider
 kobiecej

w filmie jakiego
**Polska dotychczas
 nie widziała** 20-4

Pieśni w języku francuskim, włoskim i POLSKIM.—Pocz. seans. o g. 12
 w pol. Passe-partout i kupony ulgowe i bilety wolnych we 6c—nie ważne

Grand - Kino

Dzisiaj i dni następnych!
 Nadprogram: Aktualności!

Od dzisiaj cała Łódź nucić będzie
 najnowszy przebój:

„Ja chciałbym raz jeszcze pokochać”

W roli gł. Golly Haas oraz

„KOMENDA SERC” (Liebeskommando)

Scenariusz Róda Róda. Piosenki w języku niemieckim
 Passe-partout i bilety ulgowe nieważne aż do odwołania.—Pocz. o g. 4, w soboty, niedz. i święta poranki o g. 12-ej

CASINO

II-gi tydzień rekordowego
 powodzenia
 Realizacja VAN DYKE'A

CZŁOWIEK MAŁPA

Dzisiaj PORANEK

Pocz. o godz. 11 pp.
 Kasa czynna od godz. 10 rano.

Wkrótce największy film produkcji „Sowkino”

całkowicie mówiony i śpiewany w języku rosyjskim

„BEZDOMNI”

Radnych miejskich z desygnacji proponuje związek izb przemysłowo-handlowych.

(i) Jak się dowiadujemy, w Warszawie odbyło się posiedzenie komisji dla spraw samorządu terytorjalnego przy związku izb przemysłowo-handlowych. Komisja ta odbyła specjalne posiedzenie z tego względu, iż, jak wiadomo, sejm, który ma się zebrać w dniu 1 grudnia, zajmie się, między innymi, również projektem nowej ustawy samorządowej. Z tych więc względów związek izb zamierza złożyć kilka swych projektów. Z szeregu uchwał, jakie powzięto na

posiedzeniu, wymienić należy przede wszystkim postulat, aby tylko 75 procent radnych w przyszłych radach miejskich było wybieranych na podstawie bezpośredniego głosowania, 25 proc. natomiast powinny być decydowane przez organizację gospodarczą.

Następnie określono projekt nowego ustroju samorządów w tym kierunku, aby gmina miejska zajmowała się wyłącznie, poza sprawami administra-

cyjnymi, tylko działami o charakterze użyteczności publicznej, oświatowo-kulturalnym i opieki społecznej. Jakkolwiek inicjatywa w zakresie powoływania i prowadzenia przedsiębiorstw miejskich, obliczona na zysk, powinna być z działalności samorządu wyeliminowana i pozostawiona władzom państwowym.

Wnioski powyższe przekazane będą właściwej komisji sejmowej.

Organizacja handlu polską wełną. Centralne targi w Poznaniu.

Warszawa, 19 listopada.
 (F) Jak wiadomo, wskutek polecenia komitetu ekonomicznego ministrów Bank Rolny miał zorganizować w

porozumieniu z rolnictwem i kupiectwem specjalną centralę do handlu wełną. Instytucja ta miała posiadać kapitał, złożony w 40 proc. od przemysłow-

ców, a w 60 pr. od kupiectwa i rolnictwa. Prowadzone przez Bank Rolny prace w kierunku założenia tej centrali wykazały, że w obecnych warunkach gospodarczych jest to niemożliwe. Z tego też względu Bank Rolny, na skutek inicjatywy dyrekcji Targów Poznańskich, zwołał konferencję gospodarczą, na której w obecności przedstawicieli zainteresowanych sfer gospodarczych ustalono następujące zasady obrotu wełną pochodzenia krajowego.

Obrót ten koncentrować się będzie wyłącznie na Targach Poznańskich. Prowadzone będą doroczne targi oraz jarmarki wełny. Targi porozumiewać się będą z instytucjami, celem zorganizowania w miarę potrzeby lokalnych jarmarków wełny. Od dokonanych transakcji Targi będą pobierać prowizję do 5 proc. wartości sprzedanej wełny. Dla nawiązania kontaktu i zapewnienia interesów rolnictwa i przemysłu, działacze będzie przy międzynarodowych targach specjalny komitet, który będzie się składał z przedstawicieli Banku Rolnego, Polskiego instytutu wełnowłoczniczego, komitetu dla spraw owczarstwa, związku hodowców, przemysłu włókienniczego i zarządu Targów. Wełna dostarczana na targi będzie badana przez polski instytut wełnowłoczniczy. Zaświadczenia krajowego pochodzenia wełny wystawione przez instytut do tego upoważniony, będą miały moc obowiązującą na całym terenie państwa dopiero po zweryfikowaniu przez zarząd Targów Poznańskich. Wystawiane zaświadczenia będą ważne przy wszystkich dostawach rządowych, samorządowych i przy udzielaniu zezwoleń na bezcłowy przywóz wełny z zagranicy.

Cyfry budżetowe w październiku.

Warszawa, 19 listopada.
 (F) Wedle ogłoszonych danych o dochodach i wydatkach budżetowych w październiku r. b. należy stwierdzić, że niedobór, jaki wykazywało pierwsze półrocze roku budżetowego 1932-33 było nieco większe, niż niedobór w drugim półroczu roku budżetowego, który rozpoczął miesiąc październik. Przyniósł on znaczne zmniejszenie deficytu do 10,6 milj., t. j. około 5 proc. sumy wydatków. Pierwsze półrocze jest z reguły mniej wydajne pod względem dochodowym, jednak niedobór nie przekraczał 10 procent wydatków i był zawsze z łatwością pokrywany przez rząd z rezerw skarbowych. Spadek deficytu w październiku w porównaniu z wrześniem nastąpił dzięki znacznemu zwiększeniu dochodów z sumy 154,2 milj. do 177,8 milj., gdyż wydatki nie tylko nie zmniejszyły się, lecz wykazały nawet lekki wzrost o blisko 6 milionów. Wzrost dochodów nastąpił w październiku w dwóch grupach, a mianowicie: administracji i mo-

nopolach. Zwyżka wydatków w październiku nastąpiła przede wszystkim w grupie administracyjnej oraz w niektórych dopłatach do przedsiębiorstw. W ciągu pierwszych 7 miesięcy roku budżetowego 1932-33 dochód budżetowy wyniósł 1.184,6 milj. zł., a więc dość znacznie mniej, niż w tym samym okresie roku poprzedniego.

Spadek wykazały wszystkie trzy grupy dochodów. Stosunek dochodów i wydatków, osiągnięty w pierwszych 7 miesiącach roku budżetowego 1932-33 do sumy ustalonej w budżecie na cały rok budżetowy, przedstawia się następująco: dochód administracyjny stanowi 51,4 proc. budżetu, spłaty przedsiębiorstw 20,3 proc., wpłaty monopolu 52,9 proc., wydatki administracyjne 53,6 proc., dopłata do przedsiębiorstw 59,1 proc. Jak widzimy, zarówno dochody jak i wydatki budżetu nie osiągnęły procentu teoretycznego przypadającego na 7 miesięcy, który wynosi 58,3 proc.

Wkrótce „CASINO”

Marlena DIETRICH
 I Josef von STERNBERG
 Te dwa nazwiska wystarczą, aby wyrazić jakim arcydziełem jest film
Elond Venus

Szukamy sobowtóra!

Dyrekcja Kinoteatru „LUNA” wyznacza cenę nagrody dla osoby podobnej do Dorothy MACKAILL, występującej w filmie

„Pożądana”

Fotografie należy składać do kancelarii „LUNY” do dnia 20 b. m. w godz. 10-1 po poł. 90-1

Dźwiękowy Kino-Teatr

„LUNA”

DZISIAJ I DNI NASTĘPNYCH! arcyfilm, opisujący piękno upadłej kobiety p. l.

„Pożądana”

W rol. głów.: Dorothy MACKAILL, Wictor VARCONI, Iwan SIMPSON, John WRAY, Kali HAROLD. — Nadprogram: I Aktualności krajowe, II Tygodnik dźwiękowy Fox'a, III Koncert orkiestry Kalifornijskiej. — Początek o godz. 4 po poł. w sob., niedz. i święta poranki o godz. 12-ej — Passe-partout i bilety bezpłatne bezwzględnie nieważne aż do odwołania.

Louis Trenker, niezapomniany

„Syn białych gór”

w bohaterkiej walce z nieubłaganiem żywiołem

Góry w płomieniach

OTYLI ŻYJA KRÓCEL...

Ich serca, obłożone wata tłuszczu pracują z wysiłkiem, wyczerpują się i odmawiają posłuszeństwa wcześniej.

Otyłość spowodowana jest złą przemianą materii oraz zaburzeniem czynności gruczołów dokrewnych.

Tylko ziola Magistra Wolskiego „Degrosa” zawierała jod organiczny w postaci rośliny morskiej Yehanga, który wprowadzony do organizmu pobudza gruczoły tarczycy do należytej pracy, powodując szybkie spalanie nadmiernej tłuszczu. Są one skutecznym środkiem przeciwko otyłości i nie wymagały specjalnej diety.

Ziolo ze znak. ochr. „DEGROSA” cena pud. zł 4 Do nabycia w aptekach, drogeriach (skład apt.) lub wytwórni: Magister Wolski, Warszawa, Ziolo 14.

Objaśniające broszury wysyłamy bezpłatnie.

Oczyścić atmosferę w piłkarstwie. Dziś w Warszawie obradują przedstawiciele klubów ligowych.

Reasumując dotychczasową historję ligi, stwierdzić należy, iż rok rocznie u schyłku sezonu powtarzają się pogłoski o przekupstwie graczy itp. aferach, które okazują się niejednokrotnie faktami.

Afery następowały jedna po drugiej. Rozpoczęła Polskie Kolegium Sędziów głośną swą politykę, zmierzającą do utracenia Cracovii. Ze fakty przez nas podnoszone były oparte na pewnym podłożu, potwierdziło wiele głosów wybitnych sportowców ogłaszanych na łamach prasy.

Dalszym etapem panoszących się afer, była głośna przez nas ujawniona sprawa Maurera i Smoczka w związku z spotkaniem z Pogonią. I tu wykazaliśmy prawdziwość naszych twierdzeń, niezachwianych przez błahą treść „sprostowania” ujawnionego prowodyra.

W ślad za powyższymi idą dalsze wyniki, które mogą być potwierdzeniem o kartowaniu ich zgóry.

Należy tu spotkanie Polonia — Ruch 2:1, gdzie kilku mieszkańców Domu Akademickiego w Warszawie miało być świadkami przekupienia drużyny Ruchu. Następnie mecz Polonia — Legja 1:0, który również, według oświadczeń świadków, miał być zgóry umówiony.

Kulminacyjnym jednak punktem był mecz Czarni — Ruch 6:1, gdzie uzasadnieniem podejrzeń w kierunku poddania się drużyny znajduje swój wyraz w wy-

wiadomienia Peterka o odwołaniu zawodów, i prawdziwie ułożony przebieg meczu z systematycznym przestrzeliwaniem aż 2 rzutów karnych.

Obradujące dziś władze P.Z.P.N. muszą z całą stanowczością wystąpić przeciwko winnym.

Tylko energiczna i natychmiastowa „czystka” panujących stosunków może spowodować, iż ogół sportowców polskich zachowa dla piłkarstwa polskiego należne mu dotychczas a mocno obecnie zachwiane zaufanie. S. G.

Boisko Cracovii nie będzie zamknięte.

Nasz warszawski korespondent telefonuje: Na piątkowym posiedzeniu Zarządu Głównego Ligi rozpatrywany był wniosek Wydziału Gier i Dyscypliny w sprawie zamknięcia boiska Cracovii na przeciąg jednego roku za niedopilnowanie porządku na zawodach Cracovia — Warta i dopuszczenie do ekscesów po meczu.

Wniosek Wydz. Gier i Dysc. Ligi został przez Zarząd jednogłośnie odrzucony.

Na temże posiedzeniu zastanawiano się nad wnioskami, zgłoszonymi na nadzwyczajne zebranie Ligi, które odbędzie się w dniu dzisiejszym.

Dłuższą dyskusję wywołał w szczególności wniosek o wstrzymanie degradacji z Ligi na przeciąg dwóch lat.

Zarząd uchwalił, że wniosek ten nie ma racji bytu, natomiast jedynym wyjściem z obecnej sytuacji byłby podział drużyn ligowych na dwie grupy.

Uwaga sportowcy!

Wynik decydującego meczu o wejście do Ligi Legja — Podgórze oraz wyniki pozostałych spotkań ligowych wywieszono zostaną w naszym oknie wystawowym o godz. 14.30.

Przedostatni tydzień rozgrywek ligowych

W dniu dzisiejszym w przedostatnim tygodniu rozgrywek ligowych odbędzie się w kraju następujące mecze: Cracovia — Legja w Krakowie, Czarni — Warszawianka we Lwowie i Polonia — 22 p. p. w Warszawie.

Mecze dzisiejsze posiadają decydujące znaczenie gdyż niewątpliwie padnie rozstrzygnięcie tak w górnej jak i dolnej części tabeli ligowej.

Z ogromnym zainteresowaniem oczekiwany jest w szczególności wynik meczu krakowskiego, gdyż w wypadku przegranej Cracovii, ŁKS będzie miał poważne szanse na uzyskanie tytułu mistrza.

Dziś w Częstochowie decydujący mecz o wejście do Ligi

W dniu dzisiejszym o godz. 12-ej przed południem rozegrany zostanie w Częstochowie trzeci decydujący mecz piłkarski o wejście do Ligi między Legją poznańską a Podgórzem z Krakowa.

W wypadku, o ile po normalnym upływie czasu gry wynik meczu będzie brzmiał remisowo, gra zostanie przedłużona na dwa razy po 15 minut, a jeśli i w tym czasie spotkanie nie da decydującego wyniku wówczas gra przedłużona zostanie aż do decydującej bramki.

Obie drużyny przygotowały się do spotkania bardzo starannie.

Drużyny przybyły do Częstochowy już w dniu wczorajszym. Zainteresowanie spotkaniem w Częstochowie i w miasteczkach okolicznych jest olbrzymie.

Meczem kierować będzie łódzianin p. Rettig.

Palace. Dobranoc Wiedniu.

Jack Buchanan, świetny artysta filmowy, raz tylko występował na ekranach łódzkich, ale pozostawił po sobie niezapomniane wrażenie. W „Monte Carlo”, jako partner Jeanette MacDonald dał się poznać z najlepszej strony. Wytworny, 100-procentowy mężczyzna, zyskał sobie wszystkich miłośników kina. Niestety, nie widzieliśmy go już dawno i dlatego zapowiedź nowego filmu z nim musiał wzbudzić najwyższe zainteresowanie.

Tym razem występuje on w roli rotmistrza armji austriackiej, w filmie „Dobranoc Wiedniu”. Tytuł wskazuje, jakie jest tło filmu. Ale treść zupełnie odmienna od wszystkiego, cośmy dotąd oglądali. Ujrzymy tu Wiedeń w trzech okresach: jako najweselejszą stolicę przed wojną, jako zmarłe miasto w czasie wojny i jako miasto nowe — po wojnie. Na tem tle zresztą powiązana intryga miłosna.

Koszmarne lata wojny, obrazy niedawnej jeszcze przeszłości, późnej smutna dla Austrii rzeczywistość; rozgromiona armja powraca do domu. Nema już dworu cesarskiego, ani wspaniałej księżniczki. I nic nie zmąci szczęścia biednej Vikki i pięknego b. rotmistrza sławnej gwardji cesarskiej. Przejmujący ten film ujrzymy niebawem w kinie „Palace”.

Z WOLNEJ WSZECHNICY POLSKIEJ. W niedzielę, dnia 20-go b. m., o godzinie 10.30 rano odbędzie się w sali posiedzeń rady Miejskiej uroczyste zamknięcie I-go kursu studjum dla księgowych Wolnej Wszechnicy Polskiej i otwarcie II-go kursu tegoż studjum.

SIDOL

NIEZASTĄPIONY PŁYN DO CZYSZCZENIA SZYB, LUSTER, METALI

ZNANY I UŻYWANY PRZEZ CAŁY ŚWIAT

Egzekucja długów ros. Zjazd wierzycieli w Paryżu.

Warszawa, 19 listopada. W Paryżu w grudniu odbędzie się w Paryżu pierwszy zjazd delegatów związku wierzycieli złożonych z przedstawicieli 20 państw. Zjazd będzie sensacją polityczno-gospodarczą, gdyż na porządku dziennym znajduje się SPRAWA WYSTĄPIENIA ZBIOROWEGO PRZECIWO SOWIETOM OBYWATELI NIESOWIECKICH Z PRETENSJAMI O ODSZKODOWANIE ZA NACJONALIZOWANIE ICH MAJĄTKÓW, uchwalenie środków, któreby pozwoliły na poszukiwanie funduszu i majątku b. osób prawnych rosyjskich, znajdujących się poza terenem sowietów i wreszcie sprawa stworzenia trybunału międzynarodowego do załatwiania sporów między nieobywatelami sowieckimi a Rosją Sowiecką.

Jubileusz szkoły zawodowej.

Dziś, w niedzielę dnia 20 listopada cech rzeźniczo-wędliniarski w Łodzi obchodzi uroczystość dziesięciolecia istnienia własnej szkoły dokształcającej zawodowej.

Po nabożeństwie w kościele Matki Boskiej Zwycięskiej i kościele św. Jana o godz. 12 w poł. odbędzie się uroczysta akademja w gmachu cechu przy ulicy Kopernika 46.

Na akademji tej podstarszy cechu i przewodniczący rady nadzorczej szkoły p. Andrzej Lutosiński wygłosi referat p. t. „Powstanie i rozwój szkoły zawodowej”, a kierownik szkoły p. B. Szwałm odczyt p. t. „Rzemiosło”, a szkoła zawodowa.

Następnie jeden z uczniów wygłosi przemówienie, poczem odbędzie się wręczenie dyplomu oraz podpisy uczniów.

Szkoła zawodowa rzeźniczo-wędliniarska mieści się w lokalu przy ulicy Wólczańskiej 117. W roku 1929 zakład ten otrzymał koncesję w ministerstwie wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

Salon Mód Róża Syrkisowa

Piotrkowska 88, tel. 129-71

zawładania, iż z dniem dzisiejszym

46-640

ceny zostały znacznie niższe!

„Luna”. Pożądana.

Ostatnia premiera w „Lunie”, film p. t. „Pożądana”, jest największym sukcesem, jaki osiągnęła w ostatnich latach kinematografia. Film o zupełnie nieznanych dotąd motywach. Nowe tło, wrecz oryginalna treść, nieznanie zupełnie środowisku.

„Pożądana” — to film, ilustrujący dramat kobiecy wśród przestępców, wyrzuconych przez społeczeństwo w kraj, gdzie cnota jest nieznaną, na wyspie, odległej o 10.000 km. od wymiaru sprawiedliwości. Na tej wyspie, która nie uznaje praw ludów cywilizowanych, zbierają się najgorsze szumowiny społeczne: generał meksykański, adwokat, który wykołoił się i spadł na dno życia, kapitan statku, który spalił swój parowiec wraz z pasażerami, by wziąć premie asekuracyjne, międzynarodowy aферzysta, ścigany przez sądy całego świata. Oto towarzystwo, które będzie się mordowało wzajemnie na widok białej kobiety, rozpamiętującej zmysły.

Największą atrakcją filmu jest Dorothy Mackail.

MARLENA DIETRICH W FILMIE „BLOND VENUS”.

Marlena Dietrich zawdzięcza swą karierę przypadkowi. Reżyser Sternberg poszukiwał artystki, która mogła zagrać główną rolę w filmie „Błękitny Anioł”. Propozował tę rolę dwóm słynnym gwiazdom amerykańskim, ale obie odmówiły. Wówczas Sternberg zaczął szukać ja kiejś zupełnie nieznaną adeptką, która mogła zagrać tę rolę.

Sternberg przyjechał do Berlina. Tu dniami i nocami robił próbné zdjęcia z setkami adeptek, ale nie mógł znaleźć odpowiedniego typu. — W końcu postanowił powrócić do Ameryki, zniechęcony bezowocnymi poszukiwaniami.

Ostatni wieczór w Berlinie postanowił spędzić w teatrze. Spóźnił się na przedstawienie, zresztą nie zwracał na to większej uwagi, pragnął jedynie rozzerwać się trochę po zmudnej codziennej pracy. Ale artystka, grająca główną rolę przykuła jego uwagę. Był to właśnie taki typ, jakiego poszukiwał oddawna. Ta artystka była właśnie Marlena Dietrich.

Sternberg postanowił jej wówczas bilecik z prośbą, by przezeń na próbné zdjęcia. Wielki reżyser nie omylił się. Już w swym pierwszym filmie „Błękitny Anioł” Marlena wykazała, że nie tylko jest fascynującą kobietą, ale także niepospolicą artystką.

ODCZYT W SALI GEYERA.

Sekcja kulturalno-oświatowa przy klubie firmy Geyer podaje do wiadomości, że we wtorek, dnia 22 listopada 1932 r. o godzinie 7.15 wieczorem przy ul. Piotrkowskiej Nr. 295 w sali teatru Geyera zostanie wygłoszony przez prof. Józefa Jamroza odczyt na temat: „Gazy bojowe i obrona przeciwgazowa”.

Odczyt ten będzie ilustrowany licznymi przezroczkami.

W dniu odczytu bilety można nabywać przy kasie teatru Geyera.

Usuwa ZMARSZCZKI, zapobiega tworzeniu się nowych, utrzymuje czystą, gładką cerę i nadaje jej świeży młodzieńczy wygląd

Krem ABARID PERFECTION.

Sprzedają pierwszorzędne perfumerje i składy apteczne.

TYDZIEŃ CHUSTEK DO NOSA W KONSUMIE PRZY WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE.

Jedyny w mieście naszym dom towarowy „Konsum” przy Widzewskiej Manufakturze (Rozcińska 54, dojazd tramwajami 10 i 16) jest bezwzględnie jedną z najbardziej popularnych placówek handlowych w naszym mieście. Inicjatywa handlowa dyrekcji Konsumu zdobywa jej coraz większe uznanie. Dowodem tego jest olbrzymie zainteresowanie, jakie obudziła w społeczeństwie łódzkim koncesja, uzyskana przez Konsum przy Widz. Man. na wysyłkę paczek pocztowych do Rosji — Z. S. R. R.

Bieżący tydzień w Konsumie upływie pod znakiem taniej sprzedaży wszelkiego rodzaju chustek do nosa, najwyższej jakości, we wszelkich deseniach i kolorach, dla pań, panów i dzieci, Konsum poleca także resztki, braki i sekunda wyrobów Widzewskiej Manufaktury oraz znane ze swojej doskonałości towary marki „O.K.”, które sprzedaje po cenach ściśle fabrycznych.

Olbrzymia frekwencja kupujących jest najwymowniejszym dowodem, że Konsum przy Widzewskiej Manufakturze jest najtańszym źródłem zakupu w naszym mieście.

Futro główną ozdobą

Płaszcz tegoroczny nie różni się wiele od zeszłorocznego.—Moda jest dostosowana do czasów kryzysowych.—Apaszki, rękawiczki, pantofle

(1) Na jesień i zimę przepisuje moda kilka rodzajów okryć. Może to być płaszcz przybrany futrem, może też być, wprawdzie u nas mniej lubiany, ale zagranicą bardzo popularny kostium zimowy, i wreszcie — *solidny płaszcz futrzany*.

Płaszcz jesienno-zimowy, najczęściej w kolorze ciemnym (czarny, brązowy,

kawiana, lekkie wcięcie w pasie i niewielki kłosz u dołu nadają mu modną linię sylwetki.

Rękaw przyciąga i tu naszą uwagę. Rozszerzenie nad lub poniżej łokcia jest wskazane, kołnierz duży układa się miękko wokół szyi. Najwięcej noszone są futra w kolorze czarnym, przyczem łączenia czarnego futra z innym kolorem są mniej wskazane.

Paryż szaleje za futrami, które zmieniają swój naturalny kolor w farbiarni: gronostaj na brązowo, foka na granatowo, krety na zielono. Nie jest to zbyt praktyczne, ale przyznać trzeba, że bardzo efektowne.

U nas natomiast najchętniej nosi się *karakuly, lanki breitszwancowe, karakulowe, piżmowce i brzuszki piżmowców*.

Galanteria futrzana zajmuje dużo miejsca w dziale futer. Właściwie możemy się już upodobnić do mieszkańców krajów północnych: kapelusik często z futra lub przybrany futrem, mufka lub futer, sukienka przybrana futrem i t. p. A ponieważ na szczęście futra bardzo torebka z futra, rękawiczki bramowane stałały — wszystkie te ozdoby są dziś dostępne.

Co się tyczy natomiast sukni — widzimy jaknajdalej posuniętą oszczędność. Nigdy jeszcze nie starano się pod tym względem o dostosowanie mody do warunków ekonomicznych, jak to się dzieje

dzisiejszy. Każdy dobry kawałek materiału można zużytkować, o ile szyje się suknię w domu i robocizna nie kosztuje dużo.

W pierwszym rzędzie należy pomówić o aktualnych sukniach, wkładanych nych pod płaszcz futrzany. Futrzany płaszcz, jak już zaznaczyliśmy, spełnia dziś bardzo rozległe funkcje. Nosi się go, nie jak dawniej „od parady”, lecz na codzień. Należy jednak pamiętać o tem, że

dłoni, mamy ozdobnie wykrojone w deśń dziurki.

Modna biżuterja jest doprawdy prześlizczona. Szeroki pas metalu stanowi bransoletkę. Jest on najczęściej gładki i szeroki na pół dłoni, czasami cyzelowany. Na przedpołudnie najczęściej nosi się paciorki z drzewa lub galalitu. Żadna elegancka kobieta nie włoży przed południem błyszczącej biżuterji. Zresztą biżuterja jest dziś dziełem sztuki, a nie legitymacją zamożności. Potrójny naszyjnik z kamieni, imitujących kość słoniową, nawlekanych razem z płytkami złota do sukni czarnej, czarne kulki z jedwabiu i półksiężycy do sukni jasnej, wężowe zwoje srebra i t. d. — oto w czem wyraża się dobry smak i gust pani.

ciemno-bordo lub ciemno-szary) przybrany jest suto futrem. Krój ma nad wyraz prosty, lekki kłosz u dołu, wcięty w tali. Rękawy, często z futra, najczęściej opatrzone bufką futrzaną lub epoletami kołnierze kombinowane z klap, krawatów, kokard i t. p. Futro najczęściej płaskie. Wyjątek stanowią lisy, które jako przybranie na płaszcz są obecnie bardzo modne, skoro je fantazyjnie upiąć, tak, że biegną wzdłuż zapięcia i otaczają całą z futra, zawsze wykazujące skłonności do urozmaicenia, wreszcie prześlizczona figurę. Jest to zresztą moda dla kobiet bardzo eleganckich i bardzo bogatych.

obecnie. Oglądamy dziś suknie, zestawione z dwu i trzech rodzajów materiału.

Górna partja bluzki i rękawy są z innego materiału, niż pozostała część sukni. To też obecnie można przerabiać każdą zeszłoroczną suknię, nawet te dawniejsze, które z dawnych czasów przechowywane były w garderobie po dzień

nie można pod futro włożyć bylejakiej sukni. Futro, mezaśnie jakle ono będzie, jest stylową częścią garderoby, a więc *suknia noszona pod płaszczem nie może być bez stylu*.

A więc jaką suknię ubrać pod płaszcz futrzany?

Na porę przedpołudniową kostium trykotynowy lub spódniczkę wełnianą sportową, do tego lekką bluzkę, a na bluzkę kamizelkę włóczkowa. Poza tem zostaje duży wybór sukien wełnianych, z boucle, krepowat, jersey lub lidskiego aksamitu w prażki.

Wchodząc do sklepu po zakup, czy też do kawiarni, *pani rozpina płaszcz*. Chodzi więc o to, aby odwijając polę płaszcza zaprezentowała się korzystnie. Pamiętać o tem należy również, dobierając suknię do koloru podszewki płaszcza futrzanego.

Eleganckie suknie popołudniowe i wieczorowe są w tym roku często przybierane tiulem, który w połączeniu z jedwabiem wywołuje niezawodny efekt.

Suknie w ten sposób kombinowane cieszą się tem większem powodzeniem, że można je równie dobrze nosić po południu, gdy idziemy na skromną herbatkę, jak i na skromniejsze przyjęcie wieczorowe. Tiul nadający całości pożądaną lekkość, powinien być jednak mocny, a więc niezbyt cienki.

Kombinuje się go nitewko z modnymi jedwabiami, jak crepe-marocain, „Flaminol”, czy krepowanym „clo-clo”, ale także z georgetta i jedwabnym aksamitem.

Może więc być sukienka z aksamitu którego pasy przecinają też tiulowe rękawy, zaś przy staniku tiulowa kokarda. Albo też sukienka z georgetty z wstawkami tiulowymi przy kimonowym karczku. I wreszcie sukienka z crepe marocaine — karczek i rękawy trzech czwartych długości zrobione są z tiulu.

A teraz omówimy niektóre drobiazgi. Apaszka jest w roku bieżącym dalej modna, ale ustępuje ona zwolna miejsca wąskiemu pasowi kolorowego peau d'ange, w kolorze kapelusza, zawiązanego pod brodą lub na plecach kokarda. Rękawiczki modne najczęściej są szyte ręcznie. Zamiast wyszycia na wierzchu

Pantofle, torba i rękawiczki najczęściej dobierane są w tych samych odcieniach. Na wieczór znów są modne pantofelki ze srebrnej skórki.

Irene.

Ponieważ tych ostatnich jest coraz mniej, znajdujemy w modzie doskonałą namiastkę futra w postaci *pluszów deseniowych, wytłaczanych*. Pelerynka lub bołerko, wreszcie rękawy czy też aplikacje na płaszczu sukniowym z deseniowego pluszu, dają miłe połączenia.

Krótkie kostjumy mogą być nie tylko w kolorze czarnym. Kolor „brze” lub zielony nadaje się do tego celu znakomicie.

Płaszcz futrzany na ulicę nie ulega tak szybkim przemianom mody, jak inne części naszej garderoby. To też płaszcz tegoroczny nie różni się wiele od zeszłorocznego: długość jego jest umiar-

ELDE
Puder Wytwornej Pani
Idealnie przylega do twarzy
pięknie matuje cerę.
Subtelny zapach
DORIN — PARIS

Pośrednictwo Wysokiego Komisarza Rostinga w sporze polsko-gdańskim nie powiodło się. — Senat gdański wprowadza w błąd opinię publiczną.

Gdańsk, 19 listopada.

Cała prasa dziś-ciesza publikuje urzędowe oświadczenie senatu o przebiegu rozmów, które odbyły się ostatnio w obecności Wysokiego Komisarza Ligi Narodów między Komisarzem Generalnym Rostingiem a prezydentem senatu gdańskiego.

Wysoki komisarz zaproponował obu stronom układ na okres trzech lat w sprawie uregulowania wszelkich spornych kwestyj w dziedzinie gospodarczej oraz natychmiastowe załatwienie sprawy wprowadzenia opłat zlotowych na kolejach oraz zakazów wystosowania przez obie strony pism do prasy.

Według komunikatu senatu prezydent Zielmi miał przyjąć propozycję Wysokiego Komisarza Ligi Narodów, natomiast Komisarz Rzeczypospolitej Polskiej zgody rządu polskiego odmówił. W tych warunkach prezydent Zielmi miał oświadczyć, że prowadzenie dalszych rokowań i składanie deklaracji jest zbędne.

W związku z tym komunikatem zaznaczyć należy, że zaproponowane przez Wysokiego Komisarza Ligi Narodów t. zw. modus vivendi na trzy lata nie zawiera nic innego jak tylko pogorszony projekt układu, jakiego w czasie rokowań warszawskich delegacja polska przyjąć nie mogła, to też nie ma on obecnie szans na przyjęcie przez rząd polski.

W czasie rozmów, które miały miejsce u Wysokiego Komisarza Ligi Narodów senat swej gotowości przyjęcia propozycji zawartych w modus vivendi stronie polskiej nie zgłosił, rozsiewając obecnie w prasie gdańskiej informacje o swej gotowości przyjęcia tych propozycji.

Sowiety przywracają święta narazie dla mas chłopskich

Moskwa, 19 listopada.

Decret rządu sowieckiego ustanawiający rozkład zajęć w szkołach zawiera niezwykle sensacyjne szczegóły. Szkoły wiejskie będą czynne przez 6 dni, mając siódmy dzień odpoczynku, ponieważ wieś sowiecka przyzwyczajona jest do świętowania niedzieli.

Wakacje zimowe będą trwały od 1 do 15 stycznia, wiosenne zaś mogą rozpocząć się między 20 marca a 20 kwietnia w zależności od warunków klimatycznych.

Należy zwrócić uwagę, że podczas wakacji zimowych przypadała święta Pożego Narodzenia według starego stylu, zaś podczas wakacji zimowych mowych przypadała również ruchome święta Wielkiej Nocy. Powyższe zarządzenia uważać należy za poważne, choć w nieoficjalnej formie, uczynione ustępstwo rządu sowieckiego wobec religijnie usposobionych mas chłopskich.

ZDROWIE — TO BEZCENNY SKARB DLA WSZYSTKICH.

Nawet przy największej rozbieżności zdań i różnicy światopoglądów wszyscy ludzie zgadzają się na jedno: że zdrowie jest najcenniejszym skarbem na świecie i należy go szczególnie strzec i chronić. Wszycy mamy dnie i okresy zmniejszonego apetytu, kiedy dolegliwości żołądkowe i ogólny rozstrój dają się nam dotkliwie we znaki, czujemy się zmęczeni i wyczerpani. Jesteśmy niedysponowani, nie czujemy się zdolni do pracy, ani do zabawy. Jakkolwiek byłaby tego przyczyna, w większości wypadków Ovomaltyna spowoduje zmianę na lepsze.

Ovomaltyna nie jest lekarstwem, lecz odżywką witaminową, zawierająca substancje niezbędne dla odżywiania organizmu ludzkiego. Ovomaltyna, zwalczając skutecznie osłabienie, pomaga organizmowi w walce z chorobą. Poza to dzięki swojej naukowo uzasadnionej budowie i swemu składowi, jako też dzięki swym zaletom pokarmu ekondensowanego i łatwo przyswajalnego odpowiada Ovomaltyna tym wszystkim wymaganiom, jakie stawia obecne warunki wzmożonego tempa życiowego. Ovomaltyna doprowadza choremu organizmowi w skoncentrowanej formie najbardziej wartościowe substancje odżywcze, wyrównując w ten sposób powstały niedobór.

Ovomaltyna jest łatwostrawna i działa skutecznie wszędzie tam gdzie zyciowe potrzeby nie są wyszczepione. Ovomaltyna nabyć można we wszystkich aptekach i składach aptecznych (drogeriach). Próbkę i broszurę wysła bezpłatnie fabryka chemiczno-farmaceutyczna dr. A. Wander, sp. akc., Kraków.

ODZNACZENIE.

Długoletni prezes łódzkiego oddziału związku nauczycielskiego polskiego, p. Tomasz Wasilewski, został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi za działalność na polu oświatowym i społecznym naszego miasta. Jednocześnie został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi wiceprezes oddziału, p. Jan Braun, za działalność na polu społecznym.

ŁÓŻKA METALOWE, dziecięce, wózek sportowy, sanki, materace, tapczany i łóżka polowe i t. p., przyjmujemy wszelkie reperacje

KRAJOWA GENERALNA ŁÓŻEK
PIOTRKOWSKA 66, w podwórzu.

URZĄD CELNY W ŁODZI

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 6 grudnia 1932 r. o godz. 10 rano odbędzie się w magazynie kolejowo-celnym Nr. 1 i w magazynie towarów zatrzymanych przy st. Łódź — Kal. Karolewska 53 oraz dnia 7 grudnia r. b. o godz. 10 rano w składach wolno-celowych firmy (kolejno) „Warrant” (Wodna 1), „Póln. Tow. Transp. i Eksped.” (Jerzego 8) i „Bank Depozytowy” (Listopada 95)

SPRZEDAŻ Z LICYTACJI

towarów niepodzielnych w przenisany terminie, skonfiskowanych oraz zajętych, a mianowicie: Silnik, opornik elekt., części maszyn, koła zębate, grafit mielony, wino, likier, wódka, wyroby nożownicze, z azbestu, gumelastyki i papieru oraz odzież, tkaniny jedwabne, bawełniane, przedzia jedwabna, bawełniana, konopna, skórki futrzane, szczecina, kufr fibrowe i t. p. O ile w dniach 6 i 7 grudnia towary nie zostaną sprzedane, odbędzie się powtórna licytacja w dniu 21 i 22 grudnia r. b. o godz. 10 rano. Śpis szczegółowy towarów wystawionych na licytację będzie wywieszony w Urzędzie Celnym w wymienionych magazynach i składach wolno-celowych najpóźniej 30 listopada b. r.

Kierownik Urzędu
(-) Cierpicki insp. celny.

WIELKA PROPAGANDA SZWAJ-CARSKICH

zegarków i budzików kieszon. wyrzecz. szkło 5 lat gwarancji. 3,95 świec cyfbl. 4,95. 8,95 i 15,20, 25 na rękę męskie lub damskie 8,95. 12,50. 15,25 Dewski od zł. 1. budziki od 7,50 damskie złote 21,50 i t. d. Rezeracja na miejscu. Fab. zeg. Chronometre Łódź, Piotrkowska 116.

3.95

Kupię suszarkę (Spannzahn)

na lekkie towary bawełniane. Oferty do administracji „Republiki” sub. „Suszarka”.

MAXIMUM CI PLAN MINIMUM WĘGLA II
Renomowanej marki

PIECE
przenośne i kucharki NA CZYSTYM SZ. MOCIE Zakłady Ceramiczne ZNICZ

Sprzedają:
Wodna 12/14, tel. 105-22 Przystanek linii 15,

przy zbiegu ul. Przejazd i Wodnej. Sprzedaż detaliczna po cenach fabr. „Hydraulika”, Al. Kościuszki 39, B. Jankowski, Piotrkowska 91, R. Weinberg, Piotrkowska 29.

INSTYTUT KOSMETYKI LEKARSKIEJ I FIZYKALNEJ TERAPII

„Mimar”

ŁÓDŹ, ul. Prez. NARUTOWICZA 9, Tel. 122-09 pod fach. kierow. lekarsk. przyjmuje od 11—2 i od 4—8 od 1—2 przyjmuje lek specj.

KRAWIEC

Kilkuletni współpracownik firmy Ge-lassen i Kazimierski, obecnie PRZYJMUJE U SIEBIE WSZELKIE ROBOTY, wchodzące w zakres krawiectwa i wykonuje po cenach bardzo niskich. Robota pierwszorzędna, ul. WYSOKA Nr. 19.

Dyplomow.

Masażysta A. KOŹMIŃSKI

ZGIERSKA 38, tel. 225-67. Wykonuje masaż, lecznicze, chirurgiczne, ortopedyczne, oddechowe i elektryzacje. — Wynosić kapielę elektryczną.

Kurs Ochroniarski dla freb'ank

pod kierownictwem PROF. WL. CZACKIEGO rozpoczął się dnia 5-XI. Zapisy trwają w kancelarii kursów (Gł. inn. Poznania, Zawadzka 1, w godzinach 6—8 wiecz.

Awanturnicze przygody posta-górala

Warszawa, 19 listopada.

(St) W bufcie I i II klasy na dworcu głównym w Warszawie zjawił się gość niezwykły: był to góral ubrany w serdak i kapelusz z sokolm piórkiem, „pisane” portki w rękę trzymał ciupagę. Zasiadł do stołu, jadł i pił, nie zbywało mu na apetycie. Wreszcie wstał przeciągnął się i skierował ku wyjściu. W tym momencie podbiegł do niego kelner z rachunkiem. Góral wpadł w szal i zwymyślał kelnera.

Jak z pod ziemi zjawił się policjant. Przedstawiciel władzy miał wiele kłopotu z nęplacącym jegomościem, który szarpał go za kłapy i wymyślał. Po dłuższych awanturach wylegitymowano wołowniczego górala. Okazało się, że jest to poseł ze Stronnictwa chłopskiego, Wincenty Rój. Przedstawił legitymację poselską Nr. 249. Pomimo wielkiego zbiegowiska jakie wywołały harce awanturniczego posta-górala, policjant musiał go zwolnić. P. poseł wytoczył się na ulicę, idąc chwiejnym krokiem przez ulicę Bracką, natknął się na mjr. dypl. Franciszka D., zaczęli się kłócić, poseł Rój znalazł się w 10 kompanijacie, lecz tu musiano go wkrótce zwolnić. Dalsze jego losy są nam nieziane.

SYN ZAMORDOWA OJCA

NOWY JORK, 19 listopada.

W Brooklynie zamordowany został zamężny polski przedsiębiorca budowlany Konstanty Kisiel. O morderstwo posądzony jest 20-letni syn zamordowanego, którego aresztowano. Zamordowany na krótko przed śmiercią zabezpieczył się na 20.000 dolarów.

TELEPATA, JASNOWIDZ, GRAFOLOG I FAKIR

Jak wszystkim łodzianom i łodziankom wiadomo, bawi w Łodzi od dłuższego czasu jeden z najwybitniejszych społecznych przedstawicieli tajemnej wiedzy fakirów, słynny prof. Sadi Saad Foaddy. W ciągu swego pobytu w naszym mieście zdążył sobie ten niezrównany telepata, jasnowidz, grafolog i fakir zyskać popularność w najszerszych sferach społeczeństwa łódzkiego. Popularność tę zawdzięcza swym seansom publicznym w dolnych salach Filharmonii oraz prywatnym posadom w najróżniejszych troskach życiowych. Nie w tem zresztą dziwnego, o ile się weźmie pod uwagę, iż prof. Foaddy na podstawie badań grafologicznych znajomością w 80 procent wykrywa prawdę. Ten fenomenalnie zdolny fakir i grafolog po odniesionych sukcesach wyjeżdża już w poniedziałek, t. j. jutro z Łodzi.

PRAWIŁOWA KSIĘGOWOŚĆ

zaprowadza i prowadzi rutynowana buchalterka. Warunki przystępne. — Oferty sub „Godziny”.

KREM ALOMA LIBERTI

Jedynie KREM ALOMA Liberti zawiera cenna substancja radioaktywna która nadaje twarzy świeży młodzieńczy wygląd i powoduje stopniowe zanikanie zmarszczek i śladów skóry, nie wyczerpując przytem skutków ubocznych. Krem ALOMA posiada poza to wspaniałe zapach, chroni cerę od nieumyślnych zmian atmosferycznych i usuwa wszelkie brzojsze, a jednocześnie służy jako wspaniały podkład pod puder.

„Czystość”

Piotrkowska 44 telefon 167-45 przyjmujemy ekwilinowanie, drutowanie, fraterowanie oraz sprzątanie biur, domów. Czyszczenie szub.

Lokal fabryczny

z kotłem i parowa maszyna dla apretury natychmiast

poszukiwany

Oferty do adm. Republiki sub: „H. P. 102”.

Nowoolwarła KWIACIARNIA

IRENY CYPERLING przy ul. 6-go Sierpnia Nr. 1 poleca kwiaty doniczkowe, cięte, bukiety ślubne, wianki oraz wieńce

FELICJA ROZENTAL

prosi o zwiedzenie jej

Salonu Mody Dziecięcej

Mielczarskiego 6 (Szkolna), tel. 169-96 celem obejrzenia najnowszych modeli paryskich i wiedeńskich

PALETKA — SUKIENKI — UBRANKA

Przyjmuje zamówienia z własnych i powierzonych materiałów.

40-10

Niniejszym podajemy do wiadomości P. T. Klijentów, że otrzymaliśmy wyłączną sprzedaż na Łódź i województwo znanej fabryki kryształów i szkła

J. STOLLE, Niemen

30-10

Prosimy o kierowanie do nas cennych zleceń, które będą punktualnie i solidnie wykonywane

Warszawiak i Gurman (dawn. „Cmielów”) Łódź, Piotrkowska 31 tel. 156-89.

Dziś wielki wspaniały program obecnego sezonu 1932-33, film p. t.

ODRODZENIE

W rolach głównych:

John Boles, Lupe Valez, Nancy O'Neil, Michal Mark i Sylvia Nadine

Nad program: **Wspaniała komedia 2 aktowa.**

40-10

Lokale

POKÓJ umeblowany, słoneczny dla int. pani do wynajęcia. ew. z pianinem. Al. Kościuszki 39, m. 9, od 3-4.

DWUKOJENNY pokój z używalnością kuchni do wynajęcia. Zachodnia 65, m. 4, front. Obejrzeć 10-11 i od 4.30 do 7.30.

NAPIÓRKOWSKIEGO 47/49 3 i 2 pokoje i kuchnia, frontowa, wygodna kąpielowa, w czystym domu, natychmiast oddam. Wiadomość u dozorczy.

POKÓJ do wynajęcia, a także poszukiwany współlokator. Południowa 31, front, II piętro, m. 6.

BARDZO eleg. umebl. pokój o 2-3 oknach, z używaln. łazienki i telefonu do wynajęcia. Śródmiejska 46, m. 7, od 10-12 i 3-5.

POKÓJ z telef., obiadam lub bez. Piotrkowska 130, m. 5.

POKÓJ umeblowany z niekrapującą wykładką, telefonem i wszelkimi wygodami do wynajęcia. Południowa 20, m. 53.

POSZUKUJE pokoju z klatki schodowej, jednoklopnego z wodą, zlewem, w okolicy Kopernika, możliwe nieumeblowanego. Oferty sub „Przyjeźdźny” do „Republiki”. Pośrednicy pożądani.

POKÓJ do wynajęcia z wszelkimi wygodami, nie wykuczone małżeństwo. Piotrkowska 120, mieszk. 42.

DO WYNAJĘCIA pokój z kuchnią przy ul. Pomorskiej 156, od gospodarza.

Posady

POSZUKIWANY sprzedawca dla tkanin jedwabnych. Oferty uprasza się składać do administracji „Republiki” sub „Jedwab”.

ZA POŻYCZENIE 500 Zł. dam robotę w charakterze robotnika Wiadomość w administracji.

DO BIURA składu manuf. potrzebny praktykant piszący na maszynie. Oferty sub „G. S.”

POSZUKUJE akwizytora w drukarni „Ostoja”.

AKWIZYTORZY na Łódź, wprowadzeni w branży mydlarskiej, poszukiwani Oferty listowne z podaniem referencji kierować: Warszawska Wytwórnia Mydła, Warszawa - Praga, Jasińskiego 12.

OSOBA inteligentna szuka posady gospodni, zajmie się samodzielnie z gospodarstwem bez służącej, posiada świadectwa. Wiadomość Kilńskiego 225, m. 18.

PRZEDSTAWICIELA na Łódź poszukuje Małopońska fabryk. węg. Zgłoszenia z podaniem referencji. Przemysł. skrytka pocztowa 5.

OSOBA inteligentna w średnim wieku łagodnego charakteru poszukuje miejsca do samotnych lub dziecka. Oferty pod „Samotna”.

POSADA maszynistki (sty) polsko-niemieckiej zaraz za pożyczanie 1.000 zł. Kurcia 2, m. 7, front, 4-6.

RUTYNOWANA korespondentka polska - angielska (znajomość francuskiego) z pierwszorzędnymi referencjami poważnej angielskiej firmy, poszukuje odpowiedniej posady. Oferty sub „Employment”.

POTRZEBNE sprzedawczyni i sprzedawcy co akwizycyjni w sklepach. Pełny zakres kilku złotych dziennie. Zgłaszać się: od 12-4. Główna 02, mieszkał.

KAUJCJA zł. 400. Długoletni kupiec z 13-letnią opinią poszukuje pracy jako kasjer, maszynier, ekspedjent lub biuletier samochodowy. Oferty sub „L. J.”.

POTRZEBNA panienska chrześcijańska do sklepu spożywczego, z zaopieczonym utrzymaniem. Zgłosić się Rękawka 111, m. 25 Isornatajn, od 9 z pp.

AKWIZYTORZY zdolni do sprzedaży rącznej a. ykułu domowego użytku są poszukiwani. Zgłoszenia Piłsńskiego Nr. 65, m. 5, od 10-1 i 3-5 p. p.

POSZUKUJE starszej panny i młodzieńca do szycia pracownia sukien & frajzetmach Piotrkowska 8.

MACZUGOSCHII Zdolni agenci i agentki na bardzo dobrych warunkach są poszukiwani. Zgłoszenia 88 m. 9 od 10-2 i od 4-8.

POTRZEBNA inteligentna panna, skromnych wymagań na 3 g. do udz. korepetycji. Pierwszeństwo seni narzytek m. Oferty do administracji sub „20 1”.

SIEMIENNA pomocnicza techn. znośliwych prace poszukuje pracy. Tel. 100 22-67.

WYCHOWAWCZYNI kwalifikowane z poważnymi referencjami do 3-letniego orlopczyka p. sz. wana. Zgłoszenia Pomorska 25, wawa oficyna II wejście, m. 19 między godz. 15-17.

POSADZIE może otrzymać panna lub wdowa w Handlu Win i Wódek z kapitałem 200 zł gotówką. Oferty do administracji „M. C.”

RUTYNOWANA korespondentka i stenotypistka, przeważnie biegła w języku niemieckim może się zgłosić, poniedziałek od godz. 4-6 pop. do firmy Józef Schved. Łódź, ul. Narutowicza 131.

WYDAWNICTWO polskie poszukuje kilku uczciwych inteligentnych o dobrej prezentacji, pań i panów do eksteriornej pracy zewnętrznej na dobrych warunkach za obywateli. Zgłosz. się z dokumentami: ul. Bednarska 26, m. 38.

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republika” są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedynczy pokój, 3) sprzedać nieruchomości lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazymie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika - niechaj pod drobne ogłoszenie do „Republiki”.

PRZYBIŁAKAL się pies wiłk, ul. Piłkowska 57, P. Matusiak.

PRZYBIŁAKAL się pies do polowania, brązowy biało nakrapiany. Stare Rokicie 35, Fornalczyk.

LEKARZA dentystę-kę poszukuje technika celem współpracy. Egzystencjalne zapewnienie. Oferty „Dobra placówka”.

PRZYJMI, spoinka do warsztatu słusarskiego. Piotrkowska Nr. 17, Nikuldeńsk.

TECHNIK dentystyczny przyjmuje u pp. lekarzy - dentystów roboty techn. Ceny niskie. J. Boksenberg, Al. I Maja 23.

PLAC duży wraz z szopami przy ul. Narutowicza, blisko dworca w całym lub częściowo do odnalezienia. Dzwonić tel. 149-64, od godz. 9-16.

PRZERABIANIE swetrów. Przyjmuję ubstanki i wszelkie reperatury swetrów Fabryka swetrów, Północna 9, prawa oficyna 2 wejście, sklep.

GLÓDZIEJA, który dnia 15 b. m. przy kasie Sadu Grodzkiego ukradł mi portfel, proszę o zwrot dowodu osobistego, pozwolenia na broń oraz dokumentów dla niego bez wartości. Władysław Wanatowski, Przejazd 86, m. 32.

PANI ze Zgierza, reflektująca na ten już salonowy obraz w Magazynie Sztuki. Łódź, Piotrkowska 117, może nabyć takowy bardzo tanio.

CZYSZCZE sufity, tapety oraz ściany malowane suchym sposobem, nie kurząc, tanio. Zawadzka 6, m. 21, telefon 126-68.

FOTOGRAFOWAC się tanio i dobrze można tylko w Zakładzie fotograficznym „Salon d'Art”. Łódź, ul. 11-ko Listopada Nr. 2, 6 pocztówek art. 4 zł.

PRZYBIŁAKAL się pies rasowy wędz. Odebrać można za wynagrodzeniem, Linowa 87, m. 22.

POSZUKUJE wspólnika do istniejącego już wydawnictwa w dużym mieście z kapitałem 500 zł. Oferty pod „P. Z.”

PROŚBY, skargi i odwołania pisze korespondentnie biuro „Ursus”, Kilńskiego 136 (Naprzeciwko A. B. C.)

Nauka i wychowanie

NIEMIECKI gruntowny: konwersacja, gramatyka, literatura, korepetycja, handlowa korespondencja, ceny zniżone. Pomorska 22, front, I p. mieszkał, 4. od 3-4 po pol. i od 8-9 wiecz.

BERLITZA

met. prawdziwa 8 rok szk. Kursy języków obcych uznane przez państwo ENGLISH FRANCAIS DEUTSCH ITALIANO etc. Profesorzy cudzoziemcy i specjalnie wyszkoleni pedagodzy. Większe grupy dla początkujących po zniżonej cenie. Małe grupy. Lekcje prywatne. Szybkie rezultaty. Zapisy codziennie od 12 do 1 i pół i od 6 do 8-jej. Próbné lekcie bez zobowiązania. TYLKO Piotrkowska 86, m. 9, front. !!!Filij w Łodzi nie mamy!!

MADAME Fischhaut Parisienne d'olonec Francais et Correspondance zimpulpetami - 76 gr. Z poważaniem F. SERWAŃSKI. 20/ńska, app. 10, telephone: 174-70.

39 BERLITZA Met 39

organizuje nowe grupy Angielskiego, francuskiego i Niemieckiego. Zapisy codziennie Dyr. J. W. ANDERSON. 17-2

PROFESOR gimnazjalny, matematyk, przysposobia do matury. Ceny przystępne. Dzwonić 200-10 godz. 5-6.

FRANCAISE ayant encore quelques heures libres cherche leçons. Tel. 226-02 de 9 a 10 et 2 a 3

SKRZYPIEC (prog. konserwatorium) dodatkowy fortepian, altówka, oraz podstaw teoretycznych udziela Stanisław Herman, Dobrezyńska 88, 29, zapisy: poniedziałki, czwartki 5-7.

KALIGRAF Berma poprawia wszelkie charaktery pisma w ciągu 15 lekcyj. Zawadzka 19.

NIEMKA udziela grunt. lekcji niemieckiego, konwersacji, koresp. hand. stenografii. Telef. 144-76 od 2-4.

ANGIELSKIEGO udzielam. Jeden złoty godziną. Ul. Przejazd Nr. 69 m. 10.

LEKCI i korepetycji udziela rutynowany nauczyciel. Zapóźnionym metoda skrócona. Przygotowanie do egzaminów. Specjalność: matematyka, polski. Wólczajska 29, m. 1, fr. part.

MISS MARY gives English French and German lessons. Traugutta Nr. 2, I p., fr.

ABSOLWENTKA Uniwersytetu Warszawskiego udziela lekcji Specjalność: polski hebrajski, łacina. Ceny bardzo przystępne. Tel. 233-57.

ZŁOTY godziną. Studentka udziela lekcji. Wiadomość Piotrkowska 116, m. 60.

Matrymonialne.

CHĘTNIE poznam pana na stanowisku posiadającym własne mieszkanie. Sub „Skromna blondynka”.

Już otwarty

Instytut de Beauté POMA

6-go SIERPNIA Nr. 3, II piętro, front. Tel. 204-91. Godziny przyjęć: 10-2 i 4-7 po poł. Usuwanie piegów, wągrów i zmarszczek. — Racjonalny masaż twarzy. — Niezawodne wskazówki w dziedzinie pielęgnowania cery. 30-2

LOKAL

5-6 pokojowy na biuro na Piotrkowskiej od Narutowicza do Nawrotu. I piętro front **POSZUKIWANY**. Oferty sub „Wielkie Przedsiębierstwo”.

Ważne dla wszystkich

Z powodu obecnego kryzysu Bar. Gastronomiczny Główna 50, róg Kilńskiego wydatować będzie obiady z 3-4 dan., smaczne, obite, za 70 gr. Kolaża, od 70 gr. Codziennie świeże flaki z pulpetami - 76 gr. Z poważaniem F. SERWAŃSKI. 30-2

Do akt Nr. 434 1932 r. **OGŁOSZENIE.** Komornik Sadu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 3-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Mielczarskiego 14, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 29 listopada 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Nawrot 92, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „Orso” i składających się z 2500 kondensatorów nikowych, 300-tu przełączników i innych, oszacowanych na sumę zł. 5.300. Łódź, dnia 19 listopada 1932 r. Komornik: K. SUZIN.

Do akt Nr. 1672, 1673 1932 r. **OGŁOSZENIE.** Komornik Sadu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 3-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Mielczarskiego 14, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 29 listopada 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Nawrot 47, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Oskara Płaszke i składających się z mebli i innych, oszacowanych na sumę zł. 730+985. Łódź, dnia 19 listopada 1932 r. Komornik: K. SUZIN.

Do akt Nr. 1373 1932 r. **OGŁOSZENIE.** Komornik Sadu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 3-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Mielczarskiego 14, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 29 listopada 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 52, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Dawida Rabinowicz i składających się z dywanu i lampy oszacowanych na sumę zł. 550. Łódź, dnia 19 listopada 1932 r. Komornik: K. SUZIN.

Do akt Nr. 862 1932 r. **OGŁOSZENIE.** Komornik Sadu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 3-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Mielczarskiego 14, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 29 listopada 1932 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 52, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Władysława Jelenia i składających się z mebli, oszacowanych na sumę zł. 3.700. Łódź, dnia 19 listopada 1932 r. Komornik: K. SUZIN.

Strzelaj do celu!
Brń bez zezwiercia pol cji,

browniing 6-cio mm. strzelający z metalowych naboł do celu. Patent Nr. 2295, rączka nielkwa, pokryta czarną masą ebonitową według rysunku za zł. 8,95 wraz z eleganckim futerałem, wysyłamy za zaliczeniem pocztowym na listowne zamówienie. 2 szt. zł. 16,50 100 kul mosiężnych zł 3,75. Adresować Sz. Skrzydłower, Warszawa 1, skrz. poczt. 386, Oddział R.

Uwaga! Browniingi nasze nadają się również, dzięki specjalnemu urządzeniu, do strzelania na ptaactwo śrutem.

40-2

Ratujcie zdrowie

Najbardziej światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75 procent chorób powstaje z powodu obstrukcji.

Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób, zanieczyszczenia krwi i tworzy złą przemianę materii.
Słynie od 45 lat w całym świecie Ziola z gór Marcu Dr. Lauera jak to stwierdził prof. Berlin, Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochstaetler i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla uszkowienia żołądka, usuwają obstrukcję (zastwardzenie), są dobrym środkiem przeciwozaczajnym, ułatwiają funkcję organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.
Ziolo z gór Marcu Dr. Lauera usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty illszaje.
Ziolo z gór Marcu Dr. Lauera zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższym odznaczeniem i złot. medalami w Badeniu, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach. — Tysiące podziękowań otrzymał Dr. Lauer od osób wyleczonych.
 Cena 1/4 pudełka zł 1.50, podw. pudełko zł 2.50. Sprzedaw. w aptekach i składach apt.

Lokale

„GEGUZ”, Piotrkowska 82, tel. 132-40 poleca bez odstepnego.
 Zi. 98.— kwartalnie 1 pok. z kuchnią od gospodarza.
 Zi. 210.— kwartalnie 2 pok. z kuchnią i p. wygody.
 Zi. 310.— 3 pok. z kuchnią wszelkie wygody, 1 p. front.
 Zi. 30.— z klatki schodowej pokoje umeblowane.

DO WYNAJECIA pokój umeblowany z telefonem, z niekrepującym wejściem, Cegielniana 30, m. 7, front 1 piętro.

ELEGANCKI pokój frontowy, wszelkie wygody. Gdańska 65-a, 1 piętro.

2 POKOJE z kuchnią (słoneczne) z wygodami do wynajęcia. Lipowa 48, m. 29, od 12—15.

ŁADNY pokój umeblowany z wygodami do wynajęcia. Piotrkowska 86, m. 10.

POKÓJ z używalnością łazienki wynajm. Panu albo Pani, bardzo tanio. Lipowa 31, m. 22. Ryza.

2 POKOJE umeblowane, nadające się na biuro, odnajm. Narutowicza, front 1 piętro, centralne ogrzewanie, telefon. Oferty: „Czysty dom”.

PRZY inteligentnej małej rodzinie jest wygodne pomieszczenie. Traugutta 12, ława of. 1 piętro, m. 11.

ŁADNE umeblowany pokój, telefon, wygody, odnajm. solidnemu panu. — Gdańska 46, m. 16.

DO WYNAJECIA duży umeblowany, frontowy pokój z oddzielnym wejściem, z używalnością łazienki, tel. z utrzymaniem lub bez. Piotrkowska 62, m. 7.

DUŻY, słoneczny ładnie umeblowany pokój z wygodami, telefonem, z utrzymaniem do wynajęcia. Traugutta 14, m. 8.

WDOWA odnajmie pokój umeblowany 1 lub 2 panom urzędnikom w cichym domu przy ul. Sienkiewicza. Wiad. Główna 28, m. 32.

DO WYNAJECIA pokój z kuchnią od gospodarza. 11-go Listopada 69.

DWUOKIENNY pokój umeblowany z niekrepującym wejściem, z wygodami i telefonem do wynajęcia. Zeromskiego 46, m. 3, 1 p.

OSOBA samotna poszukuje jednego pokoju z kuchnią, możliwie z wygodami, wprost od gospodarza, w lepszym domu. Okolica obojętna. Oferty sub „Maria”.

DO WYNAJECIA umeblowany pokój przy izraelskiej rodzinie z używalnością kuchni. Zielona 42, m. 30.

UMEBLOWANY pokój z wygodami i telefonem dla pojedynczej osoby do wynajęcia. Cegielniana 3, m. 12.

DO WYNAJECIA umeblowany pokój z telefonem przy rodzinie. Cegielniana 82. Wiad. u dozorczy.

POSZUKUJE 4 pokoi z wszelkimi wygodami w centrum miasta, w czystym domu. Wiadomość telefon 231-93

FRONTOWY pokój umeblowany z niekrepującym wejściem odnajm. 6-go Sierpnia 32 — 5, telef. 149-05.

POKÓJ dwuosobowy lub dla małżeństwa, ewent. na pracownie dla krawcowej. Piotrkowska 56, II p. m. 32.

DO WYNAJECIA dwuokienny pokój z wszelkimi wygodami. 1 piętro front. Andrzeja 42, m. 3.

SŁONECZNY, pokój umeblowany przy inteligentnej rodzinie do wynajęcia. 6 Sierpnia 37, m. 2, od 3—6.

DO ODDANIA 3 pokoje z kuchnią, wszelkie wygody, 1 piętro, front w czystym domu. Lipowa 56. Dowiedzieć się u gospodarza.

Złoto, biżuterję, kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny

Zakład jubilerski I. FIAŁKO
 Piotrkowska 7.
 40—1

Allegro

Cudowna maszyna ostrzy kamieniem i wyladza skórą nożyki do brzytwy.

P. T.
 „Od trzech lat już używam Allegro i od tego czasu zużyłem zaledwie dwa ostrza. Jednym z nich, które znajduje się w doskonałym stanie, posługuję się jeszcze teraz.

Z poważaniem
 E. A. C. R., Buenos Aires.”

8 dni próby.
 Sprzedaż odbywa się we wszystkich magazynach przyborów nożowniczych, perfumeriach etc

Wyłączne przedstawicielstwo: D/H. „PARYŻ-WARSZAWA”. Foksal 18, w Warszawie.

Oksyd. zł. 25
 Nikl. „ 30.

ODNAJME pokój umeblowany, oddzielne wejście, z utrzymaniem lub bez. Zeromskiego 46, m. 34, 1 piętro.

ODNAJME ładny kawalerski umeblowany pokój na II piętrze, wejście z klatki schodowej. Grabowa 30, m. 2, parter

POKÓJ ładnie umeblowany, oddzielne wejście oddam solidnemu panu lub pani. 11-go Listopada 45, m. 6.

UMEBLOWANY pokój do wynajęcia dla pań lub panów. Główna 46, m. 31.

POKÓJ wyremontowany z używalnością ścią kuchni, odnajm. młodemu małżeństwu. Południowa 7, m. 14, do godziny 9,30

POKÓJ umeblowany z niekrepującym wejściem (z klatki schodowej) do wynajęcia, tel. 210-99 lub Oferty „J. H. 20

POKÓJ wyremontowany z używalnością ścią kuchni, odnajm. młodemu małżeństwu. Południowa 7, m. 14, do godziny 9,30

POKÓJ umeblowany z osobnym wejściem odnajm. Zeromskiego 11, front, 1 piętro, m. 18.

POKÓJ świeżo malowany z niekrepującym wejściem do wynajęcia. Kościuszki 29, m. 9.

1—2 ELEGANCKI umeblowane pokoje z używalnością kuchni, łazienki i telefonu do wynajęcia. Narutowicza 56, m. 25.

SŁONECZNY eleg. umeblowany pokój wzgl. 2., komfort, telefon, luks. łazienki, front 1 p. ew. dla małżeństwa z utrzymaniem do oddania. Piotrkowska 81, m. 5.

MIESZKANIE z pełnym utrzymaniem dla 2-ch panów po 100 zł. Nawrot 34, m. 19.

MILY umeblowany pokój z niekrepującym wejściem tanio wynajm. ew. z utrzymaniem. Piramowicza 2, m. 20.

POKÓJ dwuokienny ładnie umeblowany tanio do oddania. Andrzeja 43 m. 10.

JEDEN pokój słoneczny front, 1-sze piętro z osobnym wejściem, również na biuro się nadaje zaraz odstąpi. Blien, Pomorska 14.

ŁADNY, słoneczny dwuokienny frontowy pokój, 1 piętro do wynajęcia. Sienkiewicza 18, m. 5, tel. 176-08.

POKÓJ umeblowany z wygodami dla pojedynczej osoby do wynajęcia. Narutowicza 47, m. 12-a.

POKÓJ słoneczny, umeblowany ew. z całodziennym utrzymaniem od 1-go Śródmiejska 28, m. 7.

POKÓJ skromnie umeblowany dla jednego pana do wynajęcia, od 1-go grudnia. Andrzeja 46-8.

1 LUB 2 pokoje słoneczne w śródmieściu do oddania. Centralne ogrzewanie, winda, telefon. Dzwonić 170-96.

DO WYNAJECIA sklep, pokój z kuchnią, wprost od gospodarza. Wiad. ul. Abramowskiego 35/33.

CZYSTY kawalerski umeblowany pokój, wejście niekrepujące. Grabowa L. 26, m. 3.

2 POKOJE z kuchnią i dużą terasą w Marysinie (Ruda Pabjanicka) natychmiast do wynajęcia. Wiadomość: Łódź ul. Zamenhofa 18, m. 28.

POKÓJ umeblowany dla 1—2 osób do wynajęcia. Ul. 11-go Listopada 30, m. 34.

POKÓJ frontowy dwuokienny umeblowany do oddania. Wejście z klatki schodowej. Gdańska 45, m. 6.

CIEPLY umeblowany pokój z wygodami do wynajęcia od 11—8, Gdańska 35, m. 7.

DLA ADWOKATA, doktora i t. d. 2 pokoje razem lub oddzielnie. 1-sze piętro front, telefon, zaraz do wynajęcia. Skwerowa 7, m. 4.

POKÓJ umeblowany z wszelkimi wygodami i telefonem od zaraz do wynajęcia. Łódź, Kilińskiego Nr. 145, m. 6.

MALY pokój z całkowitem utrzymaniem, ze wszelkimi wygodami i obsługą zaraz do wynajęcia. Gdańska 42, m. 8.

„NSTYTUT KOSMETYCZNY

PIOTRKOWSKA 175, tel. 139-76
 Bezpłatne usuwanie owłosienia najnowszą bezbolesną metodą.

NIEKREPUJACY pokój elegancko umeblowany z używalnością łazienki i wygodami do wynajęcia. Cegielniana 22, m. 7.

POKÓJ umeblowany z niekrepującym wejściem odnajm. solidnemu panu, ul. Piotrkowska, tel. 132-21.

POSZUKUJE osobnego pokoju bez odstepnego. Oferty z warunkami sub „Tanio”.

POSZUKUJE obszernego niekrepującego pokoju z pianinem w śródmieściu telef. 172-04, godz. 9—12.

MIESZKANIE do wynajęcia. Pięć wielkich słonecznych pokoiów, niedawno odnawianych, nowoczesne wygody, winda, centralne ogrzewanie i piec. Wiadomość na miejscu. Narutowicza 37, m. 9, tel. 100-81, godz. 2—4 po poł.

SŁONECZNY umeblowany, frontowy pokój z niekrepującym wejściem do wynajęcia. Al. 1-go Maja 35, m. 14.

POKÓJ duży, słoneczny w cichym czystym domu do wynajęcia. Wólczajska 78, m. 6.

Zawiadomienie.

Niniejszem zawiadamiamy osoby zainteresowane, że **WYNAJMUJEMY** nasze wykłonne urządzone **SALE NA BALE, MASKARADY, RAUTY, WIECZORKI, PORANKI, KONCERTY I ODCZYTY** i t. p.

Zaznaczamy, iż na miejscu jest do dyspozycji kuchnia, plater, szkło, porcelana, bielizna stołowa i t. p.

Dyrekcja teatru „SCALA”

Śródmiejska 15, tel. 232-33

50—4
 Prosimy o wcześniejsze rezerwowanie terminów.

OGŁOSZENIE.

Zarząd i Rada Nadzorcza Widzewskiej Manufaktury Spółki Akcyjnej zawiadamiają pp. Akcjonariuszy, że dnia 2 grudnia 1932 r. o godz. 4-ej pp. w lokalu Spółki przy ulicy Śródmiejskiej 13 w Łodzi odbędzie się

Zwyczajne Walne Zgromadzenie

Akcionariuszy Widzewskiej Manufaktury z następującym porządkiem dziennym:

- Wybór Przewodniczącego Zgromadzenia.
- Akceptowanie uchwał powziętych na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki z dnia 19 lutego 1932 r. w przedmiocie:
  - Zatwierdzenia Bilansu oraz Rachunku Strat i Zysków za rok 1930 i absolutorium dla Zarządu.
  - Określenia poborów członków Zarządu za rok 1930 oraz za pierwsze osiem miesięcy 1931 roku.
  - Powłечения ilości członków Rady Nadzorczej i wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej.
  - Sprawozdania Rady Nadzorczej w sprawie sprzedaży obligacji dokonanych w celu zastawienia tychże obligacji u wierzycieli Widzewskiej Manufaktury Spółki Akcyjnej, stosownie do protokołu Walnego Zgromadzenia z dnia 3 września 1931 roku.
  - Wniosku w przedmiocie przepisanja na rzecz Spółki nieruchomości Nr. rep. 3968 Nr. hip. 258 oraz Nr. rep. 711 Nr. hip. 272 F.
  - Wniosku w sprawie zrezygnowania przez Zarząd z części poborów przyznanych Zarządowi na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 20-go września 1929 roku.
- Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1931.
- Sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok operacyjny 1931.
- Zatwierdzenie Bilansu i Rachunku Strat i Zysków za rok operacyjny 1931, sposobu pokrycia strat za rok 1930 i 1931, oraz udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
- Określenie poborów Rady Nadzorczej.
- Wybory do Rady Nadzorczej i ustalenie ilości członków Rady Nadzorczej.
- Sprawozdanie Zarządu o przebiegu postępowania układowego.
- Zmiana § 25 Statutu Spółki, który zamiast dotychczasowego brzmi:

„Rozwiązanie Spółki może być dobrowolne, na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia, lub obowiązkowe. Rozwiązanie Spółki następuje obowiązkowo, poza wypadkami przewidzianymi przez prawo, jeżeli bilans wykaże stratę, przekraczającą sumę Kapitału Rezerwowego, Nadzwyczajnego Kapitału Rezerwowego, ewentualnych specjalnych Kapitałów Rezerwowych i jedną trzecią część Kapitału Zakładowego, a akcjonariusze nie pokryją jej w ciągu pół roku od daty zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdania, które tę stratę wykazało”.

ma otrzymać nową treść następującą:

§ 25. „Rozwiązanie i likwidacja Spółki dokonywane będą w wypadkach i w sposób przez prawo przewidzianych”.

Zwraca się uwagę pp. Akcjonariuszów na możliwość zgłoszenia dodatkowych zmian na porządek dzienny, które winny być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Zarząd i Rada Nadzorcza Widzewskiej Manufaktury Spółka Akcyjna w Łodzi.

Łódź, dnia 28 października 1932 r.

Od poniedziałku 21 b. m. **Doroczna Wyprzedaż** wszelkich towarów i konfekcji damskiej

Po nienotowanych dotąd w Łodzi **NISKICH CENACH!!!** 35-10 Wielka ilość resztek od 1.— zł.

Radzimy przekonać się! **L. TRAJSTMAN** Radzimy przekonać się!

Kupno i sprzedaż

ZŁOTO, BIŻUTERIE, kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny Zakład jubilerski L. Fijałko, Piotrkowska 7. 00

MOTORY elektryczne nowe i używane okazują. Najtańsze źródło. Naprawa przewijanie motorów, toczenie panewek, wyrób rozruszników kolektorów. Instalacje elektryczne. inż. Reicher Południowa 28, tel. 21-000.

NA WYPŁATY. Na czasie. Gotowe eleganckie damskie i męskie płaszcze. Firanki odpasowane i na metry. Kiny, obrusy. Towary wełniane na suknie płaszcze i kostiumy oraz ledwabie. Towary na szlajroki, aksamity, flanelę, barchany. Towary kamgarne męskie. Swetry i pulowery damskie i męskie. Męskie ubrania na obstalunek Biały towar. Damska i męska bielizna. Obuwie, śniczowce, pończochy, skarpetki i rękawiczki. Na najdogodniejszych warunkach i po najniższych cenach, poleca Leon Rubaszkin, Kilińskiego 44. 31

HANDEL win i wódek sprzedam z powodu choroby zaraz. Wiadomość w Administracji. 20

CENTERFUGE średnicy 800 mm. na pas kupię. Wiadomość A. Zatorski, Biuro Dzienników. Pabjanice. 20

KUPIE okazują dywan maszynowy w dobrym stanie. Oferty z podaniem ceny i wymiaru do Administracji pod „Dywan”. 20

KAPĘ na 2 łóżka ręcznej roboty (filet) pijanę włóczkową sztydelkowej roboty oraz różne serwetki sprzedam okazują. Gdańska 43, m. 10. 20

PRAWIE nowe umeblowanie kuchni okazują do sprzedania. Dzw. 241-25. 20

OKAZJNIE do sprzedania kilka dywanów w najlepszym gatunku. tanio. Oferty „A. B.” 20

Z POWODU wyjazdu sprzedam 2 małe po cenie przystępnej. Kilińskiego 18. 20

KARAKULOWE palto i kufer walizkowy sprzedam. Kilińskiego 87, m. 32, parter. 20

Z POWODU wyjazdu są do sprzedania pokój stołowy i gabinet w bardzo dobrym stanie. Do obejrzenia na ulicy Piotrkowskiej 53. II piętro. 20

CHART Syberyjski do sprzedania. Oferty do administracji pod „Chart”. 20

KON i rolwaga do sprzedania, ul. Leszna 56. 20

OKAZJNIE sprzedam maszyny zagraniczne blaszarskie z powodu wyjazdu, ul. Główna Nr. 65. 20

MASZYNE gabinetowa bobenkowa nowa za pół ceny sprzedam. Rzgowska 56-b, lewa oficyna. 20

KUPIE TKALNIE, skład. się z 30-35 krosien ang. w dobrym stanie po przystępnej cenie albo wydzierżawie 50-60 krosien. Pożądane szerokości 36, 42, 64, 72”, kolorówki i maszynki. Oferty składać sub „Tkalnia mechl.” 27

SKLEP oraz pokój i małą kuchnię, 78 zł. kwartalnie do sprzedania, ulica 28 p. Strz. Kan. Nr. 53. 20

SAMOCHÓD półciężarowy i półtonny, Ford, w dobrym stanie sprzedam tanio. Brzeska 18. 20

SPRZEDAM okazują maszynę do pisania „Hammond”. Wiadomość ul. Św. Anny 17, m. 1. 20

PIANINO czarne w najlepszym stanie okazują do sprzedania. Cena 21.950. Nawrot 39, front, 3 p. m. 18. 26

ZEBROWYCH i patentowych rur do ogrzewania poszukuje firma Bracia Epsztajn, Piotrkowska 56. Tel. 208-98. 20

SPRZEDAM połowę domu o 7-miu mieszkaniach w tem dwa wolne. Wiadomość ul. Ruska 10. 20

SPRZEDAM dom drewniany 8 m. 2 wolne, plac 40x40, za 8 tys. zł. Chojny, Wesola 9. 20

IADALNIE stylowa oraz gabinetowa SKLEP kolon. - spożywczy z powodu maszyn do szycia, okazują tanio. wyjazdu do sprzedania. Żeromskiego 171-23. 20

LYŻWY z butami damskimi nowe GAZOWY piecyk automat. do wanny numer 39 do sprzedania. Tylna 6. Wła w dobrym stanie kupię. Oferty sub „Nieszukodzony”. 20

WĘGIELIKOKS

ŻELAZO, BELKI ŻELAZNE, CEMENT, ARTYKUŁY TECHN. RURY, oraz wszelkie materiały budowlane wagonowo i ze składu poleca: „ELIBOR”, Spółka Akcyjna Handlowo-Przemysłowa Ł. J. Borkowski Oddział w Łodzi, Kilińskiego 70. Tel. 101-72, 101-73 100-84, 204-94.

NA RATY, jak za gotówkę, każdy może POCO spicie na słomie, gdy na najdogodniejszych warunkach dostać może, kozełki, krzesła, fotel - łóżko. Sożna materace, otomany, tapczany i łóżko wykonane tylko u tapicera A. krzesła solidnie wykonane. Tylko u Brzezińskiego, Sienkiewicza 52, róg tapicera P. Wajsa, Łódź, Sienkiewicza 18.

KONSUM przy WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE S.A. urzędza

ROKIGIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10116

Tani Tydzień Chustek do nosa

po niebywale niskich cenach dla Pań, Panów i Dzieci

Chustki białe najwyższe gatunki wielki wybór

Chustki kolorowe najnowsze wzory wysokie gatunki

Uskuteczniamy wysyłki paczek do Rosji na podstawie specjalnej umowy z przedstawicielstwem Z. S. R. R. Informacje na miejscu.

Wielki wybór Towarów Widzewskich

Polecamy towary marki **OK** o nieznanym dotąd na wyższej jakości.

Wyłączna sprzedaż **REZTEK BRAK I SECUNDA**

PLACE przy ul. Pabjanickiej i Ciasnej „ISTNA REWELACJA”. Najselektyni polozone, różnej wielkości do sprzedania. Tramwaj na miejscu. Otton Krause, Łódź, Pabjanicka 47, tel. 148-45, 16. Sprzedaż na raty. 27

PIANINO czarne mało używane do sprzedania. Cena 1000 zł., ul. Bednarska 25, m. 4. 20

OTOMANE skrzynkowa, tapczan, leżankę, krzesła dębowe, robota solidna, tanio sprzedam. Kilińskiego 160, Przedziecki. 20

DOM murowany, i piętrowy, 19 mieszkań, dołchód roczny 2000 zł. zaraz do sprzedania. Cena 14.000 zł. Informacja udziela biuro „Lokumpol”, Piotrkowska 55. 20

PIANINO zagraniczne, znanej marki, prawie nowe, okazują sprzedam. Śródmiejska 46, m. 6. 20

OKAZJA. Handel win i wódek do sprzedania z koncesją i towarami. Oferty do gazety pod „Tanio”. 24

DO SPRZEDANIA sklep spożywczy z pokojem, kuchnią, lub jednym pokojem. Wiadomość w Administracji „Republiki”. 24

NOWA magiel do sprzedania. Ul. Nawrot Nr. 24, m. 1. 20

DO SPRZEDANIA suka - wyżeł, trenowana do polowania. Rybna 7, m. 9. 20

JEST OKAZJNIE do sprzedania wanna z piecykiem gazowym i ogrzewaczem. Wiadomość ul. Piotrkowska 189, II podwórze, prawa oficyna, parter, m. 23. 20

KSIĄŻKE adresowa, dobrze zaprowadzona, razem z firmą, odstąpię, do dalszego prowadzenia. Oferty sub: „Dobry interes”. 20

MEBLE sypialnie brzoza, róża, lesion dąb, stołowe orzech, garderoby, łóżka, kredensy, stoły, krzesła, sprzedaje tanio na raty, zamienia Stolarnia K. Galara. Warszawska 16, tel. 231-80. 20

SPRZEDAM tanio owocarnię i budkę z węglem w dobrym punkcie. Maria Nowak. Radwańska 49. 20

MASZYNE do szycia Singera zupełnie nowa sprzedam. Andrzeja 45, m. 18, od 10-12. 20

SYPIALKI solidne tanio do sprzedania w stolarni Gdańska 105, poprzeczna oficyna. 20

SPRZEDAM 4 lamp. aparat do sieci z akumulatorem, bardzo tanio. Łódź, ul. Szara 7, m. 5. 20

OKAZJA! Sprzedam dom bardzo tanio Piwna 38. 20

URZĄDZENIE stajni na 4 konie tanio do sprzedania. Wólczańska 50. 20

Kto poszukuje

lub oddaje mieszkania lokalne i fabryczne zwraca się do „L. rus” Łódź, Śródmiejska 151, 77. 30-1

Do kompletu przygotowane A, B, C i Przeszkola przy mecie sześciu kil. Korodzieci. (Ogród, rytmika). (apiary 1-3, Zakł. 8, m. 3. Tel. 14-94) Ceny niższe. 30-1

BRYLANTY, złoto, srebro, kwit, lombardowe oraz wszelką biżuterię kupię i placę najwyższe ceny. Posiadam stale na składzie wszelkiego rodzaju wyroby jubilerskie po najniższych cenach. M. MIZUS Piotrkowska 30 Uwaga: Taksuję wszelką biżuterię na miejscu. 30-1

Lokale

„LOKUMPOL”, Piotrkowska 55, poleca w śródmieściu: POKOJE pojedyncze od złotych 30 kwartalnie. POKOJE z kuchnią od złotych 55 kwartalnie. 2 POKOJE z kuchnią z wygodami od zł. 133. 3 POKOJE z kuchnią z wygodami od zł. 199.- 4 POKOJE z kuchnią z wygodami od zł. 275. 5 POKOJ z kuchnią z wygodami od zł. 370. POKOJE umeblowane z klatki schodowej od zł. 25.

BEZ ODSTĘPNEGO!!! Mieszkania, lokale handlowe, biurowe i fabryczne, domy, place, parcele, majątki i gospodarstwa rolne poleca i poszukuje „Lokumpol”, Piotrkowska 55.

WYNAJME 1, 2 frontowe duże pokoje 11-sze piętro. Narutowicza. Tel. 144-10.

W KOLUSZKACH sklep do wynajęcia w dobrym punkcie 20 metrów od stacji kolejowej. Wiadomość: Sklep tytoniowy, S. Godewska w Koluszkach.

TANIO z niekrepującym wejściem do wynajęcia pokój bez lub z meblami. Piotrkowska 86, m. 9, front 4 p.

3 POKOJE słoneczne, kuchnia, wszelkie wygody do oddania. Zachodnia 68, m. 40.

Adwokat **MARCELI WAJSFUS** przeprowadził się ul. Piotrkowską № 31. 25-2

JEST do wynajęcia lokal farbiarni składający się z jednej dużej sali, parkowni, kotłowni, kantorki i stajni. Wiadomość ul. Leszno 34, u gospodarza

POSZUKUJE 2-3 pokoi z kuchnią i wygodami z podaniem sumy komornej do Sub. „Al.”

POKÓJ frontowy, umeblowany z telefonem. Tylko solidnemu panu do wynajęcia. Piotrkowska 83, front m. 10 9-10 2-4, 7-8 wiecz.

POKÓJ umeblowany z telefonem dla samotnego pana do wynajęcia Skwerowa 6, m. 12, od godz. 10 rano do 4 po poł.

ODDAM pokój frontowy słoneczny, wszelkie wygody. Oglądać od 2-5. Zachodnia 21, I p. front, m. 5, telefon 178-94.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z wejściem wprost z klatki schodowej na godziny popołudniowe. Oferty sub „H. W.” do adm. „Republiki”. 20

POKÓJ umebł. z utrzymaniem, lub bez zaraz do wynajęcia. Kilińskiego 117, m. 7. 20

POSZUKUJE 2 pokoi z kuchnią i wygodami bez odstępnego, koło ul. Maja. Oferty do Republiki sub „E. P.” 20

ŁADNY pokój umeblowany z wszelkimi wygodami do wynajęcia. Nawrot 34, m. 2. 20

POKÓJ jadalny, kasa, fotele, kanapy, różne inne meble do sprzedania. Śródmiejska 27, m. 5.

PRZYMIE na mieszkanie, 2 panie z utrzymaniem lub bez, Piotrkowska 53 m. 26.

POKÓJ umeblowany, słoneczny, oddam rzedniego. Narutowicza 35, m. 13, front.

ŁADNIE umeblowany pokój z wygodami, telefonem zaraz do wynajęcia. Narutowicza 35/14.

POKÓJ umeblowany z niekrepującym wejściem, natychmiast do oddania. Wiadomość Skwerowa 15, m. 3.

CENTRUM! Dwuokienne umeblowany pokój z telefonem i wygodami do wynajęcia. Andrzeja 7, m. 8 front.

GABINET KOSMETYCZNY „SABA” prowadzony przez współpr. Instytutu „Andrea” GDANSKA 42 front 1 p. w W-wie godz. przyjęć od 10-2 14-8. Zabiegi kosmetyczne systemem paryskim „CEDIB” i Instytutu „ANDREA” w Warszawie 30-2

SKLEP z przyległym pokojem i kuchnią w centrum, niskie komorne natychmiast odstąpię. Adres w „Republiki”. 20

ZA POKÓJ - pokój z kuchnią w śródmieściu urządzą gospodarzowi filiter odłączający do wody. Gradyski Edward Piotrkowska 113, w godzinach biurowych, telefon 101-17.

DWUPOKIOWE mieszkanie z kuchnią i wygodami natychmiast do oddania Mielezarskiego (Szkoła) 23 m. 16.

Prenumerata „Republiki” w Łodzi zł. 4.- za odnośnienie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.50, zagranicą zł. 10.- „Republika” i „Express” w Łodzi z odnośnieniem do domu zł. 7 miesięcznie.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm x 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm. CENY OGŁOSZEŃ: Zwyčajne 12 gr. za wiersz mm w tekście - 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 - zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi - 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubiny - nowe w tekście zł. 10.- Adwokackie ryczałtem zł. 25.- Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr. najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Za zastrzeżenie miejsca dopłata 20 proc. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 50 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia, lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. - Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żadnego zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.